

**Kenniscentrum
Talentontwikkeling**

ONDERZOEKSVERSLAG

OUDERS EN HUISWERK

EEN ONDERZOEK NAAR DE KWALITEIT EN EFFECTEN VAN INTERACTIEVE THUISOPDRACHTEN

Auteurs

Mariëtte Lusse (Hogeschool Rotterdam)
Ragnar Dienske (Hogeschool Rotterdam) en
Eddie Denessen (Radboud Universiteit)

April 2024

Dit project is (mede) gefinancierd door het NRO. Programma Praktijkgericht Onderzoek, Langlopend praktijkgericht onderzoek. Projectnummer 40.5.18540.214

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	3
1. Inleiding	6
1.1. Aanleiding	6
1.2. Theoretisch kader	6
1.3. Onderzoek naar thuisopdrachten	9
1.4. Relevantie	9
2. Methoden en materialen	11
2.1. Onderzoeksopzet	11
2.2. Deelnemende scholen	12
2.3. Onderzoeksinstrumenten	14
2.4. Omstandigheden rond onderzoek	20
3. Resultaten	22
3.1. Ontwerpstudie	22
3.2. Implementatiestudie	33
3.3. Interventiestudie	37
4. Discussie	43
4.1. Geleerde lessen	43
4.2. Beperkingen en implicaties	47
Bronnen	50
Bijlagen	57
Bijlage 1 Thuisopdrachten	57
Bijlage 2 Kijkwijzer thuisopdrachten	58
Bijlage 3 Leerling en oudervragenlijsten	60
Bijlage 4 De opgeleverde thuisopdrachten en bijbehorende toetsen	68

Samenvatting

De betrokkenheid van ouders thuis bij het leren van hun kind is één van de factoren die bijdragen aan de onderwijskansen van kinderen. Dat geldt voor alle ouders, ongeacht hun ervaring in het onderwijs of sociaaleconomische achtergrond. De rol van ouders bestaat namelijk niet zozeer uit het geven van instructie, maar uit het praten over school en interesse tonen in wat het kind daar leert, het kind bemoedigen, vertrouwen hebben in en hoge verwachtingen hebben van het kind. Het risico bestaat echter dat ouders die weinig bekend zijn met het onderwijs, onzeker zijn of zij hun kind goed kunnen begeleiden in de schoolloopbaan en hierdoor minder betrokken lijken dan andere ouders. Voor sommige leraren kan het lastig zijn om ouders concrete handvatten te geven om hun kind te begeleiden bij het leren. Het project 'Ouders en huiswerk' is daarom bedoeld om leraren te helpen ouders op een natuurlijke manier te betrekken bij wat hun kinderen leren op school.

Interactieve thuisopdrachten

Een voorbeeld van het op een natuurlijke manier betrekken van ouders bij het leren van hun kind is TIPS (Teachers Involve Parents in Schoolwork). TIPS is een door Joyce Epstein en Francis Van Voorhis ontwikkelde aanpak in de VS, waarbij leerlingen een opdracht meekrijgen die hen helpt op een toegankelijke, interactieve manier hun ouders te betrekken bij iets wat zij op school leren. Zij interviewen bijvoorbeeld hun ouders, of doen beiden een proefje waarvan zij de uitkomsten met elkaar vergelijken. In de VS bleken dergelijke thuisopdrachten een positieve invloed te hebben op de betrokkenheid van de ouders bij hun kind en op de leerprestaties van kinderen en hun houding ten aanzien van het vak waarvoor thuisopdrachten werden uitgedeeld.

Uit het werk van Epstein en Van Voorhis hebben we een aantal ontwerpcriteria voor deze thuisopdrachten gedestilleerd. Thuisopdrachten moeten:

1. In of om het huis gedaan kunnen worden
2. Stof behandelen die ook op school wordt aangeboden
3. Schoolse vaardigheden koppelen aan de wereld thuis
4. Positieve interactie uitlokken tussen de leerling en diens ouder
5. Leuk zijn om te doen voor leerlingen en ouders
6. De regie bij de leerling leggen en de ouder een ondersteunende (en geen instruerende) rol geven.

Onderzoek

Met het project 'Ouders en huiswerk' hebben we deze TIPS aanpak vertaald naar de Nederlandse context. Samen met leraren hebben we interactieve thuisopdrachten ontworpen, uitgezet en getest op twaalf scholen: negen basisscholen (groep 7 en 8) en drie scholen voor voortgezet onderwijs (klas 1 en 2). Voor elk leerjaar zijn zes thuisopdrachten gemaakt en uitgezet: voor drie vakken steeds twee opdrachten.

Ons onderzoek bestond uit een ontwerp-, een implementatie- en een effectstudie.

In een ontwerpstudie hebben we de ontworpen thuisopdrachten geëvalueerd op basis van de oordelen van leerlingen, ouders en experts over de mate waarin de thuisopdrachten voldeden aan de ontwerpcriteria.

Het ontwikkelen van thuisopdrachten met een ontwerpteam bleek complex, omdat er een verschil van inzicht was tussen leraren en onderzoekers over het belang van de verschillende ontwerpprincipes. Bij de leraren stond de aansluiting op het curriculum voorop, terwijl de onderzoekers vooral belang hechtten aan de interactie tussen leerling en ouder. Het opgeleverde pakket aan thuisopdrachten voldeed daardoor in wisselende mate aan de verschillende ontwerpcriteria. Met name de mate waarin de opdrachten een verbinding leggen tussen schoolse zaken en de wereld thuis en plezierig zijn voor ouders en leerlingen zijn voor verbetering vatbaar. Bij de evaluatie bleken ouders en leerlingen de opdrachten over het algemeen niet te moeilijk te vinden, maar soms wel te talig en te weinig aantrekkelijk.

In een implementatiestudie¹ is bijgehouden hoeveel leerlingen de thuisopdrachten inleverden en is ouders en leerlingen gevraagd hoe ze met de opdrachten hebben gewerkt.

De thuisopdrachten zijn niet in alle interventieclassen uitgezet. Waar dit wel gebeurde leverde gemiddeld 43% van de leerlingen deze ook weer in. Het inleverpercentage in het basisonderwijs (gemiddeld 72%) was aanzienlijk hoger dan in het voortgezet onderwijs (gemiddeld 25%). Dat is verklaarbaar, want in het voortgezet onderwijs moesten drie vakleraren opdrachten uitzetten, terwijl in het basisonderwijs de klassenleerkracht de regie had. Hoewel ouders graag meer uitleg en instructie gehad over het hoe en waarom van werken met thuisopdrachten, zijn ze positief omdat zij zo in gesprek kwamen over wat hun kind leert op school. Ook de leerlingen zijn overwegend positief. Wel hadden leerlingen hun ouders soms nodig bij het maken van de opdrachten en was het werken met de opdrachten voor sommige ouders te belastend. Dat strookt niet met het idee dat de thuisopdrachten voor alle ouders uitvoerbaar moeten zijn. Aanzienlijk meer ouders dan leerlingen vonden het een goed idee is om volgend schooljaar weer met thuisopdrachten te werken en zagen dus potentie in de interventie.

In een effectstudie hebben we onderzocht of de thuisopdrachten bijdragen aan de leerresultaten van leerlingen. Daartoe hebben we zowel in klassen die wel als in klassen die niet met de thuisopdrachten werkten toetsen afgenomen over de stof die in de opdrachten aan de orde kwam. Tevens zijn vragenlijsten afgenomen voor- en nadat de opdrachten werden uitgezet bij leerlingen en ouders in de controle- en interventieclassen.

De toetsscores lieten zien dat de thuisopdrachten - vooral wanneer een concrete vaardigheid wordt geoefend - kunnen bijdragen aan de schoolresultaten van de leerlingen. Uit het vragenlijstonderzoek kon niet worden afgeleid dat het werken met de thuisopdrachten heeft bijgedragen aan de ervaren bemoediging, de motivatie en het welbevinden bij

---

¹ De implementatie werd bemoeilijkt door de Covid pandemie. Hoewel de scholen aanvankelijk enthousiast waren, werd de uitvoering moeilijker en vielen ook veel scholen uit die vervangen moesten worden.

leerlingen. Ook bleek geen bijdrage aan het inzicht van ouders in wat hun kind leert, hun rolperceptie en hun zelfvertrouwen of aan de interactie tussen ouder en kind. De vragenlijsten zijn bovendien vooral ingevuld door ouders met bovengemiddeld opleidingsniveau waardoor we er niet in zijn geslaagd om een representatieve groep ouders te bereiken.

Conclusie

Het project heeft kennis opgeleverd over het werken met thuisopdrachten in de Nederlandse context. Het ontwerpen van thuisopdrachten die aan de ontwerpcriteria voldoen was complex. Dit kwam onder andere omdat het onvoldoende gelukt is om een gezamenlijk beeld te creëren over hoe goede thuisopdrachten eruit moeten zien. De uitkomsten van deze studie impliceren dat thuisopdrachten kunnen bijdragen aan schoolresultaten als hierin een concrete vaardigheid wordt geoefend, waardoor de leerling de stof beter beheerst. De thuisopdrachten droegen niet bij aan meer inzicht bij ouders in wat het kind leert, hun rolperceptie of zelfvertrouwen of aan de motivatie, welbevinden en ervaren ondersteuning van leerlingen. Hoewel ouders overwegend positief waren over het werken met thuisopdrachten, waren leerlingen niet altijd gemotiveerd, vooral niet als zij de opdrachten teveel op - saai - regulier huiswerk vonden lijken.

Vervolg

In onderzoek

We delen de uitkomsten van dit onderzoek met de internationale onderzoeksgemeenschap rond educatief partnerschap, in het bijzonder met de onderzoeksgroep van Joyce Epstein. In vervolgstudies is het van belang om meer aandacht te besteden aan de perceptie van leerlingen van de thuisopdrachten. Relevant is ook om dieper in te gaan of (en zo ja hoe) thuisopdrachten kunnen bijdragen aan gelijke kansen voor leerlingen van wie de ouders afstand hebben tot het onderwijs en nader te analyseren welke andere mogelijkheden er zijn om de afstand tussen school en thuis en de thuisbetrokkenheid juist voor deze groep ouders te vergroten.

In de praktijk

Het is van belang dat leraren en onderzoekers een betere afstemming realiseren over het doel van het werken met thuisopdrachten en zich meer verdiepen in hoe deze kunnen aansluiten bij de leefwereld van kinderen thuis. Omdat de leerlingen niet altijd positief zijn over het werken met thuisopdrachten, is bij het ontwerpen hiervan meer aandacht nodig voor de beleving van de leerlingen. Ook zijn ouders en leerlingen gebaat bij meer informatie en duidelijker instructie en met nabespreken van thuisopdrachten. Werken met thuisopdrachten vereist bovendien - vooral in het voortgezet onderwijs - engagement van het team en de directie. Het werken met thuisopdrachten vereist tenslotte een stevig fundament in de samenwerking met ouders.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Kansenongelijkheid en educatief partnerschap

Kansenongelijkheid in het onderwijs is een weerbarstig probleem op mondiaal, (Sadovnik & Semel, 2010), nationaal en regionaal niveau (Inspectie van het Onderwijs, 2020). Kinderen uit gezinnen waar de ouders weinig ervaring in het formele onderwijs of een migratieachtergrond hebben (Hung et al., 2020; Inspectie van het Onderwijs, 2019, 2020) of in armoede leven (Hoff, 2017) krijgen minder kansen dan kinderen uit gezinnen waar meer onderwijservaring en geld is. Daarmee hebben sociaaleconomische omstandigheden binnen gezinnen, wijken en steden een grote impact op de toekomstkansen van onze jeugd. Het onderwijs worstelt met het vergroten van kansengelijkheid.

Inmiddels is duidelijk dat bijvoorbeeld vroegschoolse educatie, peer tutoring (Higgins et al., 2012), goede kwaliteit van leraren (OECD, 2012), latere selectie (Elffers, 2018) en verlengde leertijd de kansen van kinderen vergroten. Dat geldt ook voor het vergroten van het educatief partnerschap met ouders (Higgins et al., 2012; OECD, 2012). Veel aandacht binnen kansengelijkheidsbeleid op scholen wordt daarom besteed aan het verbeteren van het educatief partnerschap (Higgins et al., 2012; Marzano, 2007).

1.2. Theoretisch kader

Educatief partnerschap

Educatief partnerschap betreft de gedeelde verantwoordelijkheid van school en ouders om optimale omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling van het kind (Beek et al., 2007; Oostdam & Hooge, 2013). Educatief partnerschap vereist het verbinden van de leefwerelden van het kind op school, thuis en in de buurt (zie Epstein et al., 2018). Het concept educatief partnerschap (of ouderbetrokkenheid) is breed. Epstein (1995) onderscheidt om dit concept te concretiseren zes typen van betrokkenheid die samengevat kunnen worden in drie dimensies (Lusse, 2013; Lusse et al., 2019, p. 209):

- 1) thuisbetrokkenheid (opvoeden en leren thuis);
- 2) contact tussen ouder en leraar; en
- 3) ouderparticipatie op school (vrijwilligerswerk, meebeslissen en samenwerken met derden).

Hoewel juist de thuisbetrokkenheid van ouders bijdraagt aan leerprestaties van kinderen, is er weinig bekend over hoe scholen juist ouders in ongunstige sociaaleconomische posities kunnen faciliteren om deze rol te kunnen vervullen. Daarom richt dit onderzoek zich op dit aspect van educatief partnerschap.

Thuisbetrokkenheid van ouders

Uit onderzoek wereldwijd blijkt dat vooral de betrokkenheid van ouders thuis bij het leren van hun kind een positieve invloed heeft op de leerresultaten van leerlingen (Bakker et al., 2013; Castro et al., 2015; Hill & Tyson, 2009; Jeynes, 2012; Pomerantz et al., 2007). Het goede nieuws is dat alle ouders – ongeacht hun sociaaleconomische positie – via thuisbetrokkenheid kunnen bijdragen aan het vergroten van de kansen van hun kind (Desforges & Abouchaar, 2003). Het risico bestaat echter dat juist ouders van kinderen van wie de kansen het meest onder druk staan zich niet bekwaam kunnen voelen in het ondersteunen van hun kind thuis (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005).

Denk bijvoorbeeld aan ouders met weinig ervaring met het formele onderwijs, en ouders met een migratieachtergrond (Antony-Newman, 2019) en/of anderstalige of laaggeletterde ouders (Fleischmann & de Haas, 2016). Ouders die veel stress hebben, bijvoorbeeld als gevolg van financiële zorgen (Camacho-Thompson et al., 2016; Kohl et al., 2000), hebben niet altijd de ruimte om hun kind actief te begeleiden in de schoolloopbaan. Hierdoor versterken verschillen in gezinscondities de ouderlijke ondersteuning van kinderen en daardoor de sociale ongelijkheid (Bayrakdar & Guveli, 2020; De Witte & Maldonado, 2020; Doyle, 2020). Deze ouders kunnen bovendien een afstand tot de school ervaren, waardoor het voor leraren lastiger is om contact met hen te onderhouden en om ouders te ondersteunen in hun rol thuis (Lusse, 2013). Daar komt bij dat leraren onzeker zijn over de rol die zij van ouders mogen verwachten in het begeleiden van hun kind thuis (Ten Have et al., 2016; Willemse et al., 2017).

Ouderbetrokkenheid bij huiswerk

Studies naar de relatie tussen ouderlijke ondersteuning bij huiswerk op de prestaties van leerlingen laten tegenstrijdige resultaten zien, soms is die relatie positief, waar die in andere onderzoeken negatief is (Henderson & Mapp, 2002; Hill & Tyson, 2009; Jeynes, 2007; Patall et al., 2008; Pomerantz et al., 2007). Een mogelijke verklaring voor een negatieve relatie tussen ouderbetrokkenheid en leerprestaties is dat teleurstellende resultaten leiden tot meer betrokkenheid van ouders bij huiswerk. Een andere verklaring is dat ouders te controlerend (in plaats van autonomie-ondersteunend (Deci & Ryan, 2012) te werk gaan bij het helpen bij huiswerk (Kenney-Benson & Pomerantz, 2005). Dit kan invloed hebben op de mate waarin kinderen hun ouders om hulp vragen (Mesman, 2010) waardoor ouders ook minder betrokken zijn (Deslandes & Bertrand, 2005; Hoover-Dempsey & Sandler, 2005). Soms weten ouders niet goed hoe ze hun kind kunnen ondersteunen bij het leren thuis. De onzekerheid van ouders over hun rol in de begeleiding van hun kind bij leren wordt vergroot als zowel ouders als leraren bij thuisbetrokkenheid vooral denken aan het begeleiden bij huiswerk. Het begeleiden van hun kind bij huiswerk kan zelfs de meest actieve vorm zijn waarin ouders betrokken zijn bij de schoolloopbaan van hun kind (Symeou, 2009). Effectieve thuisbetrokkenheid gaat echter niet louter om het kunnen bieden van hulp, begeleiding of instructie bij het maken van huiswerk.

De belangrijkste elementen van effectieve thuisbetrokkenheid blijken te zijn als ouders vertrouwen hebben in en hoge verwachtingen hebben van hun kind en hun kind bemoedigen

(Catsambis, 2001; Desforges & Abouchaar, 2003; Fan & Chen, 2001; Fernandez-Alonso et al., 2017; Hill & Tyson, 2009; Hoover-Dempsey & Sandler, 2005; Jeynes, 2007; 2012; Lusse, 2013; Pinquart, 2016; Pomerantz et al., 2007). En als ouders praten, spelen en lezen met hun kind en interesse tonen in wat hun kind op school meemaakt en leert (Diemer et al., 2014; Henderson & Mapp, 2002; Hill & Tyson, 2009; Hoover-Dempsey & Sandler, 2005; Jeynes, 2007). Ouders die op deze manier betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind, dragen bij aan zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld van hun kind en helpen hun kind om autonomie en een intrinsieke motivatie om succesvol te zijn op school te ontwikkelen (Bakker et al., 2013; Desforges & Abouchaar, 2003; Hill & Tyson, 2009; Pomerantz et al., 2007).

De rol van leraren

Leraren hebben een belangrijke taak in het ondersteunen van thuisbetrokkenheid van ouders. Veel van de initiatieven waarmee leraren ouders tot meer thuisbetrokkenheid stimuleren gaan echter uit van competenties en zelfvertrouwen van ouders. Hierdoor sluiten de initiatieven vaak niet goed aan bij ouders met minder ervaring in het onderwijs die twijfelen over hun eigen kunnen (Markow et al., 2007). Bovendien kunnen leraren op hun beurt ook twijfelen aan hun capaciteiten om de thuisbetrokkenheid van ouders te versterken (ten Have et al., 2016; Willemse et al., 2017). Leraren hebben vaak het beeld van instruerende ouders bij huiswerk voor ogen en weten niet goed hoe zij specifieke tips en aanwijzingen kunnen bieden die ouders helpen om daadwerkelijk betrokken te raken (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005). Extra uitdaging daarbij is dat de ondersteuning moet aansluiten bij de cultuur in de leefwereld van een zeer diverse groep gezinnen (Fox, 2016) en op leerlingen met verschillende leerbehoeften en onderwijsniveaus (Antony-Newman, 2019). De ondersteuning moet daarmee zowel cultureel relevant als inclusief zijn.

Thuisopdrachten

Het zoeken is daarom naar manieren om de thuisbetrokkenheid van ouders bij het leren van hun kind op een natuurlijke wijze te versterken. Interactieve thuisopdrachten lijken hiervoor een geschikte vorm. TIPS (Teachers Involve Parents in Schoolwork) interactieve thuisopdrachten lijken hiervoor een geschikte vorm (Epstein, 2016; Epstein et al., 2018; Epstein & Van Voorhis, 2001, 2010). Dit zijn opdrachten die leerlingen helpen om hun ouders te betrekken bij wat ze leren op school. De kern van de thuisopdrachten is het uitlokken van positieve interactie tussen ouders en leerlingen over onderwerpen die leerlingen op school behandelen zodat ouders inzicht krijgen in wat de leerling op school leert en de leerling interesse daarin van de ouder ervaart. Diverse onderzoeken in de VS laten zien dat deze TIPS-opdrachten bijdragen aan meer betrokkenheid van ouders bij het leren van hun kind en aan betere schoolresultaten en een positieve houding ten opzichte van leren van leerlingen (Epstein et al., 2018; Epstein & Van Voorhis, 2001; Van Voorhis, 2003, 2011a, 2011b).

1.3. Onderzoek naar thuisopdrachten

De positieve effecten van thuisopdrachten uit Amerikaans en Zuid-Afrikaans onderzoek (Eita, 2007; Parmaswar, 2014) maken het interessant om te onderzoeken of het werken met thuisopdrachten ook in Nederland kan bijdragen aan meer kansengelijkheid. Dat vraagt om een vertaling (zowel qua inhoud als vorm) van thuisopdrachten om ze geschikt te maken voor de context van het Nederlandse primair en voortgezet onderwijs.

Het centrale doel van dit onderzoek was om tot thuisopdrachten te komen die bijdragen aan positieve thuisbetrokkenheid van ouders. Daartoe zouden de TIPS ontwerpcriteria specifiek voor de Nederlandse context aangescherpt en onderbouwd moeten worden. Daarnaast was het doel om leraren concrete handvatten aan te reiken om thuisopdrachten te kunnen ontwerpen en implementeren in hun eigen klas en hen als voorbeeld daartoe een pakket wetenschappelijk gefundeerde thuisopdrachten aan te bieden. Het materiaal is bovendien bestemd voor lerarenopleidingen.

In dit onderzoek hebben we daarom thuisopdrachten ontworpen, geïmplementeerd en getest op scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs in Nederland. We willen weten hoe thuisopdrachten kunnen worden ontworpen die bijdragen aan een positieve ouder-kind interactie thuis, aan inzicht van ouders in wat hun kind leert op school leert en aan de beleving van de leerling dat hun ouders daar interesse in hebben.

De onderzoeksvragen zijn:

1. In hoeverre leidt een ontwerpproces met leraren tot thuisopdrachten die aan de aan de literatuur ontleende ontwerpcriteria voor thuisopdrachten beantwoorden?
2. Hoe worden de ontworpen thuisopdrachten door leraren, leerlingen en ouders in de praktijk geïmplementeerd?
3. In welke mate dragen de ontworpen thuisopdrachten bij aan positieve ouder-kind interactie, de ervaren motivatie, welbevinden en ondersteuning en de schoolresultaten van leerlingen en het inzicht in wat het kind leert, de rol-perceptie en het zelfvertrouwen van de ouders?

1.4. Relevantie

Wetenschappelijke relevantie

Er is internationaal veel belangstelling voor interventies die bijdragen aan kansengelijkheid van leerlingen. Omdat onderzoek uitwijst dat thuisbetrokkenheid relevant is voor het verbeteren van leerresultaten van leerlingen, is voor het vergroten van kansen van belang om juist de thuisbetrokkenheid van ouders met een lage sociaaleconomische positie te versterken. Hierover is echter nog maar weinig bekend.

TIPS opdrachten lijken inzetbaar voor een brede groep ouders en zijn effectief gebleken in een aantal studies. Deze studies zijn echter nog beperkt in aantal en zijn vooral in de VS uitgevoerd. Het is daarom van belang deze aanpak wereldwijd in meerdere contexten te toetsen en daarbij vooral ook na te gaan of de thuisopdrachten toegankelijk genoeg zijn voor ouders die zich onzeker voelen over hun eigen kwaliteiten in het begeleiden van hun kind met leren. Nieuw in dit onderzoek is dat de kwaliteit van de ontworpen opdrachten en de interactie die ze uitlokken expliciet aandacht krijgen.

Dit onderzoek is niet alleen relevant voor het Nederlandse onderwijs, maar draagt ook bij aan de internationale kennisbasis van effectieve manieren om de betrokkenheid van ouders te bevorderen in het algemeen. Deze kennisbasis is specifiek ook relevant voor het Amerikaanse onderzoeksnetwerk International Network of Scholars (INET) onder leiding van Joyce Epstein en de bredere onderzoeksgemeenschap rond educatief partnerschap die is verenigd in European Research Network About Parents in Education (ERNAPE).²

Praktijkrelevantie

Het bevorderen van kansengelijkheid staat hoog op de agenda van de lokale en nationale overheid (Zie bijvoorbeeld het beleid van NPRZ³ en de Gelijke Kansen Alliantie van het Ministerie van OCW).⁴ Ook daar is bekend dat samenwerken met ouders een bouwsteen kan zijn in het vergroten van onderwijskansen, maar er heerst nog veel handelingsverlegenheid op dit vlak. Scholen in Nederland zijn geïnteresseerd in deze aanpak. De pandemie heeft bovendien de noodzaak van thuisbetrokkenheid onderstreept. Met deze studie bieden we leraren meer inzicht in thuisbetrokkenheid en aandachtspunten voor het werken met thuisopdrachten. Daarnaast is in de opdracht meegenomen dat vier deelnemende hogescholen (Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Windesheim, de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Rotterdam) het werken met thuisopdrachten een plek geven in het curriculum van hun Pabo en lerarenopleiding.

---

² <https://www.sfcpcjhucosos.com/inet/>

³ <https://www.nprz.nl>

⁴ <https://www.gelijke-kansen.nl>

2. Methoden en materialen

2.1. Onderzoekopzet

In dit onderzoek zijn thuisopdrachten ontworpen, uitgezet en getest op scholen voor basis-onderwijs (groep 7 en 8) en scholen voor voortgezet onderwijs (klas 1 en 2) (zie Tabel 2.2 voor de deelnemende scholen). We hebben een onderzoeksproject met drie onderdelen uitgevoerd, namelijk:

Ontwerpstudie

In een kwalitatieve ontwerpstudie is nagegaan in hoeverre het lukt om met leraren samen tot thuisopdrachten te komen die gebaseerd zijn op de uit de literatuur afgeleide ontwerpcriteria. Hiermee beantwoorden we onderzoeksvraag 1.

Eerst is een nadere literatuurstudie naar de uitgangspunten van de TIPS opdrachten uitgevoerd. Vervolgens zijn in co-creatie met leraren in twee onderzoeksronden in totaal 24 thuisopdrachten ontworpen die op deze uitgangspunten zijn gebaseerd (zie bijlage 1 voor een overzicht van deze opdrachten). Het idee was dat de deelnemende scholen ontwerpteams zouden vormen om gezamenlijk thuisopdrachten te ontwikkelen. In de eerste onderzoeksrunde (de tweede helft van het schooljaar 2018 – 2019) heeft een ontwerpteam in Rotterdam zes thuisopdrachten ontworpen voor klas 7 en zes voor klas 1. In de tweede onderzoeksrunde is geen ontwerpteam tot stand gekomen, maar zijn zes thuisopdrachten voor groep 8 en zes voor klas 2 ontworpen door de onderzoeker, in overleg met leraren uit fase 1 en uit het verdere netwerk van de onderzoeker (zie ook 3.1). De kwaliteit van de ontworpen thuisopdrachten is nadat deze zijn uitgezet op meerdere manieren geëvalueerd. Ten eerste konden ouders op elke thuisopdracht een feedbacksectie invullen. Daarnaast zijn op meerdere scholen ouders en leerlingen in focusgroepen en individuele interviews bevroegd over hun beleving van de opdrachten. Tenslotte beoordeelde een expertpanel de mate waarin elke thuisopdracht voldeed aan de uit de literatuur ontleende ontwerpcriteria voor de thuisopdrachten.

Implementatiestudie

Met een implementatiestudie is vervolgens in beeld gebracht in hoeverre de implementatie van de ontworpen thuisopdrachten succesvol is verlopen. Hiermee beantwoorden we onderzoeksvraag 2.

De pakketten van zes thuisopdrachten zijn met bijbehorende toetsen in de eerste helft van schooljaar 2019–2020 uitgezet in groep 7 en klas 1 van de deelnemende scholen in Rotterdam. In schooljaar 2020–2021 werden de thuisopdrachten op alle deelnemende scholen uitgezet in groep 7 en 8 en in klas 1 en 2. Als gevolg van nieuwe schoolsluitingen besloten de meeste scholen echter het uitzetten van de thuisopdrachten te verplaatsen naar schooljaar 2021–2022. Een grote school voor voortgezet onderwijs in Almere schoof dit door naar schooljaar 2022–2023.

In het basisonderwijs werden de thuisopdrachten uitgezet door de klassenleerkracht. In het voortgezet onderwijs vereiste dit afstemming tussen de vakleraren van de drie vakgebieden waarop de thuisopdrachten betrekking hadden. Het streven was om eens per twee weken een thuisopdracht mee te geven met de leerlingen en het bijbehorende toetsen af te nemen. De deelnemende scholen ontvingen hiertoe een boekje met uitleg, thuisopdrachten, toetsen en informatie- en wervingsbrieven voor ouders.

Om na te gaan hoe succesvol de implementatie van de thuisopdrachten is verlopen, is bijgehouden hoeveel leerlingen de gemaakte thuisopdrachten weer inleverden op school en zijn ouders en leerlingen in de genoemde focusgroepen bevroegd over hun beleving van de implementatie. In de opzet was bovendien het observeren en bevragen van ouder-kindkoppels die met de thuisopdrachten werken opgenomen. Dit onderdeel is als gevolg van de schoolsluitingen niet van de grond gekomen en wordt uitgevoerd in vervolgonderzoek (zie discussie).

Interventiestudie

In een kwantitatieve interventiestudie op de deelnemende scholen is de werking ervan getest. Met deze studie beantwoorden we onderzoeksvraag 3.

Er zijn voor en na het uitzetten van de thuisopdrachten vragenlijsten afgenomen bij leerlingen en ouders in zowel interventieclassen waar de thuisopdrachten zijn uitgedeeld, als controleclassen waar de thuisopdrachten niet zijn uitgedeeld. Bij leerlingen gebeurde dit door de onderzoeker tijdens een les op school. De vragenlijsten voor ouders zijn op vier scholen afgenomen tijdens een ouderavond, waarbij de onderzoeker met een team studenten en collega's in elke klas de ouders vroeg om ter plekke de vragenlijst in te vullen. Op de andere scholen bleek dit niet haalbaar, onder andere doordat ouders wegens COVID-19-richtlijnen weinig op school kwamen. Op deze scholen zijn de vragenlijsten voor ouders meegegeven met de leerlingen. De leerlingen lieten ouders deze invullen en namen de ingevulde vragenlijsten weer mee naar school.

Bovendien is een week na het uitzetten van elke opdracht een toets afgenomen over de stof waarop de opdracht betrekking had. Dit werd gedaan in de interventie- en controleclassen. De onderzoeker heeft voor alle toetsen een nakijkmodel gemaakt. Na een gezamenlijke training waarbij de nakijkmodellen werden doorgenomen, heeft de onderzoeker, samen met tien studentassistenten, alle toetsen nagekeken. Zij deden dit in dezelfde ruimte, zodat er bij onduidelijkheden of twijfel overlegd kon worden.

2.2. Deelnemende scholen

Voor dit onderzoek zijn scholen benaderd met een 'grootstedelijke' populatie. Dit zijn scholen met een bovengemiddeld percentage leerlingen met ouders die geen startkwalificatie en/of een lage sociaaleconomische positie hebben en met een grote diversiteit aan culturele achtergronden (Lusse, 2013).

In Rotterdam hebben in schooljaar 2018-2019 drie basisscholen en drie scholen voor voortgezet onderwijs deelgenomen aan de ontwerpfase. Een school voor voortgezet onderwijs

viel tijdens de interventiestudie uit. Het lukte de docent Nederlands die had deelgenomen aan de ontwerpgroep niet om de collega's van de beide andere vakken bereid te vinden om de thuisopdrachten ook bij hun vak uit te zetten. In de tweede ronde viel ook een tweede school voor voortgezet onderwijs uit, omdat de medewerking van collega's rond de schoolsluitingen lastig te realiseren was.

In de tweede fase in schooljaar 2019-2020 zouden scholen in Amsterdam, Almere en Groningen deelnemen. Als gevolg van de schoolsluitingen trokken de scholen in Amsterdam en Groningen zich terug. Met name in Amsterdam speelde daarbij tevens de ervaren werkdruk als gevolg van het toenemende lerarentekort een rol. De scholen in Almere bleven aangehaakt. Nieuwe scholen zijn gevonden in Utrecht, Leeuwarden, Zaandam en Zwolle.

Ondanks deze problemen en vertraging, hebben in totaal hebben negen basisscholen (24 klassen) en vier scholen voor voortgezet onderwijs (36 klassen) deelgenomen aan het onderzoek. Deze scholen hebben een gemiddeld tot hoog percentage doelgroepkinderen (CBS, 2023). De basisscholen waren soms zo klein, dat er geen controleklassen mogelijk waren. Dit is gecompenseerd met extra controleklassen op grotere basisscholen. Zie Tabel 2.1 voor een overzicht van deelnemende scholen, hun schoolweging en de verdeling van interventie en controleklassen binnen de scholen.

Tabel 2.1

School	Schoolweging⁵ (CBS, 2023)	N Interventie klassen	N controle klassen	Stad
PO				
school 1	37,41	2	x	Rotterdam
school 2	37,02	1	2	Rotterdam
school 3	26,00	2	4	Rotterdam
school 4	35,63	2	1	Almere
school 5	34,23	1	1	Almere
school 6	28,18	2	2	Utrecht
school 7	27,30	1	x	Zwolle
school 8	32,34	1	1	Zaandam
school 9	38,03	1	x	Leeuwarden
VO				
school 10	n.v.t.	5	5	Rotterdam
school 11	n.v.t.	2	2	Almere
school 12	n.v.t.	11	11	Almere
Totaal		31	29	

⁵ Schoolweging is volgens <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/28/schoolweging-2020-2023> een maatstaf om de verwachte onderwijsachterstanden per school te voorspellen.

2.3. Onderzoeksinstrumenten

Ontwerpstudie

In de eerste onderzoeksrunde van het ontwerpproces zijn de prototypes van de ontworpen opdrachten voorgelegd aan leerlingen en ouders om zo zicht te krijgen op de ervaren bruikbaarheid en kwaliteit. Dit is op drie manieren gebeurd:

1. Het observeren van vijf ouder-kindkoppels die een opdracht uitvoerden en vervolgens een groepsinterview met deze koppels over hun bevindingen. Dit is op drie scholen (2 basisscholen en 1 school voor voortgezet onderwijs) gedaan. Zie het observatieformat en de gespreksleidraad in bijlage 2.
2. Het benutten van door ouders ingevulde feedbacksecties op thuisopdrachten die in zes klassen (vijf basis- en één voortgezet onderwijs) is meegegeven naar huis.
3. Een groepsinterview met leerlingen waarin zij hun mening gaven over opdrachten. Dit is in één klas op een basisschool gedaan over zes opdrachten.

Vervolgens zijn de thuisopdrachten herontworpen door de onderzoeker met hulp van studenten van Hogeschool Rotterdam. Hierbij waren zowel de feedback van leerlingen en ouders als de ontwerpcriteria (zie p. 6) richtinggevend en moest ook rekening gehouden worden met de wensen van de deelnemende scholen. Door de beperkingen als gevolg van de schoolsluitingen konden de prototypes in de tweede onderzoeksrunde helaas niet op eenzelfde manier uitgeprobeerd worden.

Bij de evaluatie van de thuisopdrachten in de afrondende fase van het onderzoek zijn de volgende onderzoeksinstrumenten gebruikt:

Er is een uniforme feedbacksectie opgenomen in elke thuisopdracht om een beeld te krijgen van hoe ouders de thuisopdrachten hebben ervaren. Deze feedbacksectie is overgenomen van Van Voorhis (2004) die deze *home to school communication* gebruikte om de thuisopdrachten beter af te stemmen op de gezinnen).

De volgende stellingen zijn hierin opgenomen (te beantwoorden met ja of nee):

- Mijn kind begreep de opdracht
- De opdracht maakt mij duidelijk wat mijn kind leert op school
- Wij hebben samen een gesprek gehad over de opdracht
- Wij vonden deze opdracht leuk om te doen

Verder werd ouders de open vraag gesteld: 'Hebt u nog een opmerking of tip?'

In totaal zijn er 674 feedbacksecties ingevuld.

Een expertpanel, bestaande uit vijf onderzoekers met expertise op het thema educatief partnerschap, beoordeelde de kwaliteit van de thuisopdrachten. Hiertoe gaven zij een score op een vijfpuntschaal (1 voor helemaal oneens, 5 voor helemaal eens met de stelling) op stellingen met betrekking tot de mate waarin de betreffende thuisopdracht voldeed aan de zes ontwerpcriteria van Epstein en Van Voorhis (zie Tabel 2.2) en lichtten zij

hun score toe. Elke onderzoeker beoordeelde tien of elf thuisopdrachten. In een gezamenlijk panelgesprek werden de oordelen nader bediscussieerd.⁶

Tabel 2.2

ONTWERPCRITERIA		STELLINGEN	
DE THUISOPDRACHT..		Deze opdracht ..	
1	.. kan in of om het huis gedaan worden.	1a	.. kan door (bijna) alle ouders en leerlingen gedaan worden.
		1b	.. maakt gebruik van materialen die in (bijna) alle gezinnen aanwezig zijn.
2	.. behandelt stof die ook op school wordt behandeld.	2	.. behandelt materie die in de les ook wordt behandeld.
3	.. koppelt schoolse vaardigheden en doelen aan de wereld thuis.	3	.. verbindt schoolse vaardigheden aan de wereld thuis.
4	.. lokt positieve interactie uit tussen kind en ouder.	4	.. nodigt leerlingen en ouders uit tot positieve interactie met elkaar.
5	.. is leuk voor leerling en ouder	5a	.. lijkt leuk voor leerlingen.
		5b	.. lijkt leuk voor ouders.
6	.. legt de regie bij de leerling en geeft ouders een ondersteunende en geen instruerende rol.	6a	.. stimuleert leerlingen om een leidende rol op zich te nemen.
		6b	.. stimuleert ouders om een ondersteunende rol aan te nemen.

Aanvullend zijn focusgroepen gehouden met leerlingen en individuele interviews met ouders. Hierin is de vraag gesteld wat zij vinden van de thuisopdrachten en welke tips zij hebben voor de verbetering ervan. Er zijn zes focusgroepgesprekken met leerlingen gevoerd op vijf scholen voor basisonderwijs, waarin in totaal 24 leerlingen deelnamen. Er zijn vijf ouderinterviews gevoerd op drie scholen voor basisonderwijs. Doordat aan één interview twee ouders tegelijkertijd deelnamen, is hierbij gesproken met zes ouders. Wegens drukte was het niet mogelijk om interviews te houden met leerlingen en ouders op het voortgezet onderwijs.

Implementatiestudie

Het inleverpercentage van elke uitgezette opdracht is per klas bijgehouden. Deze inleverpercentages zijn door vier basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs aangeleverd. Dat betekent dat op vijf basisscholen en twee scholen voor voortgezet onderwijs de thuisopdrachten niet zijn teruggekomen, en er niet met zekerheid gezegd kan worden of ze zijn uitgezet.

In de al eerder vermelde focusgroepen met leerlingen en individuele interviews met ouders was een deel van de vragen gewijd aan de implementatie van de thuisopdrachten. Aan leerlingen en ouders werd gevraagd hoe de leraar de thuisopdrachten heeft

⁶ Doordat kort van te voren twee experts lieten weten door privé omstandigheden niet deel te kunnen nemen, bestond het panel uit vijf in plaats van zeven experts en kon niet elke thuisopdracht door drie experts gescreend worden.

geïntroduceerd. Hierbij werden vragen gesteld over hoe zij zijn en hoe zij het zouden vinden als de school met thuisopdrachten zou blijven werken. Hierbij werden vragen gesteld over hoe zij werden geïnformeerd over de thuisopdrachten, hoe duidelijk deze informatie was en hoe de informatievoorziening vanuit school en de leraar verbeterd zou kunnen worden. Ook werd leerlingen en ouders gevraagd of er voldoende tijd was om de opdrachten te doen. In het kader van duurzame implementatie van de interventie werd hen tot slot gevraagd of zij het werken met de thuisopdrachten nuttig vonden, hoe ze het zouden vinden als de school met thuisopdrachten zou blijven werken en waar de school rekening mee zou moeten houden als de school met de thuisopdrachten blijft werken.

Interventiestudie

Er zijn toetsen afgenomen bij de interventie- en controleklassen na het uitzetten van elke thuisopdracht, om na te kunnen gaan of het werken met de opdracht ook bijdraagt aan betere schoolresultaten. Voor elke toets is de gemiddelde score die de leerlingen in de interventie- en controleklassen behaalden per opdracht en per klas met elkaar vergeleken.

Er zijn vragenlijsten (zie bijlage 3) afgenomen voor en na het uitzetten van de zes thuisopdrachten bij leerlingen en ouders in interventieklassen en controleklassen.

De leerlingvragenlijst bevatte vragen over de volgende concepten:

Houding ten aanzien van school

- *Motivatie (8 items, 3 antwoordcategorieën: dat is zo, dat weet ik niet en dat is niet zo)*

De vertaalde sub-schaal 'Focus on learning task' of the motivation scale of the school questionnaire en de subschaal 'Huiswerkattitude'; (Vorst et al., 2016).

Voorbeeldvraag 'Ik wil graag veel leren op school'.

- *Welbevinden (4 vragen, 3 antwoordcategorieën: dat is zo, dat weet ik niet en dat is niet zo).* De sub-schaal 'Plezier in school' van de school vragenlijst; (Vorst et al., 2016).

Voorbeeldvraag 'Ik vind het best leuk op school'.

Thuisbetrokkenheid

- *Thuis praten over school (4 items, 6 antwoordcategorieën (helemaal oneens – helemaal eens).* De vertaalde 'Students' ideas and feelings about homework interaction' schaal (Van Voorhis, 2011b). Voorbeeldvraag 'Mijn ouders praten vaak met mij over wat ik leer op school.'
- *Ervaren ouderlijke steun (8 vragen, 6 antwoordcategorieën: helemaal oneens – helemaal eens).* De vertaalde 'Student reports of parental encouragement' scale; Hoover-Dempsey & Sandler, 2005). Voorbeeldvraag 'Mijn familie helpt mij als ik het moeilijk vind om mijn huiswerk af te krijgen'.

- *Leerondersteunende activiteiten (8 vragen, 7 antwoordcategorieën: nooit – dagelijks).* Naar de 'Parents report of home-based activities' schaal (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005) aangepast aan leerlingen in de leeftijdsgroep 10-14 jaar (Zie ook Van der Pluijm, 2020). Voorbeeldvraag *'Hoe vaak doe jij de volgende activiteit met je ouders: Samen praten over wat ik op school meemaak en leer'*.
- Als achtergrondvariabelen werden leerlingen gevraagd naar hun geslacht en naar de thuistaal/talen ende cultuur/culturen waarbij zij zich het meest thuis voelen.
- In de nameting werden leerlingen in interventieclassen bovendien gevraagd naar hun opvattingen over en ervaringen tijdens de TIPS opdrachten (10 items, 6 antwoordcategorieën: helemaal oneens – helemaal eens), gebaseerd op de 'Family attitudes about homework interaction' schaal en de 'Family ratings of own and child's feelings while working on homework' schaal van Van Voorhis (2011a). Voorbeeldvraag *'De thuisopdrachten die ik met mijn ouders moet maken, zijn een goed idee'*.

De oudervragenlijst bevatte vragen over de volgende concepten:

- *Geboden ondersteuning (11 items, 6 antwoordcategorieën: helemaal oneens – helemaal eens).* De vertaalde 'Parental self-efficacy for helping the child succeeds in school' en 'Parental perceptions of personal knowledge and skills' schaal: Hoover-Dempsey & Sandler, 2005). Voorbeeldvraag *'Ik weet hoe ik mijn kind kan helpen het goed te doen op school'*.
- *Taakopvatting (10 items, 6 antwoordcategorieën: helemaal oneens – helemaal eens)*
De vertaalde 'Parental Role construction for involvement in the child's education' schaal (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005). Voorbeeldvraag *'Het is mijn taak als ouder om mijn kind aan te moedigen om zijn/haar huiswerk te maken'*.
- *Leerondersteunende activiteiten (8 items, 7 antwoordcategorieën: nooit – dagelijks).* Naar de 'Parents report of home-based activities' schaal (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005, zie ook Van der Pluijm, 2020). Voorbeeldvraag *'Hoe vaak doet u de volgende activiteit met uw kind: samen praten over wat uw kind op school meemaakt en leert.'*
- Als achtergrondvariabelen is ouders gevraagd naar de klas, het onderwijsniveau (in vo) en het geslacht van hun kind en naar de thuistaal/talen, de cultuur/culturen waarbij zij zich het meest thuis voelen en hun opleidingsniveau.
- In de nameting werden ouders van kinderen in de interventieclassen bovendien gevraagd naar hun opvattingen over en ervaringen tijdens de TIPS opdrachten (10 items, 6 antwoordcategorieën: helemaal oneens – helemaal eens), gebaseerd is op de 'Family attitudes about homework interaction' schaal en de 'Family ratings of

own and child's feelings while working on homework' schaal van Van Voorhis (2011a). Voorbeeldvraag 'De thuisopdrachten helpen mij zien wat mijn kind leert op school'.

Respons op de vragenlijsten

De vragenlijsten zijn ingevuld door 1480 leerlingen en 623 ouders. De tabellen 2.4 en 2.5 geven een beeld van de onderwijssoort die de leerlingen die de vragenlijsten invulden volgen en het opleidingsniveau van de ouders.

Tabel 2.4

Type onderwijs leerlingen	Onderwijssoort	N	Percentage
Basisonderwijs	n.v.t.	552	37,3%
Voortgezet onderwijs	Vmbo	395	26,7%
	Havo/ Vwo	533	35,9%
Totaal		1480	100%

Tabel 2.5

Opleidingsniveau ouders	N	Percentage
Zonder startkwalificatie (geen, po, vmbo)	9	1,4%
Met startkwalificatie (havo, vwo, mbo)	228	36,6%
Boven startkwalificatie (hbo, wo)	386	62,0%
Totaal	623	100%

Aanzienlijk meer leerlingen in het voortgezet onderwijs dan leerlingen in het basisonderwijs hebben de vragenlijst ingevuld. Binnen het voortgezet onderwijs gold dat voor meer leerlingen van havo/vwo dan voor leerlingen van het vmbo. Bijna alle ouders hadden een startkwalificatie. Er hadden aanzienlijk meer ouders met een opleiding boven startkwalificatieniveau de lijsten ingevuld dan ouders op startkwalificatieniveau. Slechts enkele ouders met een opleiding onder het startkwalificatieniveau hadden de vragenlijst ingevuld.

De tabellen 2.6 en 2.7 geven de antwoorden van leerlingen en ouders weer op de vraag bij welke cultuur of culturen zij zichzelf het meest vinden horen en welke taal of talen zij thuis spreken.

Tabel 2.6

Culturele identiteit	Ouders		Leerlingen	
	N	Percentage	N	Percentage
Nederlandse cultuur	392	64,2%	651	48,2%
Nederlandse en andere cultuur	172	28,2%	254	18,8%
Andere cultuur dan de Nederlandse	47	7,7%	445	32,9%
Totaal	611	100%	1350	100%

Tabel 2.7

Taal thuis	Ouders		Leerlingen	
	N	Percentage	N	Percentage
Nederlands	425	66,8%	915	64,0%
Nederlands en andere taal	195	30,7%	467	32,7%
Andere taal dan Nederlands	16	2,5%	47	3,3%
Totaal	636	100%	1429	100%

Zowel leerlingen als ouders gaven in meerderheid aan zich tot de Nederlandse cultuur te rekenen. Leerlingen geven minder vaak aan dan ouders zich tot de Nederlandse cultuur te rekenen en vaker rekenen zij zich tot een andere cultuur dan de Nederlandse. Daarmee is een bredere diversiteit van leerlingen dan van ouders gerealiseerd. Bij zo'n twee derde van de gezinnen wordt thuis Nederlands gesproken en bij een derde sprak zowel Nederlands als een andere taal en een kleine minderheid sprak thuis geen Nederlands. Hierin wijken de scores van ouders en leerlingen nauwelijks af.

Betrouwbaarheid schalen

Nadat het databestand is opgeschoond en dubbele en onduidelijke antwoorden zijn verwijderd, zijn alle respondenten voorzien van een anoniem nummer en zijn de bestanden van voormeting, nameting en van ouders en leerlingen samen gevoegd. Vervolgens is de betrouwbaarheid van de schalen bepaald door voor elke schaal Cronbachs alpha (α) te berekenen. Aangezien de betrouwbaarheid (Cronbachs alpha) bij de leerlingschaal *Welbevinden* relatief laag was en kon worden verhoogd bij verwijdering van een item, is het item *'Ik heb geen zin om naar school te gaan'* verwijderd. De overige schalen zijn in hun oorspronkelijke vorm gehandhaafd. Zie Tabel 2.8 voor een overzicht van de betrouwbaarheidsschattingen van de schalen.

Tabel 2.8

Concept	N	Voormeting	N	Nameting
Schalen leerlingen				
Motivatie (8)	1377	,76	1060	,77
Welbevinden (3)	1416	,79	1076	,83
Thuis praten over school (4)	1411	,77	1068	,80
Ervaren ouderlijke steun (8)	1385	,86	1045	,88
Leerondersteunende activiteiten (8)	1372	,78	1054	,77
TIPS opdrachten (10)	n.v.t.	n.v.t.	451	,83
Schalen ouders				
Geboden leerondersteuning (11)	610	,84	369	,85
Taakopvatting (10)	620	,80	379	,83
Leerondersteunende activiteiten (8)	604	,72	366	,75
TIPS opdrachten (10)	n.v.t.	n.v.t.	175	,79

Noot !: Tussen haakjes staat het aantal items per schaal.

2.4. Omstandigheden rond onderzoek

Het onderzoek is in januari 2019 goed van start gegaan met het ontwerpen van thuisopdrachten in Rotterdam. In schooljaar 2019 – 2020 heeft de voormeting met vragenlijsten onder ouders en leerlingen plaatsgevonden en zijn de thuisopdrachten ook uitgezet op de betrokken scholen. De nametingen waren in volle gang toen de Covid-19 pandemie uitbrak en scholen werden gesloten.

Uitval van scholen

De Covid-19-maatregelen hebben een enorme impact gehad op de scholen. Zij hadden hun handen vol aan het realiseren van onderwijs onder zeer moeilijke omstandigheden. Vanwege de enorme hoeveelheid werk die het opvangen van schoolsluitingen met zich meebracht, in combinatie met een oplopend lerarentekort, zijn gedurende het project scholen uitgevallen. Scholen in Groningen en Amsterdam trokken zich terug. Een grote VO-school in Almere haakte af in het schooljaar 2021 – 2022, maar heeft wel weer in schooljaar 2022 – 2023 geparticipeerd. Een VO-school in Rotterdam die al vanaf het begin bij het onderzoek betrokken was heeft in schooljaar 2021 – 2022 ook moeten afhaken omdat er onvoldoende steun van het personeel was voor het onderzoek in deze omstandigheden.

Bijkomende problemen

Al met al zorgden de schoolsluitingen ervoor dat het uitvoeren van het onderzoek flink vertraagde en dat het over twee jaar volgen van de leerlingen in Rotterdam mislukte. Een

indirect effect van de schoolsluitingen was dat het heel moeizaam bleek om gezinnen te werven waarbij we het werken met een thuisopdracht thuis mochten observeren. Gebaseerd op ervaringen in een eerder onderzoek (Kuijpers et al., 2017) was onze verwachting dat het niet eenvoudig, maar wel mogelijk zou zijn om ouder-kindkoppels hiertoe bereid te vinden. De schoolsluitingen zorgden er echter voor dat de afstand tussen school en ouders vergrootte, wat er aan heeft bijgedragen dat slechts zes observaties konden worden uitgevoerd. De observatiestudie krijgt nu vorm in een vervolgonderzoek.

Covid-19 en thuisbetrokkenheid

De Covid-19-maatregelen hebben eveneens een enorme impact gehad op de rol van ouders bij het onderwijs van hun kinderen. Ouders kregen opeens een noodgedwongen actieve rol in het ondersteunen van het leren van hun kind thuis. Ons onderzoek naar het versterken van ouderbetrokkenheid thuis door interactieve thuisopdrachten werd daarmee ernstig verstoord. Doordat thuisbetrokkenheid door de Covid-19 pandemie een heel andere lading heeft gekregen, viel hierdoor de invloed van de thuisopdrachten niet meer zuiver te onderzoeken. Het uitvoeren van een meting had in deze situatie weinig zin, omdat de validiteit van de gegevens niet gewaarborgd kon worden. Dat betekent dat we de meting niet hebben uitgevoerd. Dat had consequenties voor het longitudinale deel van ons onderzoek. Daar hadden we leerlingen die in schooljaar 2019-2020 in groep 7 of klas 1 zaten in schooljaar 2020-2021 willen volgen als zij weer een pakket thuisopdrachten kregen in groep 8 en klas 2.

Omdat de tweede schoolsluiting tot vlak voor de zomervakantie 2021 voortduurde, is de start van de tweede fase van het onderzoek uitgesteld tot januari 2022.

NB Het gedwongen thuisonderwijs gedurende de schoolsluitingen, bood naast vertraging ook een unieke kans om leerlingen en ouders juist te vragen naar thuisonderwijs. Op de Rotterdamse scholen die bij de eerste schoolsluiting deelnamen aan het onderzoek is een vragenlijst uitgezet om na te gaan hoe ouders de ondersteuning van school bij de invulling van hun rol in het thuisonderwijs ervaren en hoe leerlingen vervolgens de steun van hun ouders ervaren. Ouders bleken zich meer verantwoordelijk te voelen voor het leren van hun kind tijdens de schoolsluiting wanneer zij zich ondersteund voelden door leraren. Leerlingen die zich door ouders en leraren ondersteund voelden gaven aan meer motivatie te hebben om aan school te werken tijdens de schoolsluiting. Dit heeft een artikel in het vakblad *Didactief* opgeleverd (Dienke, Lusse & Denessen, 2020).

3. Resultaten

3.1. Ontwerpstudie

Het ontwerpen van de thuisopdrachten

Op basis van een literatuurstudie zijn zes ontwerpcriteria gedestilleerd (Epstein, 2016; Epstein & Van Voorhis, 2001) die leidend waren in het ontwerpproces. De thuisopdrachten:

1. Kunnen in of om het huis gedaan worden
2. Behandelen stof die ook op school wordt aangeboden
3. Koppelen schoolse vaardigheden aan de wereld thuis
4. Lokken positieve interactie uit tussen de leerling en diens ouder
5. Zijn leuk om te doen voor leerlingen en ouders
6. Leggen de regie bij de leerling en geven ouders een ondersteunende (niet instruerende) rol.

In de literatuurstudie werd ook duidelijk dat waar we in Nederland spreken van ouderbetrokkenheid, onderzoekers en beleidsmakers in de VS uitgaan van school-family partnership (zie bijv. Epstein et al., 2018). Daarom is in de TIPS opdrachten altijd sprake van iemand in de familie die de opdracht met de leerling maakt. Dat kan een ouder zijn, maar ook een andere volwassene (Epstein, 2016; Epstein & Van Voorhis, 2001). In het ontwerpproces is daarom de opdracht meegegeven om in elke thuisopdracht aan te geven dat deze ook met een andere bekende (in plaats van de ouder) gemaakt kan worden.

De eerste ontwerpronde is verlopen zoals gepland. Een ontwerpteam in Rotterdam – bestaande uit zes leraren, en twee docenten van de pabo/lerarenopleiding van Hogeschool Rotterdam – ontwierp twaalf thuisopdrachten en de daarbij behorende toetsen: zes thuisopdrachten voor groep 7 in het basisonderwijs en zes voor klas 1 in het voortgezet onderwijs. Het team kwam zesmaal bijeen. De aanwezige scholen hadden elk een uitdrukkelijke voorkeur voor een vakgebied, wat leidde tot de keuze voor de vakken taal, Engels en wereldoriëntatie. De deelnemende leraren ontwierpen in fases de opdrachten en presenteerden die in de bijeenkomsten om feedback te ontvangen van de anderen en droegen op deze wijze constructief bij aan het ontwerpen van opdrachten. Het bleek echter lastiger dan voorzien om thuisopdrachten te ontwikkelen die recht deden aan de verschillende methoden op de verschillende scholen, terwijl elke school met de thuisopdracht uit de voeten moest kunnen. De feedback die de leraren op elkaar gaven op de concept-opdrachten was dan ook veelal gericht op de aansluiting op het curriculum van de ‘eigen’ scholen. Uit de observaties van ouder-kindkoppels die met de eerste versie van de thuisopdrachten werkten, gaven ouders en leerlingen over het algemeen aan het een goed idee te vinden om te werken met interactieve thuisopdrachten. Uit de groepsinterviews met leerlingen kwam echter vooral naar voren dat de prototypes van de opdrachten vaak saai, te talig en ingewikkeld waren en ook onduidelijk en onaantrekkelijk qua lay-out. De feedback die ouders per opdracht gaven, leverden vooral suggesties op voor praktische verbeteringen in

de thuisopdrachten, zoals het bieden van onvoldoende schrijfruimte. De thuisopdrachten zijn naar aanleiding van het commentaar bijgesteld. Zo is er bijvoorbeeld gezorgd voor een aantrekkelijkere lay-out en meer schrijfruimte. Daarnaast zijn aanwijzingen op de opdracht geconcretiseerd en zijn er bij sommige opdrachten spelelementen toegevoegd.

De tweede ontwerpronde verliep niet zoals gepland. Het was de bedoeling dat ontwerpteams in Amsterdam, Almere en Groningen zes thuisopdrachten zouden ontwerpen voor groep 8 en zes voor klas 2. Door de Covid pandemie trokken scholen in Amsterdam en Groningen zich echter terug en heeft alleen in Almere één ontwerpteam bijeenkomst plaatsgevonden voor het vak geschiedenis. Dit bood weinig ruimte om de uitgangspunten van de thuisopdrachten goed met elkaar te bespreken. Vervolgens zijn de thuisopdrachten door individuele leraren (één uit het basisonderwijs en één uit het voortgezet onderwijs) in overleg met de onderzoeker afgerond. De opdrachten voor het vak rekenen voor groep 8 zijn ontworpen door de onderzoeker in overleg met een Rotterdamse leraar en een docent van de PABO van Hogeschool Rotterdam die aan het ontwerpteam daar had deelgenomen. De opdrachten wiskunde (klas 2) zijn gemaakt door de onderzoeker samen met een wiskundeleraar van een deelnemende school uit Rotterdam. De thema's van de opdrachten waren een uitdrukkelijke wens van de ontwikkelende leraar. De opdrachten voor het vak Nederlands (groep 8 en klas 2) zijn door de onderzoeker samen met een docent aan de PABO (Hanzehogeschool Groningen) en een docent van de universitaire lerarenopleiding Nederlands (RUG) gemaakt.

De ontworpen thuisopdrachten

In de beide ontwerpronden zijn zoals gepland in totaal 24 thuisopdrachten opgeleverd. Hieronder volgt een korte omschrijving van elke opdracht (zie bijlage 1 voor een schematisch overzicht van deze opgeleverde thuisopdrachten en bijlage 4 voor inzage in alle opdrachten en toetsen). Achter elke opdracht staat een code voor de opdracht die in het vervolg van dit verslag voor de opdracht wordt gebruikt.

Groep 7

1. Taal: Sturende en niet sturende vragen (NE 7-1)

Na een korte opdracht over sturende en niet sturende vragen, interviewen leerlingen hun ouders en stellen daarbij zo min mogelijk sturende vragen. Leerlingen maken een tekening, een tekst of video-opname van het interview. In de toets geven de leerlingen een definitie van sturende en niet sturende vragen krijgen zij oefeningen waarin zij sturende en niet sturende vragen moeten herkennen.

2. Taal: Synoniemen (NE 7-2)

Leerlingen maken met hun ouders een memoryspel en spelen dat. Zij zoeken synoniemen van al aangegeven woorden. Bij de toets moeten leerlingen synoniemen herkennen van woorden die ook in de opdracht staan.

3. Engels: Rooms in the house (EN 7-1)

Leerlingen stellen in het Engels vragen aan hun ouders over verschillende kamers in het huis. Zij benoemen in verschillende kamers objecten en zoeken daar de Engelse vertaling bij. Leerlingen vertellen wat hun lievelingskamer is en waarom. Op de toets moeten leerlingen de verschillende kamers in het huis benoemen en bespreken welke activiteiten in deze kamer gedaan kunnen worden.

4. Engels: Jobs (EN 7-2)

Ouders bedenken beroepen en leerlingen zoeken de juiste vertaling daarvan op en lezen dit voor aan hun ouders. Zij vragen hun ouders wat hun 'lievelingsberoep' is en waarom en vertellen aan hun ouders wat zij later willen worden en waarom en schrijven ook dit op in het Engels. Zij noteren deze antwoorden in het Engels. In de toets vertalen leerlingen de beroepen die in de thuisopdracht aan de orde zijn gekomen.

5. Wereldoriëntatie: de Welvaart van Nederland (WO 7-1)

Leerlingen en ouders krijgen de opdracht om een gezamenlijk gekozen land te vergelijken met Nederland en de welvaartsverschillen tussen beide landen te benoemen. De opdracht in de bijbehorende toets is hetzelfde.

6. Wereldoriëntatie: Topografie (WO 7-2)

Ouders en leerlingen vertellen elkaar wat hun "lievelingseten" is. Zij benoemen van verschillende Europese landen de hoofdstad, de landen om het land heen en een bekend gerecht. Ze maken samen een woordzoeker. Bij de toets wijzen leerlingen verschillende landen aan op een kaart en benoemen de hoofdstad en een buurland.

Groep 8

7. Taal: Verhaal (NE 8-1)

Leerlingen en ouders bekijken een filmpje zonder gesproken woorden en bespreken wat de boodschap van het filmpje was. Zij schrijven een kort verhaaltje over de inhoud van het filmpje en laten dit nakijken door de ouder/bekende. Bij de toets schrijven leerlingen een verhaaltje bij een ander filmpje.

8. Taal: Argumenteren (NE 8-2)

Leerlingen en ouders krijgen een verhaal dat eindigt met de vraag of Mehdi zijn telefoon op zijn kamer mag hebben. Leerlingen bedenken argumenten vóór en ouders bedenken argumenten tegen. Samen bedenken zij een einde voor het verhaal, de leerling schrijft het verhaal en de ouder/bekende kijkt het na. Bij de toets formuleren leerlingen argumenten die twee stellingen onderbouwen of tegenspreken.

9. Rekenen: Spiegelbeeld (WI 8-1)

In de opdracht staan een aantal voorbeelden van spiegelbeelden. Vervolgens tekenen ouders vormen en tekenen de leerlingen het spiegelbeeld hiervan. In de toets tekenen leerlingen een aantal figuren in spiegelbeeld.

10. Rekenen: Verhoudingen (WI 8-2)

Leerlingen en ouders maken een plattegrond van een kamer en plaatsen de meubels hierin. De ouder helpt de leerling door de kamer op te meten. Vervolgens berekenen leerlingen de omtrek en oppervlakte van de kamer. Bij de toets berekenen leerlingen de omtrek en oppervlakte van een vorm.

11. Geschiedenis: Allemaal jaartallen (GE 8-1)

Leerlingen lezen een tekst over de VOC voor aan hun ouders. Samen maken zij een tijdslijn waarop zij de gebeurtenissen uit de tekst in chronologische volgorde plaatsen. De toets bestaat uit het maken van een tijdslijn bij een tekst over de WIC en de geschiedenis van Suriname.

12. Geschiedenis: Tachtigjarige oorlog (GE 8-2)

Leerlingen lezen een begrijpend lezen tekst voor aan de ouder over de tachtigjarige oorlog. Hierna vullen zij een schema in met belangrijke personen en jaartallen. De toets bestaat uit een andere tekst over de tachtigjarige oorlog waarbij dezelfde opdracht wordt gegeven.

Klas 1

13. Nederlands: Mijn opmerkelijkste dag (NE 1-1)

Ouders beschrijven een recente opmerkelijke gebeurtenis. Leerlingen schrijven hiervan kernwoorden op en schrijven daarmee een verslag met een inleiding, kern en slot. Ouders lezen het verslag en geven feedback. Op de toets schrijven leerlingen een verslag met een inleiding, kern en slot over een vakantie, verjaardag of een feestje dat zij hebben gehad.

14. Nederlands: Open/gesloten vragen (NE 1-2)

Leerlingen interviewen hun ouder over een vakantie, hun beroep of hun hobby. Zij stellen daarbij vier open vragen en schrijven het interview uit. Ouders geven feedback op het interview. Bij de toets moeten leerlingen open/gesloten vragen herkennen en construeren.

15. Wiskunde: Hoeken meten (WI 1-1)

Leerlingen krijgen een instructie over hoeken meten en leggen dit uit aan hun ouder. Vervolgens meten de leerlingen verschillende hoeken op en laten aan hun ouders zien hoe zij dit doen. Op de toets meten leerlingen hoeken op.

16. Wiskunde: Assenstelsels (WI 1-2)

Leerlingen leggen een assenstelsel en coördinaten uit aan hun ouders. Vervolgens verwerken leerlingen verschillende coördinaten in assenstelsels, waaruit figuren ontstaan. Op de toets moeten leerlingen hetzelfde doen.

17. Biologie: Metamorfozes (BI 1-1)

Leerlingen en ouders beschrijven de verschillende fases van kikkervis tot kikvors. Zij geven een ander voorbeeld van een metamorfose en beschrijven de verschillende stadia daarbij. Op de toets wordt gevraagd naar de definitie van metamorfose en naar de stadia van de metamorfose van de kikker.

18. Biologie: Determineren (BI 1-2)

Leerlingen en ouders determineren samen verschillende soorten aan de hand van een determinatietabel. Ouders benoemen daarna organismen die de leerlingen vervolgens determineert. Bij de toets werken leerlingen met dezelfde determinatietabel.

Klas 2

19. Nederlands: Straattaal (NE 2-1)

Ouders en leerlingen kijken een journaal-item in straattaal, vertalen dit naar Nederlands en beantwoorden twee vragen over straattaal. Bij de toets vertalen leerlingen een geschreven nieuwsbericht van straattaal naar Nederlands.

20. Nederlands: Recept (NE 2-2)

Leerlingen schrijven het lievelingsrecept van een ouder uit, waarbij de ouder dit stap voor stap uitlegt. Bij de toets schrijven leerlingen een warrig opgeschreven recept voor bananenbrood stapsgewijs op.

21. Wiskunde: Pythagoras (WI 2-1)

Leerlingen leggen de stelling van Pythagoras uit aan hun ouders en demonstreren hun vaardigheid door opdrachten over deze stof te maken. Bij de toets berekenen leerlingen ook de ontbrekende zijde van een driehoek.

22. Wiskunde: Vergelijkingen (WI 2-2)

Leerlingen leggen aan hun ouder uit hoe vergelijkingen kunnen worden opgelost en demonstreren dit aan de hand van een aantal vergelijkingen. Bij de toets lossen leerlingen ook vergelijkingen op.

23. Geschiedenis: Gebeurtenissen (GE 2-1)

Leerlingen vragen hun ouder naar drie belangrijke gebeurtenissen in het leven. Leerlingen zoeken andere belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis die rond dezelfde tijd plaatsvonden. Bij de toets bespreken leerlingen belangrijke gebeurtenissen uit hun eigen leven en mogen internet gebruiken om daar gebeurtenissen uit de geschiedenis bij te vinden.

24. Geschiedenis: Ontwikkelingen (GE 2-2)

Leerlingen interviewen hun ouder over iemand die één generatie ouder is dan de ouder. Zij zoeken samen drie aspecten van het leven die vroeger anders waren dan dat ze tegenwoordig (bijv. alles met pen schrijven t.o.v. tekstverwerken met de computer). Leerlingen en ouders bespreken oorzaken en gevolgen van deze ontwikkelingen. Op de toets geven

leerlingen drie verschillen aan tussen de tijd waarin zij opgroeien en de tijd waarin hun ouders opgroeiden.

Nadere typering van de thuisopdrachten

Gedurende het ontwerpproces bleek dat het lastig is om samen opdrachten te ontwikkelen. Hoewel de ontwerpcriteria leidend waren, liepen de ideeën over een goede thuisopdracht zeer uiteen. Leraren wilden graag dichtbij het curriculum blijven (ontwerpcriterium 2). Omdat zij zich zorgen maakten over het niveau van het begrijpend lezen van hun leerlingen, ontwikkelden zij bijvoorbeeld thuisopdrachten voor het vak geschiedenis die ook zouden bijdragen aan het begrijpend lezen van de leerlingen. De gerichtheid op het curriculum maakte soms dat het lastig was om een goede balans te creëren van met de andere ontwerpcriteria, zoals de aansluiting op thuis (ontwerpcriterium 3), het uitlokken van positieve interactie (criterium 4) en opdrachten die leuk zijn voor ouders en kinderen om te doen (ontwerpcriterium 5) en de regie bij de leerling leggen (ontwerpcriterium 6).

Aard interactie

Bij elke thuisopdracht is geprobeerd om aan te zetten tot een positieve interactie tussen leerling en ouder (criterium 4). In de opdrachten is dat heel verschillend vormgegeven. Dit gaf aanleiding tot een nadere analyse. De hoofdonderzoeker heeft (in voorbereiding op de observaties naar het werken met de thuisopdrachten),⁷ elke thuisopdracht in fasen verdeeld en per fase gekeken tot welk type interactie er werd aangezet. Op basis hiervan, onderscheidde we vijf typen interactie:

1. *Ouder is aanwezig*

De leerling voert een activiteit uit met de ouder, maar wordt de rol van de ouder niet geëxpliciteerd. Voorbeelden zijn het benoemen van de stadia van de metamorfose van een kikker (BIO 1-1) of kamers in het huis vertalen naar het Engels (EN 7-1).

2. *Uitleggen aan ouder*

De leerlingen legt iets uit aan de ouders. Bijvoorbeeld de stelling van Pythagoras (WI 2-1) of het oplossen van vergelijkingen (WI 2-2). Dat levert een beperkte interactie op.

3. *Interviewen van ouder*

De ouders worden bevestigd en geven de leerling informatie die nodig is om de opdracht te kunnen maken. Bijvoorbeeld over belangrijke life events (GE 2-1) of informatie over een recept (NE 2-1).

4. *Samen bespreken*

Leerling en ouder bespreken samen een onderwerp. Bijvoorbeeld welvaartsverschillen in twee landen (WO 7-1) of de functie van straattaal (NE 2-1).

5. *Samen iets doen/maken*

Leerling en ouder ondernemen samen iets. Zij doen samen een spel, of maken een product. Denk hierbij aan het maken van een memoryspel (NE 7-2) of het maken van een plattegrond (WI 8-2).

---

⁷ De observaties zijn nog niet uitgevoerd, maar staan gepland in een vervolgstudie (zie Discussie).

Thuisopdrachten met interactietype 1 en 2 zetten aan tot een beperkte interactie tussen leerling en ouder. De opdracht start met een interactie, maar het tweede deel van de opdracht maakt de leerling zelfstandig. Vooral de opdrachten met interactie type 1 hebben de meeste overeenkomsten met traditioneel huiswerk en nodigen vermoedelijk het minst uit tot interactie. Bij thuisopdrachten met interactietype 3, 4 en 5 stuurt de opdracht expliciet op interactie gedurende de opdracht. In Tabel 3.1 is aangegeven tot welk interactietype elke thuisopdracht voornamelijk aanzette. We benoemen daarbij de interactievorm die het meest dominant aanwezig is en de opdracht daarmee het meest typeren.

Breedte vaardigheid

Naast de variatie in de aard van de interactie, is er ook variatie in de breedte van de vaardigheid die de thuisopdracht wil versterken. In een nadere analyse, uitgevoerd door het onderzoeksteam, zijn thuisopdrachten onderscheiden die een concrete, beperkte vaardigheid betreffen (een vergelijking oplossen, een oppervlakte berekenen) tot thuisopdrachten die gericht zijn op overstijgende vaardigheden (decoderen van woorden, correct Nederlands schrijven). Deze variatie leidde er ook toe dat de bijbehorende toetsen zich richten op ofwel een concrete of een bredere vaardigheid. Toetsen bij thuisopdrachten die op een concrete, beperkte vaardigheid zijn gericht, kunnen deze geoefende vaardigheid ook direct toetsen. Toetsen bij thuisopdrachten die zich richten op een bredere vaardigheid, kunnen minder direct aan de geoefende vaardigheid gekoppeld worden. In Tabel 3.1 is per opdracht aangegeven of deze zich op een concrete of overstijgende vaardigheid richtte of daartussen in (neutraal).

Tabel 3.1

Jaar	Vak	Code opdracht	Aard interactie	Breedte vaardigheid
Groep 7				
1	Taal	NE 7-1	Interviewen	Overstijgend
2	Taal	NE 7-2	Samen iets maken/doen	Overstijgend
3	Engels	EN 7-1	Ouder aanwezig	Concreet
4	Engels	EN 7-2	Samen iets maken/doen	Neutraal
5	Wereldoriëntatie	WO 7-1	Samen bespreken	Concreet
6	Wereldoriëntatie	WO 7-2	Interviewen	Overstijgend
Groep 8				
7	Taal	NE 8-1	Samen iets maken/doen	Neutraal
8	Taal	NE 8-2	Samen bespreken	Overstijgend
9	Rekenen	WI 8-1	Ouder aanwezig	Concreet
10	Rekenen	WI 8-2	Samen iets maken/doen	Concreet
11	Geschiedenis	GE 8-1	Samen iets maken/doen	Overstijgend
12	Geschiedenis	GE 8-2	Samen bespreken	Overstijgend
Klas 1				
13	Nederlands	NE 1-1	Interviewen	Overstijgend
14	Nederlands	NE 1-2	Interviewen	Concreet

15	Wiskunde	WI 1-1	Ouder aanwezig	Concreet
16	Wiskunde	WI 1-2	Uitleggen aan ouder	Concreet
17	Biologie	BI 1-1	Uitleggen aan ouder	Overstijgend
18	Biologie	BI 1-2	Ouder aanwezig	Overstijgend
<hr/>				
Klas 2				
19	Nederlands	NE 2-1	Uitleggen aan ouder	Concreet
20	Nederlands	NE 2-2	Samen bespreken	Concreet
21	Wiskunde	WI 2-1	Uitleggen aan ouder	Concreet
22	Wiskunde	WI 2-2	Uitleggen aan ouder	Concreet
23	Geschiedenis	GE 2-1	Vragen/interviewen	Concreet
24	Geschiedenis	GE 2-2	Vragen/interviewen	Overstijgend

Het evalueren van de thuisopdrachten

De thuisopdrachten zijn geëvalueerd door ouders in de feedbacksecties op de thuisopdrachten, in interviews met enkele ouders en kinderen en met een expertpanel.

Feedbacksecties

Tabel 3.2 biedt een overzicht van het aantal ouders dat bij de implementatie per opdracht de feedbacksectie heeft ingevuld en 'ja' als antwoord gaf op de vier vragen die hierin werden gesteld (zie paragraaf 3.2). Het aantal ouders dat de feedbacksectie invulde varieerde per thuisopdracht van 1 tot 51. Het percentage ouders dat 'ja' antwoordde op de vragen varieerde van 0 tot 100%. De ouders scoorden gemiddeld het hoogste op 'mijn kind begreep de opdracht' en het laagste op 'Wij vonden deze opdracht leuk om te doen'. Opdracht WI 1-1 scoorde bij ouders het hoogst en opdracht GE 8-2 scoorde het laagst.

Tabel 3.2*Positieve reacties (antwoord 'ja') van ouders op vragen in de feedbacksecties*

Klas en opdracht		Mijn kind begreep de opdracht		De opdracht maakt mij duidelijk wat mijn kind leert op school		Wij hebben samen een gesprek gehad over de opdracht		Wij vonden deze opdracht leuk om te doen		Gemiddeld
Groep 7										
1	NE 7-1	23	44,4%	22	42,3%	24	46,2%	20	38,0%	42,7%
2	NE 7-2	29	53,7%	29	53,7%	30	55,6%	25	46,0%	52,3%
3	EN 7-1	35	69,0%	29	56,7%	33	64,7%	27	53,0%	60,9%
4	EN 7-2	40	77,0%	35	67,3%	36	69,2%	35	67,0%	70,1%
5	WO 7-1	51	88,0%	38	65,5%	53	91,4%	42	72,4%	79,3%
6	WO 7-2	42	65,6%	33	51,6%	38	59%	37	58,0%	58,6%
Groep 8										
7	NE 8-1	40	78,4%	41	80,4%	37	72,5%	30	59,0%	72,6%
8	NE 8-2	36	84,0%	28	65,1%	34	79%	32	74,0%	75,5%
9	WI 8-1	44	86,2%	44	86,3%	36	70,6%	36	71,0%	78,5%
10	WI 8-2	17	68,0%	19	76,0%	19	76%	18	72,0%	73,0%
11	GE 8-1	20	61,0%	19	57,6%	23	69,7%	18	55,0%	60,8%
12	GE 8-2	20	43,0%	22	46,8%	21	44,7%	14	30,0%	41,1%
Klas 1										
13	NE 1-1	15	100%	14	93,3%	14	93,3%	9	60,0%	86,7%
14	NE 1-2 ⁸	1	100%	1	100%	0	0,0%	0	0,0%	50,0%
15	WI 1-1	28	100%	27	96,4%	23	82,1%	25	89,0%	91,9%
16	WI 1-2	29	90,6%	29	90,6%	30	93,8%	25	78,0%	88,3%
17	BI 1-1	47	90,4%	39	75,0%	43	82,7%	38	73,0%	80,3%
18	BI 1-2	17	68,0%	14	56,0%	15	60,0%	16	64,0%	62,0%
Klas 2										
19	NE 2-1	17	94,4%	14	77,8%	16	88,9%	16	88,9%	87,5%
20	NE 2-2 ⁵	7	14,9%	5	10,6%	6	12,8%	6	12,8%	12,8%
21	WI 2-1	49	100%	43	87,8%	46	93,9%	41	83,7%	91,4%
22	WI 2-2	49	94,2%	48	92,3%	47	90,4%	42	80,8%	89,4%
23	GE 2-1	17	100%	12	70,6%	15	88,2%	15	88,0%	86,7%
24	GE 2-2	19	95,0%	13	65,0%	18	90,0%	14	70,0%	80,0%
Gem.		31,9	79,6%	27,8	70,6%	29,6	75,5%	26,1	66,9%	73,2%

Op negen opdrachten was het gemiddelde aantal positieve evaluaties (aantal maal ja) groter dan 80% (in Tabel 3.2 aangegeven in groen). Dit betrof onder andere alle vier de wiskundeopdrachten in het voortgezet onderwijs. De interactievorm was hier vijf maal 'uitleggen aan de ouder' (de opdrachten beginnen met een instructie aan leerlingen, waarna de leerling de vaardigheid vervolgens uitlegt aan ouders) en drie maal 'interviewen' (waarbij de

⁸ Opdracht NE 1-2 en opdracht NE 2-2 zijn niet meegenomen in de berekening van de gemiddelden wegens een gering aantal ingeleverde feedbacksecties.

leerling de ouder interviewt, zie Tabel 3.1). Al deze opdrachten waren bestemd voor het voortgezet onderwijs. Op vier opdrachten was het gemiddelde aantal positieve evaluaties (aantal maal je) kleiner dan 60% (in Tabel 3.2 aangegeven in rood). Al deze opdrachten waren bestemd voor het basisonderwijs, onder andere twee taalopdrachten.

Interviews

In de interviews en focusgroepen vertelden ouders en leerlingen dat zij de thuisopdrachten niet te moeilijk vonden. Voor sommige ouders had het uitdagender gemogen. Toch waren sommige opdrachten ook lastig. Een ouder stelt dat de opdracht voor haar dochter alleen te moeilijk zou zijn geweest. De leerlingen van een basisschool vonden het taalgebruik in de opdrachten soms moeilijk. Zo zei een leerling *'Bij de geschiedenisopdracht begreep ik de meeste woorden niet, zoals 'specerijen'. Ik heb misschien wel dertig woorden opgezocht'*. Een ander zei over dezelfde opdracht: *'Ik vond die tekst superlang en niemand heeft het echt uitgelezen ofzo'*. Een moeder met een Syrische achtergrond had moeite met het taalniveau en schakelde de hulp van een buurman in. Deze moeder geeft aan dat zij door de opdrachten meer woorden leerde.

Ouders en leerlingen hadden ook suggesties voor het aantrekkelijker maken van de opdrachten door deze minder talig en een meer uitnodigende en kleurrijke lay-out te geven. Ook een duidelijker instructie, werkende linkjes naar filmpjes en meer aansluiting bij de actualiteit dragen volgens de ouders bij aan aantrekkelijker opdrachten. Een leerling zei: *'De opdrachten hadden meer plaatjes en kleur kunnen gebruiken, duidelijkere vragen en leukere opdrachten waarvoor je niet de hele tijd hoeft te schrijven, maar gewoon echt moet opstaan en gaan ontdekken'*.

Expertpanel

Tabel 3.3 geeft de gemiddelde scores weer die de vijf experts gaven op de aan de ontwerp-criteria verbonden vragen (zie Tabel 2.2). Omdat de vraag of thuisopdracht stof betreft die in de les wordt behandeld alleen door leraren gescoord kan worden, is dit ontwerpcriterium door de experts niet beoordeeld.

De experts gaven de thuisopdrachten de hoogste score voor het gebruik maken van materialen die bijna alle gezinnen in huis hebben (stelling 1b). De laagste score kreeg de mate waarin de thuisopdrachten schoolse vaardigheden aan de wereld thuis koppelen (stelling 3) en de mate waarin de opdrachten de ouders stimuleren een ondersteunende rol aan te nemen (stelling 6b).

Er zijn tien opdrachten waarbij de experts gemiddeld een 4 of hoger scoorden (in Tabel 3.3 aangegeven in groen). Dit betreft vijf opdrachten voor het basisonderwijs en vijf opdrachten voor het voortgezet onderwijs. Zeven maal betreft het een opdracht voor het vak Nederlands. Zes maal is de aard van de interactie een interview. Er zijn vijf opdrachten waarbij de gemiddelde score een 3 of lager is (in Tabel 3.3 aangegeven in rood). Dit betreft de beide geschiedenisopdrachten in groep 8, twee wiskunde opdrachten en een opdracht voor het vak biologie..

Tabel 3.3

Gemiddelde scores van experts op de realisatie van ontwerpcriteria in de 24 opdrachten (range 1-5)

Vraag	Criterium	N ⁹	1. Uitvoerbaarheid		3. School - thuis	4. In-teractie	5. Plezier		6. Regie		Gemiddeld
			1a	1b	3	4	5a	5b	6a	6b	
Groep 7											
1	NE 7-1	2	4,00	4,50	4,00	5,00	4,50	5,00	4,50	4,00	4,4
2	NE 7-2	2	3,50	4,50	3,50	3,50	4,50	4,50	4,00	4,00	4,0
3	EN 7-1	3	3,33	5,00	4,67	3,33	3,67	3,67	3,33	3,00	3,8
4	EN 7-2	2	3,50	3,50	4,50	3,50	4,00	4,00	4,00	3,50	3,8
5	WO 7-1	2	3,50	5,00	2,50	4,50	3,00	4,00	4,00	3,50	3,8
6	WO 7-2	1	5,00	5,00	4,00	5,00	4,00	5,00	4,00	4,00	4,5
Groep 8											
7	NE 8-1	3	4,33	4,33	3,67	4,33	4,33	4,33	4,33	4,00	4,2
8	NE 8-2	3	4,67	5,00	5,00	3,67	4,33	4,33	3,67	3,33	4,3
9	WI 8-1	2	4,00	5,00	2,50	3,00	4,00	3,50	2,50	3,00	3,4
10	WI 8-2	2	2,50	5,00	3,00	2,50	2,50	2,00	2,50	2,50	2,8
11	GE 8-1	2	1,50	5,00	1,50	1,50	1,50	1,50	3,50	3,00	2,4
12	GE 8-2	2	1,50	5,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,50	2,00	2,3
Klas 1											
13	NE 1-1	1	4,00	5,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,1
14	NE 1-2	3	4,00	5,00	4,67	4,67	4,33	4,33	4,00	4,00	4,4
15	WI 1-1	2	3,50	5,00	2,00	2,00	2,00	2,50	1,50	2,00	2,6
16	WI 1-2	2	4,50	5,00	2,00	3,00	3,50	2,50	4,50	2,00	3,4
17	BI 1-1	3	4,00	4,67	2,33	4,00	4,00	4,00	3,67	3,67	3,8
18	BI 1-2	3	2,00	3,67	2,33	3,33	2,33	2,33	3,33	3,00	2,8
Klas 2											
19	NE 2-1	3	3,67	4,67	3,67	3,00	3,67	3,33	3,00	3,00	3,5
20	NE 2-2	2	5,00	5,00	5,00	4,00	4,00	4,50	5,00	5,00	4,7
21	WI 2-1	2	5,00	5,00	2,00	2,50	3,50	2,50	4,50	2,50	3,4
22	WI 2-2	2	4,00	5,00	2,50	3,00	3,00	3,50	4,00	4,00	3,6
23	GE 2-1	1	5,00	4,00	5,00	4,00	5,00	3,00	4,00	3,00	4,1
24	GE 2-2	2	4,00	5,00	5,00	4,00	4,50	4,50	3,50	2,50	4,1
Gem.		2,1	3,8	4,7	3,3	3,5	3,6	3,5	3,7	3,3	3,7

De waardering die ouders en experts voor opdrachten hebben, komen in slechts drie van de 24 opdrachten overeen. Alleen bij de opdrachten NE 1-1, GE2-1 en GE 2-2 zijn ouders en experts beide grotendeels positief over de opdracht. Bij de overige opdrachten is dat niet helemaal het geval of zijn ouders en experts het oneens. Sommige opdrachten die door

⁹ Door het onverwachte uitvallen van twee experts het aantal beoordelaars bij een aantal opdrachten lager dan gepland (zie ook voetnoot 3).

ouders negatief zijn geëvalueerd, voldeden volgens de experts wel aan de gestelde ontwerpcriteria (bv NE 7-1, NE 7-2 en WO 7-2). Ook het omgekeerde was het geval. Een opdracht die door ouders positief is geëvalueerd, voldeed volgens de experts juist niet aan de gestelde ontwerpcriteria (WI 1-1). Het lijkt erop dat veel opdrachten door beide groepen op een andere manier zijn gepercipieerd.

Beantwoorden onderzoeksvraag 1

De vraag die we centraal stond bij de ontwerpstudie was: *In hoeverre leidt een ontwerpproces met leraren tot valide thuisopdrachten die aan de aan de literatuur ontleende ontwerpcriteria voor thuisopdrachten beantwoorden?*

Het ontwikkelen van thuisopdrachten met een ontwerpteam van leraren bleek nog ingewikkelder dan we vooraf al dachten. Bij het ontwerpen van de opdrachten was er sprake van een verschil van inzicht tussen leraren en onderzoekers over het belang van de verschillende ontwerpprincipes. Bij de leraren stond de mate waarin de thuisopdracht aansloot op het curriculum (criterium 2) voorop. De experts hadden een voorkeur voor opdrachten met een meer speels en interactief karakter. Het ontwerpproces heeft daarmee een pakket aan thuisopdrachten opgeleverd die in wisselende mate voldeden aan de ontwerpcriteria. Met name de mate waarin de opdrachten een verbinding leggen tussen schoolse zaken en de wereld thuis en in hoeverre de opdrachten plezierig zijn voor ouders en leerlingen lijken voor verbetering vatbaar.

Bij de evaluatie bleken ouders en leerlingen de ontworpen opdrachten over het algemeen niet te moeilijk te vinden, maar soms wel te talig en te weinig aantrekkelijk. Ouders hadden een voorkeur voor concrete opdrachten.

3.2. Implementatiestudie

Het implementatieproces

Na het ontwerpen van de thuisopdrachten zijn deze uitgezet in de interventieklassen.¹⁰ Deze implementatie van de thuisopdrachten is niet gelopen zoals gehoopt. Waar we aanvankelijk een enthousiaste groep scholen hadden geworven, werden we ernstig gehinderd door de schoolsluitingen gedurende de COVID-19 pandemie. Het enthousiasme ebde weg en op een aantal scholen werd het een moeizaam proces om leraren met de thuisopdrachten aan het werk te krijgen. Het uitzetten van de thuisopdrachten bleek vooral ingewikkeld op scholen voor voortgezet onderwijs. Waar in het basisonderwijs de klassenleerkracht de regie had over het uitzetten van alle opdrachten, vereiste het uitzetten in het voortgezet onderwijs de inzet van drie vakleraren (één voor elk vakgebied: Nederlands, Wiskunde en Geschiedenis of Biologie).

De ingeleverde thuisopdrachten

---

¹⁰ De thuisopdrachten zijn aangepast aan de eerste feedback van leerlingen en ouders in Rotterdam. De uitgebreide evaluatie door leerlingen, ouders en experts volgde na de implementatie.

Het inleverpercentage van de thuisopdrachten zien we als indicatie voor de implementatie. Als het inleverpercentage voor alle officiële interventieklassen wordt berekend is het gemiddelde inleverpercentages 28,6%,¹¹ met een range van 0,77% tot 53,0%. Dat betekent dat minder dan een derde van de leerlingen in de interventiegroep de thuisopdrachten hebben ingeleverd. Als we nader inzoomen, wordt duidelijk dat de thuisopdrachten lang niet op alle scholen en voor alle vakken zijn ingeleverd (en wellicht dus ook niet zijn uitgezet). Vier van de negen basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs hebben alle thuisopdrachten uitgezet. Dit betreft 18 van de 31 interventiegroepen, acht in het basisonderwijs en tien in het voortgezet onderwijs. Op de overige vo-scholen zijn wel opdrachten voor biologie uitgezet. Als we voor de scholen waarbij de opdrachten wel zijn uitgezet het inleverpercentage berekenen, geeft dat een ander beeld. Het gemiddelde inleverpercentage is dan 42,9%. Het inleverpercentage in het basisonderwijs (gemiddeld 71,5%) is aanzienlijk hoger is dan in het voortgezet onderwijs (gemiddeld 24,7%). Bij scholen waarbij de onderzoeker goed persoonlijk contact had met de leraren die de opdrachten uitzetten, waren de inleverpercentages aanzienlijk hoger waren dan bij scholen waarbij dit niet het geval was. Hoewel er enthousiaste, hardwerkende contactpersonen waren in het voortgezet onderwijs, is het uitzetten hier complexer omdat het via drie verschillende vakleraren moet gebeuren. Dat verklaart wellicht waarom de inleverpercentages hier lager zijn dan in het basisonderwijs. In Tabel 3.4 zijn de inleverpercentages per leerjaar weergegeven.

Tabel 3.4

Inleverpercentage per leerjaar

Groep/Klas	N klassen	N uitgezet	N ingeleverd	Percentage ingeleverd
Groep 7	4	426	329	77,23%
Groep 8	4	384	250	65,10%
Klas 1	7	776	147	18,94%
Klas 2	3	486	163	33,54%
Totaal	18	2072	889	42,91%

Het werken met de thuisopdrachten

De geïnterviewde ouders geven aan voldoende op de hoogte te zijn gebracht over het gegeven dat hun kinderen met een opdracht naar huis zouden komen. Wel had een ouder graag meer over het waartoe en waarom van deze thuisopdrachten gehoord. De instructie in de klas voor de kinderen zelf had volgens een aantal ouders wel duidelijker gemogen, vooral ook over de rolverdeling tussen ouder en kind. Een ouder zei hierover *‘Deze opdracht was nieuw en dat moet ze dan zelf uitvogelen’*. Dezelfde ouder gaf aan dat alleen gecheckt werd of de thuisopdracht wordt ingeleverd, maar niet of nauwelijks wordt nagekeken. Ook leerlingen geven aan dat de leerkracht te weinig uitleg gaf bij de opdrachten, terwijl zij daar wel behoeften aan hadden. *‘De juf heeft het eigenlijk aan ons gegeven ... dit moet je*

¹¹ Omdat opdracht 16 (NE 1-1) en opdracht 20 (NE 2-2) met een inleverpercentage van 0,77% en 9% uitbijters zijn, zijn deze opdracht buiten de berekening van het totale gemiddelde gelaten.

met je ouders maken punt en vrijdag moet het ingeleverd worden'. Een andere leerling zegt: 'Misschien moeten ze iets meer uitleggen, dat ze niet alleen de blad laten zien, maar dat ze ook een klein beetje kunnen uitleggen hoe je het bijvoorbeeld moet doen en dat je dat niet helemaal hoeft uit te zoeken, want er zijn verschillende mensen die het op hele andere manieren doen'. Een andere leerling gaf aan dat ze het juist fijn vond om het zelf uit te zoeken.

De ouders werkten gemiddeld een half uur met hun kind aan een thuisopdracht (met een uitzondering voor een moeilijke geschiedenisopdracht waar zij 1,5 uur mee bezig waren). De ouders vonden het leuk om samen met hun kind te opdrachten te maken, dat gold ook voor een moeder die nog niet zo goed Nederlands sprak. Een ouder zei: *'Meestal heb ik gesprekken met mijn kind over wat hij heeft meegemaakt op school, vriendjes, als hij ergens mee zit en dingen die we leuk vinden om te doen. Doorgaans hebben we geen inhoudelijke gesprekken over schoolvakken. Door deze thuisopdrachten wel.'* Andere ouders gaven aan dat hun kinderen huiswerk maken niet leuk vinden, ook de thuisopdrachten niet, maar dat het wel fijner is voor hun kinderen om het samen te doen. Een ouder concludeerde: *'... ik vond het gewoon een succes en ik vind dat het heel goed is voor mensen om daar tijd in te steken. Ik krijg inzicht in wat mijn kind leert op school en het 's avonds nog even samen huiswerk maken geeft 'de quality time'.*

Hoewel sommige leerlingen aangaven dat het werken met de thuisopdrachten – net als ander huiswerk – gewoon saai was om te doen, vonden de meeste leerlingen het samenwerken met hun ouder leuk. Een enkeling vond het zelfs gezellig. Zo zei een leerling over een rekenopdracht: *'Die vond ik echt superleuk gewoon ... met mijn ouder ging ik gewoon de hele kamer opmeten'. Soms namen de ouders de leiding, maar in de meeste gevallen had de leerling de leiding bij het maken van de thuisopdrachten. Een leerling zei: 'Ik maakte gewoon de opdracht en mijn moeder keek mee. En de dingen zij moest invullen deed zij dan ook aan het einde. Aan het eind keken we dan nog samen even door'. Volgens leerlingen wisten hun ouders door het samenwerken aan de opdrachten beter wat zij leerden op school. Soms was het ook onwennig om met ouders over schoolwerk te praten. Een leerling zei: 'Het is wel raar dat je dan in een keer over dat onderwerp niet hebt en dat je dan in een keer wel moet hebben. Dat was wel lastig te doen'.*

Leerlingen maakten de opdrachten ook graag samen met hun ouders, omdat zij hun hulp waardeerden. Zo zei een leerling dat hij veel aan zijn vader heeft gehad, want *'mijn vader was heel in goed in wiskunde vroeger en daar kan je dan gewoon van leren en dan kan m'n vader ook gewoon helpen met rekenen enzo'*. Sommige leerlingen maakten de opdrachten alleen, omdat ze dat ook zelf konden. Eén leerling vertelde een deel van de opdrachten niet te maken of maakte die alleen, omdat het lastig was om een gezinslid bereid te vinden om mee te werken. Deze leerling zei daarover *'Ja, kijk met mijn broer en dan word ik weggestuurd en zegt ie, 'Ik ga op de PlayStation'. Dan ga ik naar mijn zus en dan zegt ze 'ga weg, ik moet leren'. En dan ga ik naar mijn moeder. ... het is gewoon chaos'*. Een andere leerling vertelde de eerste opdracht met zijn moeder gemaakt te hebben, maar daarmee stopte toen

die na een paar keer geïrriteerd raakte, omdat zij meer tijd moesten maken 'want normaal huiswerk dat kan je dan alleen, maar hele tijd hun erbij terwijl ze het al zo druk hebben'.

De antwoorden op items in de vragenlijst over het werken met de thuisopdrachten laten zien dat ouders positiever waren over het werken met de thuisopdrachten dan de leerlingen. Vooral op de vraag of de school ook volgend schooljaar met thuisopdrachten moeten werken lopen de scores van de leerlingen (2,66) en ouders (4,15) flink uiteen.

Tabel 3.5

Scores van leerlingen en ouders op items over werken met thuisopdrachten

Stellingen	Leerlingen			Ouders		
	N	Gemiddelde	Sd	N	Gemiddelde	Sd
1. De thuisopdrachten die ik met mijn ouder/kind moet maken zijn een goed idee.	500	3,47	1,34	192	4,49	1,13
2. Ik vond het leuk om aan de thuisopdrachten te werken	489	3,60	1,52	191	4,55	1,00
3. Door de thuisopdrachten kan ik mijn ouder laten zien wat ik leer op school/ Ik vind het leuk dat ik door de thuisopdrachten meer hoor over wat mijn kind leert op school	491	3,81	1,51	190	4,42	1,14
4. Op deze school zouden ze volgend jaar weer met de thuisopdrachten moeten werken	485	2,66	1,53	184	4,15	1,39

Beantwoorden onderzoeksvraag 2

De vraag die in de implementatiestudie centraal stond is: *Hoe worden de ontworpen thuisopdrachten door leraren, leerlingen en ouders in de praktijk geïmplementeerd?*

Het is duidelijk dat de implementatie niet naar wens is verlopen. Een deel van de scholen die de thuisopdrachten zouden uitzetten, lijken dit niet gedaan te hebben. Met een gemiddeld inleverpercentage van de thuisopdrachten van 42,9% kan gesteld worden dat een groot deel van de leerlingen in de interventieklassen waar de thuisopdrachten wel zijn uitgezet niet met hun ouder of bekende aan de thuisopdrachten heeft gewerkt. Dat geldt vooral in het voortgezet onderwijs, waar een breder draagvlak nodig is om voor meerdere vakken opdrachten uit te kunnen zetten.

Tegelijkertijd zijn er ook scholen waar de inleverpercentages hoog waren (zie bijvoorbeeld de inleverpercentages in groep 7). Uit de reactie van het beperkte aantal ouders dat geïnterviewd is, leiden we af dat deze scholen de aangeleverde informatie voor ouders gebruikt hebben en dat ouders dat duidelijk vonden. Uit de verdere reacties van ouders zien we dat de thuisopdrachten onvoldoende zijn ingebed in de werkwijzen van school. Ouders houden vragen over het waarom van de thuisopdrachten en gaven aan dat de leerlingen duidelijker geïnstrueerd konden worden. Dat kan natuurlijk te maken hebben met het gegeven dat het een tijdelijke pilot betrof en (nog) geen werkwijze die tot het vaste programma behoort.

Over het werken met de thuisopdrachten zijn de geïnterviewde ouders positief. Het leverde hen gesprekken op over wat hun kind leert over school. Ook de leerlingen in de focusgroepen zijn overwegend positief. Wel ontstaat het beeld dat zij de ouders ook echt nodig hadden om de opdrachten te kunnen maken. Dat strookt niet met het idee dat de leerlingen aan hun ouders zouden laten zien wat zij konden en dat ook ouders die zelf niet in staat zijn om hun ouders met huiswerk te begeleiden, deze opdrachten samen met hun kind zouden kunnen doen. Bovendien was het voor een aantal ouders te belastend om de opdrachten samen te maken. Op de vragen over het werken met thuisopdrachten die door een grotere groep ouders en leerlingen zijn beantwoord, zijn de ouders aanzienlijk positiever dan de leerlingen.

3.3. Interventiestudie

Vragenlijsten

Er zijn vragenlijsten afgenomen bij leerlingen om na te gaan of het werken met de thuisopdrachten bijdraagt aan hun motivatie en welbevinden en de ervaren ondersteuning en interactie met de ouder. En er zijn vragenlijsten bij ouders afgenomen om na te gaan of de thuisopdrachten bijdragen aan hun inzicht in wat het kind leert, rol-perceptie en zelfvertrouwen. De gemiddelde scores van leerlingen en ouders op de voor- en nameting zijn respectievelijk weergegeven in Tabel 3.6 en 3.7. Met variantieanalyses met herhaalde metingen is nagegaan of er verschillen waren tussen interventie- en controlegroepen en in de voor- en nametingen in de scores van de schalen.

Tabel 3.6*Gemiddelde scores van de leerlingen voor- en nameting*

Schaal	interventiegroep			controlegroep			totaal		
	<i>n</i>	<i>gem</i>	<i>sd</i>	<i>n</i>	<i>gem</i>	<i>sd</i>	<i>n</i>	<i>gem</i>	<i>sd</i>
VOORMETING									
<i>Houding t.a.v. school (range 1-3)</i>									
Motivatie	732	2,36	0,47	706	2,33	0,44	1438	2,35	0,45
Welbevinden	730	2,65	0,42	730	2,64	0,42	1436	2,64	0,43
<i>Thuisbetrokkenheid (range 1-6)</i>									
Praten over school	735	4,71	0,95	706	4,80	0,87	1441	4,76	0,91
Leerondersteunende activiteiten	730	4,61	1,05	730	4,69	0,98	1432	4,65	1,02
Ervaren ondersteuning	732	4,45	1,06	732	4,45	1,06	1434	4,43	1,01
NAMETING									
<i>Houding t.a.v. school</i>									
Motivatie	512	2,22	0,49	491	2,22	0,45	1003	2,22	0,47
Welbevinden	511	2,50	0,52	490	2,51	0,51	1001	2,50	0,51
<i>Thuisbetrokkenheid</i>									
Praten over school	507	4,49	1,00	489	4,77	0,90	996	4,63	0,96
Leerondersteunende activiteiten	510	4,51	0,98	493	4,68	0,92	1003	4,59	0,96
Ervaren ondersteuning	503	4,37	1,01	488	4,45	0,99	991	4,41	0,99
TIPS opdrachten (range 1-6)	483	3,68	0,91	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Geen van de analyses van de gegevens van de leerlingen liet een significant verschil zien tussen voor- en nameting en tussen interventie en controlegroep. Ook niet wanneer gecontroleerd werd voor de achtergrondvariabelen (klas, niveau, thuistaal, en culturele achtergrond).

Tabel 3.7*Gemiddelde ouderscores voor- en nameting*

Schaal	interventiegroep			controlegroep			totaal		
	N	gem	sd	n	gem	sd	n	gem	sd
VOORMETING									
<i>Thuisbetrokkenheid (range 1-6)</i>									
Geboden ondersteuning	305	4,74	0,66	312	4,76	0,68	617	4,75	0,67
Taakopvatting	306	5,12	0,53	314	5,06	0,51	620	5,09	0,52
Leerondersteunende activiteiten	300	5,00	0,66	308	5,07	0,68	608	5,05	0,67
NAMETING									
<i>Thuisbetrokkenheid (range 1-6)</i>									
Geboden ondersteuning	181	4,57	0,71	173	4,79	0,61	354	4,68	0,67
Taakopvatting	183	4,94	0,57	174	4,96	0,58	357	4,95	0,57
Leerondersteunende activiteiten	177	4,78	0,70	172	4,93	0,68	349	4,85	0,69
<i>Thuisopdrachten (range 1-6)</i>									
Beoordeling thuisopdrachten	170	4,30	0,73	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Geen van de analyses van de gegevens van de ouders liet een significant verschil zien tussen voor- en nameting en tussen interventie en controlegroep, ook niet wanneer gecontroleerd werd voor de achtergrondvariabelen (het geslacht van het kind, of het opleidingsniveau, thuistaal of de culturele achtergrond van de ouder). Het valt op dat ouders in zowel de interventie- als de controlegroep met name op de schalen 'taakopvatting' en 'leerondersteunende activiteiten' 5 of hoger (op een zespuntsschaal) scoorden in de voormeting, waardoor er weinig ruimte was om te groeien.

Toetsresultaten

Na het uitzetten van elke thuisopdracht zijn er toetsen afgenomen om na te gaan of het werken met de thuisopdrachten bijdraagt aan de schoolresultaten van leerlingen. In Tabel 3.8 zijn per thuisopdracht de gemiddelde toetsresultaten weergegeven van de leerlingen uit de interventie en de controlegroep en van de totale groep leerlingen. De thuisopdrachten zijn hierbij in volgorde gezet van de verschillscore tussen de interventie en controlegroep. De opdracht met de grootste positieve verschillscore staat bovenaan en de opdracht met de grootste negatieve verschillscore staat onderaan.

Tabel 3.8

Toetsresultaten in volgorde van verschilscore tussen de interventiegroep en de controlegroep

Opdracht	interventiegroep			controlegroep			totaal			verschil-score
	N	gem.	sd	N	gem.	sd	N	gem.	sd	
WO 7-1	45	86,25	24,06	59	62	33,62	105	72,49	32,08	24,25*
WI 2-1	70	54,29	40,38	101	33,96	39,73	171	42,28	41,12	20,33*
NE 2-1	63	77,12	17,21	94	58,75	18,68	157	66,12	20,18	18,37*
EN 7-1	62	79,14	29,28	38	63,39	29,28	100	73,15	26,20	15,75*
GE 2-2	66	67,93	29,00	88	53,55	28,04	154	59,71	29,25	14,38*
NE 2-2	68	78,83	22,59	142	66,10	24,04	210	70,13	24,24	12,73*
WI 2-2	71	93,10	16,66	98	80,91	27,72	169	86,04	23,62	12,19*
WI 1-1	68	75,45	28,41	72	63,84	26,88	140	69,48	28,14	11,61*
GE 2-1	72	66,62	25,38	75	56,35	25,67	147	61,38	25,96	10,27*
NE 1-1	70	47,90	18,02	62	37,95	23,96	132	43,23	21,52	9,95*
BI 1-1	109	66,71	21,48	114	57,64	23,37	223	62,08	22,87	9,07
WI 1-2	69	89,98	22,71	25	83,00	29,80	94	88,12	24,82	6,98
WI 8-1	81	69,75	27,57	30	64,00	28,96	112	68,20	27,93	5,75
NE 8-1	30	61,56	19,89	49	57,65	21,85	80	59,14	21,08	3,91
EN 7-2	19	67,67	24,94	38	65,11	14,65	57	66,07	18,53	2,56
NE 1-2	45	70,93	28,77	23	70,96	28,99	68	70,94	28,63	-0,03
GE 8-1	22	70,24	25,59	9	74,34	18,41	31	71,43	23,71	-4,10
NE 7-1	60	51,57	24,34	11	63,13	15,17	71	53,36	23,45	-11,56*
NE 7-2	80	58,25	24,27	38	70,86	16,77	118	62,31	22,84	-12,61*
NE 8-2	73	40,95	25,44	26	56,25	24,34	99	44,97	25,93	-15,30*
WI 8-2	32	52,60	29,97	23	68,84	25,28	55	59,39	29,00	-16,24*
GE 8-2	50	43,76	20,03	50	62,76	23,66	100	53,26	23,81	-19,00*
BI 1-2	53	35,85	33,35	46	60,27	20,46	99	47,19	30,53	-24,42*
WO 7-2	62	49,46	30,32	37	74,92	29,02	99	58,98	32,17	-25,46*

De toetsresultaten laten een diffuus beeld zien van het effect van het werken met de thuisopdrachten op de leerprestaties van de leerlingen: bij tien thuisopdrachten scoorden de leerlingen uit de interventiegroep gemiddeld significant hoger dan de leerlingen uit de controlegroep. Deze opdrachten waren veelal uitgezet in het voortgezet onderwijs. Er waren echter ook zeven toetsen waarop de leerlingen uit de controlegroep gemiddeld significant hoger scoorden dan de leerlingen uit de interventiegroep. Deze opdrachten waren veelal uitgezet in het basisonderwijs.

Een verklaring voor deze uitkomsten kan ten dele gevonden worden in de breedte van de vaardigheid die in de thuisopdracht aan de orde komt. Hoe concreter de vaardigheid, hoe directer de toets de geoefende vaardigheid kan meten (zie ook Tabel 3.1). Negen van de elf thuisopdrachten waarbij de interventiegroep de toetsen beter maakten, richtten op een concrete vaardigheid. Vijf van de zeven thuisopdrachten waarbij de controlegroepen beter scoorden dan de interventiegroep hadden een meer overstijgend karakter. Zie Tabel 3.1.

Om de verschillen in de toetsresultaten nader te duiden, hebben we vervolgens gekeken hoe ouders en experts oordeelden over de elf thuisopdrachten waarbij de interventiegroep significant beter scoorden dan de controlegroep en over de zeven thuisopdrachten waarbij de controlegroep significant beter scoorden dan de interventiegroep. Zie Tabel 3.9 voor de resultaten van de ouders en Tabel 3.10 voor de resultaten van de experts. Gemiddeld scoorden ouders op alle feedbackpunten vaker 'ja' bij de opdrachten waarbij de interventiegroep hoger scoorde op de toetsen dan op de opdrachten waarbij de controlegroep hoger scoorden. Ouders waren vooral positiever over de vraag of hun kind de opdracht begreep.

Tabel 3.9

Gemiddelde feedbackscores van ouders naar significante verschillen in toetsresultaten tussen interventie- en controlegroep, uitgesplitst naar opdrachten waarover de toetsen beter werden gemaakt door de interventiegroep en door de controlegroep

Feedbackvraag	Mijn kind begreep de opdracht	De opdracht maakt mij duidelijk wat mijn kind leert op school	Wij hebben samen een gesprek gehad over de opdracht	Wij vonden deze opdracht leuk om te doen
Interventiegroep hoger (N=11 opdrachten)	93,1%	78,0%	86,6%	75,9%
Controlegroep hoger (N = 7 opdrachten)	61,0%	55,9%	60,1%	54,6%

De scores van de experts laten een ander beeld zien. Experts scoren opdrachten waarvan de toets in interventiegroepen beter werd gemaakt wel wat hoger, maar deze verschillen zijn veel minder evident of soms zelfs verwaarloosbaar.

Tabel 3.10

Gemiddelde scores van experts op de gerealiseerde ontwerpcriteria naar significante verschillen in toetsresultaten tussen interventie- en controlegroep, uitgesplitst naar opdrachten waarover de toetsen beter werden gemaakt door de interventiegroep en door de controlegroep

Criterion vraag	1. Uitvoerbaarheid		3. Schoolthuis	4. Interactie	5. Plezier		6. Regie	
	1a	1b	3	4	5a	5b	6a	6b
interventiegroep hoger (N=11 opdrachten)	4,09	4,85	3,52	3,48	3,67	3,59	3,68	3,29
controlegroep hoger (N = 7 opdrachten)	3,31	4,67	3,26	3,57	3,45	3,59	3,50	3,26

Beantwoorden onderzoeksvraag 3

In de effectstudie stonde de volgende vraag centraal: *In welke mate dragen de ontworpen thuisopdrachten bij aan positieve ouder-kind interactie, de ervaren motivatie, welbevinden en ondersteuning en de schoolresultaten van leerlingen en het inzicht in wat het kind leert, de rol-perceptie en het zelfvertrouwen van de ouders?*

Uit het vragenlijstonderzoek kan niet worden afgeleid dat het werken met de thuisopdrachten heeft bijgedragen aan de ervaren bemoediging, de motivatie en het welbevinden bij leerlingen. Ook kan niet worden bevestigd dat de thuisopdrachten hebben bijgedragen aan het inzicht van ouders in wat hun kind leert, hun rolperceptie en hun zelfvertrouwen of aan de interactie tussen ouder en kind.

Wel laten de toetsscores zien dat de thuisopdrachten, wanneer een concrete vaardigheid wordt geoefend, kunnen bijdragen aan de schoolresultaten van de leerlingen.

4. Discussie

4.1. Geleerde lessen

Het versterken van thuisbetrokkenheid van ouders bij de schoolloopbaan van hun kind kan bijdragen aan betere kansen voor kinderen. Omdat het in de Nederlandse onderwijspraktijk ontbreekt aan concrete werkwijzen voor het vergroten van positieve thuisbetrokkenheid, juist ook bij ouders met een grotere afstand tot het onderwijs, zijn we geïnteresseerd in de TIPS thuisopdrachten. Deze thuisopdrachten zijn ontworpen en getest in de VS en lieten effect zien op de motivatie, het welbevinden en de schoolresultaten van kinderen en op de thuisbetrokkenheid van ouders (Epstein & van Voorhis, 2001; Van Voorhis, 2011a, 2011b). In dit onderzoek hebben we thuisopdrachten ontworpen gebaseerd op de ontwerpcriteria uit de VS. Deze thuisopdrachten zijn geïmplementeerd en getest op scholen voor basisonderwijs (9) en voortgezet onderwijs (3) met een 'grootstedelijke' populatie.

Het ontwerpen van thuisopdrachten

De thuisopdrachten zijn in theorie bedoeld om via de indirecte weg – van betrokkenheid van ouders thuis bij het leren van hun kind – bij te dragen aan de motivatie van leerlingen en daarmee aan schoolresultaten. In die zin is het vooral van belang dat de opdrachten een positieve interactie tussen ouder en kind over wat het kind leert op school op gang brengen en om een brug te slaan tussen school en thuis. Omdat hulp van ouders bij huiswerk averechts kan uitpakken als de leerling controle van de ouders ervaart, is van belang de regie bij de leerling te leggen. Om het voor alle gezinnen mogelijk en aantrekkelijk te maken om met de thuisopdrachten te werken moeten deze bovendien leuk zijn en door alle ouders en in elk huishouden uitvoerbaar zijn.

Bij het ontwerpen van de thuisopdrachten bleek echter dat het lastig is om thuisopdrachten te ontwerpen die aan alle ontwerpcriteria voldoen. Waar de aansluiting op het curriculum en ook de uitvoerbaarheid veelal in orde was, gold dat in wisselende mate voor de andere ontwerpcriteria. De meningen zijn verdeeld over wat goede en geen goede thuisopdrachten zijn en welke thuisopdrachten als leuk worden ervaren en welke niet. Waar leraren een voorkeur hebben voor opdrachten die aansluiten op het curriculum, hebben ouders graag concrete opdrachten, willen leerlingen thuisopdrachten die niet lijken op saai, gewoon huiswerk en kiezen experts voor de meer interactieve opdrachten.

Ontwerpen met leraren

Vanwege die verschillende voorkeuren, was het complex om thuisopdrachten te ontwerpen die aansloten bij ieders perceptie en bij alle ontwerpcriteria. Het vereist een paradigmaverschuiving in het denken over de rol van ouders in het leren van hun kind. We zijn gewend te denken dat huiswerk bijdraagt aan schoolresultaten door het oefenen van lesstof en dat ouders daaraan kunnen bijdragen. In dit onderzoek zetten wij echter in op de route dat ouders bijdragen aan de motivatie van hun kind (en via die weg aan de schoolresultaten) door betrokken te zijn bij het leren van hun kind door het tonen van interesse en

vertrouwen. Dat vraagt een fundamentele verandering in de manier waarop scholen samenwerken met ouders. De onderzoekers hebben onderschat hoeveel aandacht nodig was om het onderliggende ideeën voor de thuisopdrachten goed te laten landen. We wilden in dit onderzoek dan ook wegblijven van traditioneel huiswerk, maar realiseren ons dat de titel van het onderzoek (Ouders en huiswerk) daar niet aan bijdroeg. Deze les was in de eerste ontwerpronde al wel enigszins geleerd. Doordat de tweede ontwerpronde tijdens de Covid-pandemie moest plaatsvinden. Waardoor het niet lukte om ontwerpteams te vormen, konden deze lessen echter niet goed meegenomen worden bij het ontwerpen van de tweede helft van de opdrachten.

Aantrekkelijke opdrachten

Bovendien is duidelijk dat het enthousiasme bij leerlingen en ouders om te werken met thuisopdrachten voor een deel ook afhankelijk is van de aantrekkelijkheid van deze opdrachten. Leerlingen en ouder-kindkoppels wezen daar al bij de eerste prototypes op, en daar hebben we zeker aan gewerkt. Waar wij echter een professionele vormgever pas voor een latere fase in gedachten hadden, is het verstandiger om dit meteen al te doen en wellicht ook een spelontwerper hierin te betrekken. Bovendien pleit dit ervoor om vooral ook leerlingen nog actiever te betrekken bij het ontwerpen dan wij nu gedaan hebben.

Het implementeren van thuisopdrachten

Het implementeren van de thuisopdrachten is moeizaam verlopen. Niet op alle scholen zijn de thuisopdrachten uitgezet. Veelal ook omdat zij ernstig gehinderd werden door de schoolsluitingen gedurende de COVID-19. Het enthousiasme ebde weg en op een aantal scholen werd het een moeizaam proces. Het uitzetten van de thuisopdrachten bleek vooral ingewikkeld op scholen voor voortgezet onderwijs. En dat is logische, want waar in het basisonderwijs de klassenleerkracht de regie had over het uitzetten van alle opdrachten, vereiste het uitzetten in het voortgezet onderwijs de inzet van drie vakleraren (een voor elk vakgebied: Nederlands, Wiskunde en Geschiedenis of Biologie). In combinatie met de werkdruk die scholen ervoeren door zowel de schoolsluitingen periode en het lerarentekort, zijn twee scholen voor voortgezet onderwijs uit, omdat er te weinig draagvlak was onder de collega's.

Commitment en begeleiding

De directies van de deelnemende scholen hadden zich gecommitteerd aan deelname aan het onderzoek. De uitvoering van het project, inclusief het enthousiasmeren van de collega's, lag bij de leraren. Het was onze bedoeling dat de implementatie begeleid zou worden vanuit de hogescholen in de vier steden waar het onderzoek aanvankelijk gepland was. Als gevolg van uitvallende scholen, raakte het onderzoek echter verspreid over het hele land, waardoor de begeleiding alleen bij de hoofdonderzoeker kwam te liggen. Gezien de schaalgrootte was dit niet optimaal. Voor een goede introductie en implementatie van deze werkwijze is naast school brede commitment procesbegeleiding bij de implementatie ook ondersteuning voor een procesbegeleider op de scholen van belang.

NB In eerdere onderzoeken hebben wij goede ervaringen opgedaan met de inzet van procesbegeleiders om de scholen te ondersteunen bij de implementatie van interventies (zie bijv. Lusse, 2013; Kuijpers et al., 2017). Dat had ook de scholen in dit onderzoek mogelijk meer steun geboden in het proces en waarschijnlijk geleid tot meer deelnemende klassen en een hoger inleverpercentage. Door onze keuze voor schooloverstijgende ontwerpteams en begeleiding vanuit de verschillende hogescholen, waren hiervoor geen aanvullende middelen over voor de inzet van procesbegeleiders.

Ontwerpen voor eigen klas

Wij hebben gekozen voor het ontwerpen in een school overstijgend team, waarbij de verwachting was dat de leraren dusdanig feedback zouden geven op de opdrachten die collega's ontwierpen, dat het zou voelen als opdrachten van iedereen. We hadden daarbij onderschat hoe lastig het is om een opdracht te ontwerpen die op het curriculum van verschillende scholen aansloot en die op een voor ieders curriculum passend moment uitgezet konden worden. Het is daarom voor het maatwerk van de opdracht en voor de betrokkenheid van de leraar waarschijnlijk beter om leraren thuisopdrachten voor de eigen klas te laten ontwerpen, zoals in de VS gebruikelijk is (Epstein e.a., 2018). Elke zomer ontwerpen leraren daar, onder begeleiding van het team van prof. Joyce Epstein, opdrachten voor hun eigen klas. Hierdoor kunnen leraren opdrachten opleveren die goed aansluiten bij de eigen populatie en zijn zij wellicht ook gemotiveerder om hier ook daadwerkelijk mee te werken.¹²

Inbedding

Ouders waren positief over het werken met de thuisopdrachten. Ondanks hun positieve ervaring voelen ouders zich te weinig geïnformeerd over het waarom van de opdrachten en ervaren zij dat de thuisopdrachten weinig worden voor- en nabesproken. Hoewel de leraren het informatiemateriaal van het onderzoek wel hebben gebruikt in de communicatie met ouders, lijkt het erop dat het uitzetten van de thuisopdrachten een losstaande activiteit is geweest. Ouders en leerlingen maken melding van weinig informatie en nabespreken in de klas. Uit eerder onderzoek (Kuijpers et al., 2017) hebben we geleerd dat de inbedding van thuisopdrachten in het curriculum en gesprekscyclus van ouders een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle implementatie is. Dat betekent bijvoorbeeld dat de thuisopdrachten eerst worden aangekondigd in de klas en op een ouderavond, dat ouders vervolgens schriftelijk worden geïnformeerd en dat de thuisopdrachten worden nabesproken in de klas en terugkomen in oudergesprekken en ouderavonden. Dat geeft leraren ook meer handvatten om in de gaten te houden welke leerlingen wel en niet de thuisopdrachten maken, de opdrachten aan te passen zodat deze inclusiever is en te zoeken naar een andere bekende om de opdracht mee uit te voeren, als dit de ouder niet lukt.

---

¹² Waar Amerikaanse leraren met werken in de zomervakantie kunnen bijverdienen, leveren Nederlandse leraren vooral vakantiedagen in, dus hier zal een andere constructie wenselijk zijn.

Implementatie thuis

In de klassen waar de thuisopdrachten zijn uitgezet, hebben lang niet alle leerlingen deze ook daadwerkelijk uitgevoerd met een ouder of andere bekende. Uit het inleverpercentage en uit het opleidingsniveau van zowel leerlingen als ouders die de vragenlijsten invulden, rijst de vraag of de thuisopdrachten gedaan zijn in de gezinnen waar de grootste behoefte is aan het versterken van onderwijskansen.

Daarnaast zien we dat, hoewel de leerlingen veelal de lead zeggen te hebben in de thuisopdrachten, zij hun ouders toch als kennisbron nodig hebben, in plaats van in een begeleidende rol. Dat is niet de interactie die we beoogden, en bovendien kunnen ouders met meer afstand tot het onderwijs deze rol niet vervullen. Ook vertellen leerlingen dat zij de thuisopdracht alleen gedaan hebben. Soms omdat ze de hulp van hun ouder niet nodig hadden om de opdracht te kunnen doen, en soms omdat niemand in het gezin in staat of bereid was om tijd hiervoor vrij te maken. Daarmee is de intentie van de thuisopdrachten te weinig uit de verf gekomen, en lijkt deze nog te veel op regulier huiswerk. Hoewel sommige leerlingen het leuk vonden om met hun ouder aan de thuisopdrachten te werken, vooral als ze iets konden doen met hun ouders, gaven zij aan de thuisopdrachten bovendien even saai te vinden als regulier huiswerk. Zij oordeelden daarmee beduidend minder positief als hun ouders over de interventie.

Blijkbaar zijn we er onvoldoende in geslaagd om thuisopdrachten te ontwerpen die aansluiten bij het paradigma van ouders als ondersteuners en die inclusief zijn voor ouders die meer afstand tot het onderwijs ervaren.

Het effect van thuisopdrachten

Beperkte interventie

Uit het vragenlijstonderzoek kan niet worden afgeleid dat het werken met de thuisopdrachten bijdraagt aan de psychologische mechanismen die van invloed zijn op betere schoolresultaten van leerlingen (zie bijvoorbeeld Hoover-Dempsey et al., 2005). Dit is niet in lijn met de bevindingen in de VS (Epstein & Van Voorhis, 2001; Van Voorhis, 2011a, 2011b). Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat in de VS door het jaar heen meer thuisopdrachten uitgezet worden, waardoor de interventie intensiever is. Bovendien zijn niet in alle interventieklassen de opdrachten uitgezet en vervolgens ook gemaakt en zijn er vraagtekens bij de kwaliteit van een deel van de opdrachten. Daarmee is de interventie te dun geworden om resultaat te mogen verwachten.

Hoge scores voormeting

Gezien het opleidingsniveau van de ouderpopulatie die de vragenlijsten heeft ingevuld (99% van de respondenten heeft een opleiding op of boven het startkwalificatieniveau), hebben we alleen zicht gekregen op de effecten van het werken met de thuisopdrachten bij ouders die toch al betrokken waren bij het leren van hun kinderen. Op de schalen 'taakopvatting' en 'leerondersteunende activiteiten' scoorden de ouders in de voormeting 5 of hoger (op een zespuntsschaal), waardoor er weinig ruimte was om te groeien.

Breedte vaardigheden

Het valt op dat de opdrachten die zich op een meer concrete vaardigheid richten gemiddeld betere toetsscores opleverden dan opdrachten die zich op een meer overstijgende vaardigheid richtten. Een vooruitgang op een concrete vaardigheid laat zich ook beter toetsen in een direct aan de opdracht gekoppelde toets dan een meer overstijgende vaardigheid.

Ouders hadden een voorkeur voor thuisopdrachten die zich op meer concrete vaardigheden richtten. De thuisopdrachten waarbij de interventiegroep significant beter scoorden op de toets, werden over het algemeen beter beoordeeld door ouders, dan de opdrachten waarbij de controlegroep beter scoorden op de toets. Experts bleken een voorkeur te hebben voor thuisopdrachten die gericht waren op een meer overstijgende vaardigheid. Dat verklaart wellicht dat de interventiegroep op thuisopdrachten van de voorkeur van de experts minder vaak significant beter scoorden dan de controlegroep.

Dat maakt aannemelijk dat zowel de breedte van de vaardigheid waarop een thuisopdracht zicht richt, als de kwaliteit van de thuisopdrachten van invloed zijn op het effect dat het werken ermee heeft op de schoolresultaten.

4.2. Beperkingen en implicaties

Beperkingen van het onderzoek

Niet uitgevoerde onderzoeksactiviteiten

Een aantal in het onderzoeksplan opgenomen activiteiten zijn niet uitgevoerd zoals gepland. Het longitudinale onderzoek onder leerlingen op de Rotterdamse scholen die zowel in groep 7 en 8 of klas 1 en 2 met thuisopdrachten zouden werken is niet gelukt, omdat de nameting van het eerste onderzoeksjaar afgebroken moest worden als gevolg van de eerste schoolsluiting.

De geplande observaties zijn als gevolg van de schoolsluitingen niet gelukt, omdat in de Covid-periode de afstand tussen school en ouders groter was dan in andere tijd het geval was. Het was daardoor extra moeilijk om ouder-kindkoppels te werven voor observaties. In een al lopende vervolgstudie worden dergelijke observaties nog wel uitgevoerd (zie paragraaf 4.3).

Kwaliteit implementatie

Ook de kwaliteit van de interventie en de implementatie daarvan heeft geleden onder de schoolsluitingen. Doordat de scholen in Amsterdam en Groningen uitvielen, was het lastig om voldoende scholen te werven. Het plan om de implementatie op de scholen te begeleiden vanuit de teams in de steden, lukte vanwege de grotere spreiding door het land niet meer. Daardoor was alleen de onderzoeker hiervoor beschikbaar, terwijl de ervaring leert dat de implementatie van een nieuwe werkwijze in een school veel aandacht vraagt. Het maakte het bovendien lastiger om de kwaliteit van de implementatie op elke school goed te monitoren.

Representatieve steekproef

Het is ons niet goed gelukt om een representatieve steekproef te realiseren bij het afnemen van de vragenlijsten. Dit beïnvloedt wellicht het gebrek aan significante scores tussen de interventie- en controleklassen. In eerder onderzoek lukte het ons beter om ook ouders met meer afstand tot het onderzoek mee te nemen in het vragenlijstonderzoek, door met een groep onderzoekers en studenten aanwezig te zijn op momenten dat ouders in de school zijn en de vragenlijst dan mondeling af te nemen (zie bijvoorbeeld Lusse, 2013; Kuijpers et al., 2017). Dat was ook in dit onderzoek de bedoeling, maar ook hier was de Covid-pandemie spelbreker.

Implicaties en vervolgonderzoek

Implicatie voor de wetenschap

Met deze studie hebben we het concept van interactieve thuisopdrachten (TIPS) nader verkend in de Nederlandse context. De toetsscores impliceren dat thuisopdrachten kunnen bijdragen aan schoolresultaten, zoals ook eerdere onderzoeksresultaten in de VS (Epstein et al., 2018; Epstein & Van Voorhis, 2001; Van Voorhis, 2003, 2011a, 2011b). We konden niet – zoals Epstein en Van Voorhis dat wel konden – aantonen dat de thuisopdrachten ook bijdragen aan het inzicht in wat het kind leert, rolperceptie en zelfvertrouwen van ouders en aan de motivatie, welbevinden en ervaren ondersteuning van leerlingen.

Meer dan in de VS – waar dit concept is ontwikkeld – hebben we ons verdiept in het ontwerpen van de thuisopdrachten zelf. Opmerkelijk is dat de voorkeuren voor de vormgeving van de opdracht zo verschilt tussen leraren (traditioneel), ouders (concreet), leerlingen (actief) en onderzoekers (interactief). De opdrachten die meer op traditioneel huiswerk lijken hebben tot doel om leerlingen meer te laten oefenen met de stof, terwijl de opdrachten die vooral op het bevorderen van interactie gericht zijn eerder speels zijn. De poging om beide doelen gelijktijdig te verwezenlijken leidde tot diffuse opdrachten.

Uit de reactie van de ouders ontstaat de indruk dat het werken met thuisopdrachten kan bijdragen aan het verkleinen van de afstand tussen school en thuis. Uit de interviews met leerlingen en ouders komt echter – zeker bij de meer traditionele thuisopdrachten – ook het beeld naar voren dat dit een instruerende (in plaats van ondersteunende) rol van ouders vereist. Een potentieel risico daarvan is dat ouders die zich niet zeker voelen in deze instructierol, niet met hun kind aan de opdrachten zullen werken. Als dat waar is, zouden de opdrachten niet bijdragen aan kansengelijkheid en wellicht zelfs averechts hierop uitwerken. Bovendien zijn leerlingen niet positief over dergelijke thuisopdrachten, wat de kans verkleint dat zij hiermee willen werken. Omdat de betrokkenheid van ouders mede bepaald wordt door de mate waarin zij zich daartoe uitgenodigd voelen door hun kind (Hoover-Dempsey & Sandler, 2005), is dat zeker iets om rekening mee te houden.

Vervolgonderzoek

Het is interessant als TIPS in de context van meer landen onderzocht wordt en om de uitkomsten van dit onderzoek te delen met de internationale onderzoeksgemeenschap rond educatief partnerschap, in het bijzonder met de onderzoeksgroep van Joyce Epstein. In vervolgstudies, in Nederland of elders, is relevant om nader in te gaan op de vraag of (en zo ja hoe) thuisopdrachten de afstand kunnen verkleinen tussen school en thuis, met de nadruk op de (potentiële) bijdrage aan gelijke kansen voor leerlingen van wie de ouders afstand hebben tot het onderwijs.

Bovendien is van belang om meer aandacht te besteden aan de perceptie van de leerling ten aanzien van de thuisopdrachten. Wat draagt eraan bij dat zij dit een leuker concept gaan vinden, waardoor ze gemotiveerder zijn om hiermee te werken? Dat vereist een actieve rol van leerlingen in de onderzoeksopzet.

We bereiden we een kleine vervolgstudie voor waarbij we kinderen betrekken in het ontwerp. Vervolgens voeren we alsnog de geplande studie uit waarbij we ouder-kindkoppels observeren tijdens het werken met deze herziene opdrachten en een nagesprek met hen voeren. We kijken daarbij naar de aansluiting van de opdrachten bij het gezin, het plezier dat ouders en kind hebben in het maken van de opdracht (of het ontbreken daarvan) en naar de rolverdeling en interactie tussen ouder en kind. Daarbij willen we vooral in beeld krijgen of de opdrachten aansluiten in gezinnen waar de ouders een grotere afstand tot het onderwijs hebben.

Implicaties voor de praktijk

Omdat leraren en onderzoekers andere beelden hadden bij de thuisopdrachten, is van belang om in de producten die we delen met de praktijk meer aandacht te besteden aan de ideeën achter het werken met thuisopdrachten, zodat de paradigmashift kan plaatsvinden en er een betere afstemming is over het doel van het werken met thuisopdrachten. Hiertoe zullen we op korte termijn een artikel opleveren voor een onderwijstijdschrift. Als de resultaten van de vervolgstudie daar aanleiding toe geven, ontwikkelen we bovendien een handreiking die leraren helpt om deze werkwijze op hun school te introduceren.

Om de thuisopdrachten beter aan te laten sluiten op de populatie van de klas en school, is het relevant dat leraren (de achtergrond van) hun leerlingen goed kennen (zie ook Lusse & Van der Pluijm, 2023). Leraren kunnen dan ook beter meedenken met leerlingen, van wie de ouders zich minder capabel voelen om de opdracht met hun kind uit te voeren. Omdat de leerlingen niet zo positief zijn over het werken met de thuisopdrachten, is bij het ontwerpen en uitzetten hiervan meer aandacht nodig voor de beleving van de leerlingen. Ook zijn ouders en leerlingen gebaat bij meer informatie en duidelijker instructie bij het uitzetten van de thuisopdrachten en met nabespreken als deze zijn ingeleverd (zie ook Kuijpers et. al., 2017). Werken met thuisopdrachten vereist bovendien commitment van het team en de directie. Dat is extra relevant in het voortgezet onderwijs. Al met al vereist het werken met thuisopdrachten een stevig fundament in de samenwerking met ouders.

Bronnen

- Antony-Newman, M. (2019). Parental involvement of immigrant parents: a meta-synthesis. *Educational Review*, 71(3), 362-381. <https://doi.org/10.1080/00131911.2017.1423278>
- Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M. & Oolbekkink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid. Een reviewstudie naar de effectiviteit van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren hierbij*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.
- Beek, S., Rooijen, A., & De Wit, C. (2007). *Samen kun je meer dan alleen. Educatief partnerschap met ouders in primair en voortgezet onderwijs*. www.kpcgroep.nl/oudersenschool
- Bayrakdar, S., & Guveli, A. (2020). *Inequalities in home learning and schools' provision of distance teaching during school closure of COVID-19 lockdown in the UK* (No. 2020-09). ISER Working Paper Series.
- Camacho-Thompson, D. E., Gillen-O'Neel, C., Gonzales, N. A., & Fuligni, A. J. (2016). Financial strain, major family life events, and parental academic involvement during adolescence. *Journal of youth and adolescence*, 45(6), 1065-1074. <https://doi.org/10.1007/s10964-016-0443-0>
- Castro, M., Exposito-Casas, E., Lopez-Martin, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E. & Gaviria, J. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational Research Review* 14, 33-46. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2015.01.002>
- Catsambis, S. (2001). Expanding knowledge of parental involvement in children's secondary education: connections with high schools seniors academic success. *Social Psychology of Education*, 5, 149-177. <https://doi.org/10.1023/A:1014478001512>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2012). Motivation, personality, and development within embedded social contexts: An overview of self-determination theory. *The Oxford handbook of human motivation*, 18(6), 85-107.

- Desforges, C. & Abouchaar, A. (2003). *The impact of parental involvement, parental support and family education on pupil achievements and adjustments: A literature review, research report 433*. London: Department for educational skills.
- Deslandes, R., & Bertrand, R. (2005). Motivation of parent involvement in secondary-level schooling. *The Journal of Educational Research*, 98(3), 164-175.
<https://doi.org/10.3200/JOER.98.3.164-175>
- De Witte, K. Maldonado, J. (2020). De effecten van de COVID-19 crisis en het sluiten van scholen op leerlingprestaties en onderwijsongelijkheid. *Leuvense Economische Standpunten*. KU Leuven Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen.
- Diemer, M. A., Li, C. H., Gupta, T., Uygun, N., Sirin, S., & Rogers-Sirin, L. (2014). Pieces of the immigrant paradox puzzle: Measurement, level, and predictive differences in precursors to academic achievement. *Learning and individual differences*, 33, 47-54.
<https://doi.org/10.1016/j.lindif.2014.04.005>
- Dienske, R., Lusse, M. & Denessen, E. (2020). Ouders en onderwijs op afstand in coronatijd. *Didactiefonline*. Geraadpleegd via <https://didactiefonline.nl/artikel/ouders-en-onderwijs-op-afstand-in-coronatijd>
- Doyle, O. (2020). COVID-19: Exacerbating educational inequalities. *Public Policy*, 9, 1-10.
- Eita, P. (2007). *Teacher practices to involve parents in homework in Namibian schools*. [Masterscriptie, University of South Africa]. Unisa Institutional Repository.
- Elffers, L. (2018). *De bijlesgeneratie. De opkomst van de onderwijscompetitie*. AUP.
- Epstein, J.L. (1995). *School-family-community partnerships: caring for the children we share*. Phi Delta Kappan, May, 701-712.
- Epstein, J. L. (2016). *Teachers Involve Parents in Schoolwork: Manual for teachers Interactive Homework in the elementary grades* [Handleiding]. John Hopkins University.
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Sheldon, S. B., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R., Van Voorhis, F. L., Martin, C. S., Thomas, B. G., & Greenfeld, M. D. (2018). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action*. Corwin Press.

- Epstein, J. L., & Van Voorhis, F. L. (2001). More than minutes: Teachers' roles in designing homework. *Educational psychologist*, 36(3), 181-193.
https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_4
- Epstein, J. L., & Van Voorhis, F. L. (2010). School counselors' roles in developing partnerships with families and communities for student success. *Professional School Counseling*, 14(1). <https://doi.org/10.1177/2156759X1001400102>
- Fan, X. & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: a meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22.
<https://doi.org/10.1023/A:1009048817385>
- Fernández Alonso, R., Álvarez Díaz, M., Woitschach, P., Suárez Álvarez, J., & Cuesta Izquierdo, M. (2017). Parental involvement and academic performance: Less control and more communication. *Psicothema*, 49(4), 453-461. <https://doi.org/10.7334/psico-thema2017.181>
- Fleischmann, F., & de Haas, A. (2016). Explaining parents' school involvement: The role of ethnicity and gender in the Netherlands. *The Journal of Educational Research*, 109(5), 554-565. <https://doi.org/10.1080/00220671.2014.994196>
- Fox, K. R. (2016). Homework as a Family Literacy Practice: What Counts as Best Practices for Children Deemed as High Risk for Academic Failure Due to Socioeconomic Status. *School Community Journal*, 26(2), 215-236.
- Henderson, A.T. & Mapp, K.L. (2002). *A new wave of evidence. The impact of school, family and community connections on student achievement*. Austin: Southwest Educational Development Laboratory.
- Higgins, H., Kokotsaki, D. & Coe, R. (2012). *The teaching and learning toolkit*. United Kingdom: Education Endowment Foundation.
- Hill, N.E. & Tyson, D.F. (2009). Parental involvement in middle school: A meta-analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental Psychology*, 45(3), 740-763. <https://doi.org/10.1037/a0015362>
- Hoff, S. (2017). *Armoede onder kinderen – een probleemschets*. Den Haag: SCP.

- Hoover-Dempsey, K.V. & Sandler, H.W. (2005). *Final performance report for OERI Grant 3 R305T010673. The social context of parental involvement: a path to enhanced achievement*. Nashville: Vanderbilt University.
- Hung, M., Smith, W. A., Voss, M. W., Franklin, J. D., Gu, Y., & Bounsanga, J. (2020). Exploring student achievement gaps in school districts across the United States. *Education and Urban Society*, 52(2), 175-193. <https://doi.org/10.1177/0013124519833442>
- Inspectie van het Onderwijs (2019). *De staat van het onderwijs*. Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.
- Inspectie van het Onderwijs (2020). *De staat van het onderwijs*. Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.
- Jeynes, W. (2007). The relationship between parental involvement and secondary school student academic achievement: A meta-analysis. *Urban Education*, 42(1), 82-110. <https://doi.org/10.1177/004208590629381>
- Jeynes, W. (2012). A meta-analysis of the efficacy of different types on parental involvement programs for urban education. *Urban Education*, 47, 706-742. <https://doi.org/10.1177/0042085912445643>
- Kenney - Benson, G. A., & Pomerantz, E. M. (2005). The role of mothers' use of control in children's perfectionism: Implications for the development of children's depressive symptoms. *Journal of Personality*, 73(1), 23-46. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2004.00303.x>
- Kohl, G. O., Lengua, L. J., McMahon, R. J., & Conduct Problems Prevention Research, G. (2000). Parent Involvement in School Conceptualizing Multiple Dimensions and Their Relations with Family and Demographic Risk Factors. *Journal of school psychology*, 38(6), 501-523. [https://doi.org/10.1016/S0022-4405\(00\)00050-9](https://doi.org/10.1016/S0022-4405(00)00050-9)
- Kuijpers, M., Strijk, M., Lusse, M., Van Schie (2017). *Ouderbetrokkenheid bij loopbaanontwikkeling van vmbo leerlingen*. Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

- Lusse, M. (2013). *Een kwestie van vertrouwen. Een ontwerpgericht onderzoek naar het verbeteren van het contact met ouders in het 'grootstedelijke' vmbo als bijdrage aan preventie van schooluitval*. Rotterdam University Press.
- Lusse, M., Notten, T. & Engbersen, G. (2019). School–family Partnership Procedures in Urban Secondary Education. Part A: Strengths and Limitations. *School Community Journal*, 29(1), 201–226.
- Lusse, M. & Van der Pluijm, M. (2023). *Handvat Samenwerken met ouders aan kansengelijkheid voor kinderen*. Hogeschool Rotterdam.
- Markow, D., Kim, A., & Liebman, M. (2007). The MetLife survey of the American teacher: The homework experience. In: New York, NY: Metropolitan Life Insurance Company.
- Marzano, R. (2007). *The art and science of teaching; a comprehensive framework of effective instruction*. USA: ASCD: Member book.
- Mesman, J. (2010). Maternal responsiveness to infants: Comparing micro- and macro-level measures. *Attachment & Human Development*, 12(1–2), 143–149.
<https://doi.org/10.1080/14616730903484763>
- OECD (2012). *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*. OECD Publishing.
- Oostdam, R., & Hooge, E. (2013). Making the difference with active parenting; forming educational partnerships between parents and schools. *European Journal of Psychology of Education*, 28, 337–351. <https://doi.org/10.1007/s10212-012-0117-6>
- Parmaswar, S. (2014). *The involvement of parents in their children's homework at public secondary schools in the Umlazi District, Mayville Circuit, KwaZulu-Natal* [Masterscriptie, University of South Africa]. Unisa Institutional Repository.
- Patall, E. A., Cooper, H., & Robinson, J. C. (2008). Parent involvement in homework: A research synthesis. *Review of educational research*, 78(4), 1039–1101.
<https://doi.org/10.3102/0034654308325185>

- Pinquart, M. (2016). Associations of parenting styles and dimensions with academic achievement in children and adolescents: A meta-analysis. *Educational Psychology Review, 28*(3), 475-493. <https://doi.org/10.1007/s10648-015-9338-y>
- Pomerantz, E.M., Moorman, E.A. & Litwack, S.D. (2007). The How, Whom and Why of parental involvement of children's academic lives: more is not always better. *Review of Educational Research, 77*(3), 373-410. <https://doi.org/10.3102/003465430305567>
- Sadovnik, A. R., & Semel, S. F. (2010). Education and inequality: Historical and sociological approaches to schooling and social stratification. *Paedagogica Historica, 46*(1-2), 1-13. <https://doi.org/10.1080/00309230903528421>
- Symeou, L. (2009). Mind the Gap! greek-cypriot parents and their children's homework. In *International perspectives on student outcomes and homework* (pp. 92-110). Routledge.
- Ten Have, E., Kassenberg, A. & Logtenberg, R. (2016). De ervaringen van beginnende en ervaren leerkrachten in het contact met ouders. *Pedagogiek, 12*(3), 227-244. <https://doi.org/10.5117/PED2016.3.HAVE>
- Van der Pluijm, M. (2020). *At home in language. Design and evaluation of a partnership program for teachers with lower-educated parents in support of their young children's language development*. Hogeschool Rotterdam.
- Van Voorhis, F. L. (2003). Interactive homework in middle school: Effects on family involvement and science achievement. *The Journal of Educational Research, 96*(6), 323-338.
- Van Voorhis, F. L. (2004). Reflecting on the homework ritual: Assignments and designs. *Theory into practice, 43*(3), 205-212. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4303_6
- Van Voorhis, F.L. (2011a). Costs and benefits of family involvement in homework. *Journal of Advanced Academics, 22*(2), 220-249. <https://doi.org/10.1177/1932202X1102200203>
- Van Voorhis, F. L. (2011b). Adding families to the homework equation: A longitudinal study of mathematics achievement. *Education and Urban Society, 43*(3), 313-338. <https://doi.org/10.1177/0013124510380236>

Vorst, H. Smits, J. van Bork, R., & van den Ende, R. *Vlaamse SchoolVragen-Lijst-internet*. Vorstmulder.

Willemse, T.M., De Bruïne, E.J., Griswold, P., D'Haem, J., Vloeberghs, L. & Van Eynde, S. (2017).

Teacher candidates' opinions and experiences as input for teacher education curriculum development. *Journal of Curriculum Studies*, 49(6), 782-801.

<https://doi.org/10.1080/00220272.2016.1278043>

Bijlagen

Bijlage 1 Thuisopdrachten

Tabel A

Overzicht van alle opgeleverde thuisopdrachten, inclusief de codes

Jaar	Vak	Titel opdracht	Opdrachtomschrijving	Code
Groep 7				
1	Taal	Sturend/niet sturend	Sturende/niet sturende vragen herkennen	NE 7-1
2	Taal	Synoniemen	Synoniemen herkennen/verzinnen + memory spelen	NE 7-2
3	Engels	Rooms	Kamers in het huis benoemen in Engels	EN 7-1
4	Engels	Jobs	Banen herkennen en vertalen	EN 7-2
5	Wereldoriëntatie	Welvaart	Benoemen welvaartsverschillen tussen landen	WO 7-1
6	Wereldoriëntatie	Topografie	Buurlanden en gerechten benoemen bij landen	WO 7-2
Groep 8				
7	Taal	Taal verhaal	Stomme film interpreteren en verhaal schrijven	NE 8-1
8	Taal	Argumenteren	Argumenten construeren bij een gegeven casus	NE 8-2
9	Rekenen	Spiegelbeeld	Afbeeldingen in spiegelbeeld kunnen tekenen	WI 8-1
10	Rekenen	Verhoudingen	Woonkamer opmeten en plattegrond maken	WI 8-2
11	Geschiedenis	Jaartallen	Tijdslijn maken over VOC	GE 8-1
12	Geschiedenis	80 jarige oorlog	Rol/positie actoren benoemen in 80 jarige oorlog	GE 8-1
Klas 1				
13	Nederlands	Opmerkelijkste dag	Vragen naar opmerkelijke dag en verslag schrijven	NE 1-1
14	Nederlands	Open/gesloten vragen	Open/gesloten vragen herkennen en formuleren	NE 1-2
15	Wiskunde	Hoeken meten	Hoeken herkennen en opmeten	WI 1-1
16	Wiskunde	Assenstelsel	Coördinaten kunnen lezen en figuren tekenen	WI 1-2
17	Biologie	Metamorfose	Metamorfozes definiëren en vb benoemen	BI 1-1
18	Biologie	Determineren	Werken met determinatietabel	BI 1-2
Klas 2				
19	Nederlands	Straattaal	Straattaal herkennen en vertalen	NE 2-1
20	Nederlands	Recepten	Recept opschrijven	NE 2-2
21	Wiskunde	Pythagoras	Opgaven maken over driehoeken	WI 2-1
22	Wiskunde	Vergelijkingen	Vergelijkingen oplossen	WI 2-2
23	Geschiedenis	Gebeurtenissen	Life events benoemen en geografisch duiden	GE 2-1
24	Geschiedenis	Ontwikkelingen	Ontwikkelingen benoemen en duiden	GE 2-2

Bijlage 2 Kijkwijzer thuisopdrachten

Kijkwijzer thuisopdrachten

Gebaseerd op Strijk & Lusse, 2018

Naam school:

Datum:

Naam leerling:

Groep/klas:

Niveau:

Geboorteland ouder:

Opleidingsniveau ouder:

De observatie is op school bij de leerling thuis uitgevoerd.

De partner waarmee de leerling de opdracht uitvoerde was:

zijn haar vader / moeder

oudere broer of zus (leeftijd: .... jaar)

anders, namelijk _____

Duur van de observatie:

NB Thuisopdrachten kunnen ook met een andere volwassene uit het netwerk van de leerling uitgevoerd worden. Daarom spreken we van (thuisopdracht-) *partner* van de leerling en niet van *ouder*.

Geobserveerd door:

Bijzonderheden bij deze observatie (denk aan duur, aanwezige personen, omgeving, verloop, ruis, etc.)

Aandachtspunt ¹³		1	2	3	4	5	6
Helderheid	De leerling begrijpt van hem/haar verwacht wordt.						
	De partner begrijpt wat er van hem/ haar verwacht wordt.						
	De leerling begrijpt alle woorden die in de opdracht genoemd worden.						
	De leerling kan waar nodig woorden aan zijn/haar partner uitleggen.						
Toelichting:							
Regie en zelf-beeld leerling	De leerling neemt de leiding bij de uitvoering van de opdracht.						
	De partner volgt de aanwijzingen van de leerling.						
	De partner laat de leiding bij de leerling (stapt niet in de rol van instructeur)						
	Het werken met de opdracht lijkt bij te dragen aan trots van de leerling op zichzelf.						
	Het werken met de opdracht lijkt bij te dragen aan trots van de partner op de leerling.						
Toelichting:							
Interactie leerling en partner	De opdracht brengt leerling en partner met elkaar in gesprek over het thema van de opdracht.						
	Het gesprek tussen leerling en partner is positief.						
	Hoeveel procent van de tijd is het kind aan het woord ¹⁴						
	De leerling is tijdens het doen van de opdracht aan het woord						
	De partner is tijdens het doen van de opdracht aan het woord						
	De leerling straalt plezier uit tijdens het doen van de opdracht						
	De partner straalt plezier uit tijdens het doen van de opdracht						
Toelichting:							
Inhoud opdracht	De opdracht activeert voorkennis bij de leerling						
	De leerling laat zien kennis te hebben van het thema van de thuisopdracht						
	De leerling lijkt interesse te tonen in wat hij leert door de thuisopdracht						
	De partner lijkt interesse te tonen in wat de leerling leert door de thuisopdracht						
	De partner lijkt te begrijpen wat de leerling leert van de thuisopdracht						
	De partner is in staat om de opdracht met de leerling te doen						
	De opdracht vereist geen vakinhoudelijke voorkennis voor de partner						
	De leerling bespreekt de leeropbrengsten van de opdracht met de partner						
Toelichting							

¹³ Toelichting score aandachtspunten:

1 = niet zichtbaar

2 = een enkele keer zichtbaar

3 = zo nu en dan zichtbaar

4 = regelmatig zichtbaar

5 = vaak zichtbaar

6 = voortdurend zichtbaar

¹⁴ 1=0-20% / 2= 20-40% / 3= 40-50% / 4= 50-60% / 5 =60-70% / 6=>70%

Bijlage 3 Leerling en oudevragenlijsten

Leerlingvragenlijst ouders en huiswerk

Tweede meting VO, klassen met thuisopdrachten

Inleiding

Jouw klas deed dit jaar mee met een onderzoek naar thuisopdrachten. Wij, onderzoekers van Hogeschool Rotterdam zijn benieuwd naar jouw mening over deze thuisopdrachten. In totaal heb je zes thuisopdrachten mee naar huis gekregen. Wij zijn benieuwd naar jouw mening over deze thuisopdrachten en de ondersteuning die jij thuis krijgt bij je huiswerk. Wil je onderstaande vragen beantwoorden? Voor jouw school met de thuisopdrachten ging werken, hebben wij ook een vragenlijst afgenomen.

Invullen door de onderzoeker

School ..... **Klas** .....

Datum .....

Nummer vragenlijst .....

Niveau school/klas   vmbo basis/kader   vmbo gemengd/theoretisch   havo
 vwo   havo/vwo   gymnasium

Basisgegevens

Thuis spreken wij   Nederlands   een andere taal, namelijk .....

Nederlands **en** een andere taal, namelijk .....

Ik vind mijzelf het meest horen bij de volgende cultuur (je mag ook twee culturen aankruisen):

☐ Nederlandse cultuur	☐ Turkse cultuur	☐ Marokkaanse cultuur
☐ Surinaamse cultuur	☐ Antilliaanse cultuur	☐ Poolse cultuur
☐ Kaapverdische cultuur	☐ Weet ik niet	☐ Andere cultuur, namelijk .....

Ik heb dit schooljaar 0 / 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6 thuisopdrachten met mijn ouder/bekende gedaan (omcirkel het aantal)

1. Thuisopdrachten

De afgelopen periode heb je zes keer een thuisopdracht meegekregen van school, om samen met je ouder (of een andere bekende volwassene, maar die noemen we voor het gemak hieronder ook 'ouder') te maken. We willen graag weten wat je van deze thuisopdrachten vond. Kruis het antwoord aan dat je wilt geven.

	Stellingen	Helemaal oneens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	De thuisopdrachten die ik met mijn ouder moet maken zijn een goed idee.						
2	Mijn ouder vond het leuk om samen met mij aan de thuisopdrachten te werken.						
3	Ik vond het leuk om samen met mijn ouder aan de thuisopdrachten te werken.						
4	Door de thuisopdrachten kan ik mijn ouder laten zien wat ik leer op school.						
5	Mijn ouder vond het moeilijk om mij te helpen met de thuisopdrachten.						
6	Mijn ouder vond het leuk om door de thuisopdrachten meer te horen over wat ik op school leer.						
7	Ik vond het leuk om door de thuisopdrachten mijn ouders te laten zien wat ik leer op school.						
8	Op deze school zouden ze volgend jaar weer met de thuisopdrachten moeten werken.						
9	Ik vind de thuisopdrachten die ik dit jaar kreeg leuker dan mijn normale huiswerk.						
10	De thuisopdrachten duurden te lang.						

2. Motivatie

Hoe veel zin heb jij in huiswerk? Kruis het antwoord aan dat je wilt geven.

	Stellingen	Dat is zo	Dat weet ik niet	Dat is niet zo
1	Ik heb een hekel aan mijn huiswerk.			
2	Ik kan gemakkelijk aan mijn huiswerk blijven werken.			
3	Ik doe meestal heel weinig aan mijn huiswerk.			
4	Ik besteed veel aandacht aan mijn huiswerk.			
5	Ik wil graag veel leren op school.			
6	Ik leer minder goed dan ik kan.			
7	Ik vind het voor mijzelf belangrijk om naar school te gaan.			
8	Ik heb een hekel aan hard werken voor school.			

3. Welzijn

Hoe heb jij het naar je zin op school? Kruis het antwoord aan dat je wilt geven.

	Stellingen	Dat is zo	Dat weet ik niet	Dat is niet zo

1	Als ik mag kiezen, zit ik liever op een andere school.			
2	Ik vind het best leuk op school.			
3	Ik ben blij dat ik op deze school zit.			
4	Ik heb geen zin om naar school te gaan.			

4. Over school praten

Hoe goed kun je met je ouders (of een andere bekende volwassene) over school praten? Kruis het antwoord dat je wilt geven aan.

	Stellingen						
		Helemaal oneens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	Mijn ouders weten wat ik op school leer.						
2	Mijn ouders praten vaak met mij over wat ik op school leer.						
3	Mijn ouders vinden het leuk om te horen wat ik leer op school.						
4	Mijn ouders vragen mij vaak hoe het gaat met leren op school.						

5. Activiteiten

Hoe vaak doe jij de volgende dingen met je ouder(s)? Kruis bij elke activiteit steeds één hokje aan.

		nooit	1 of 2 keer dit jaar	4 of 5 keer dit jaar	1 of 2 keer per maand	1 keer per week	meerdere keren per week	elke dag
1	Samen televisie kijken en daarover praten.							
2	Samen praten over wat ik op school meemaak en leer.							
3	Samen praten over wat ik wel en niet leuk vind op school.							
4	Samen praten over wat ik wel en niet goed kan op school.							
5	Samen praten over belangrijke keuzes voor mijn toekomst.							
6	Geholpen worden bij huiswerk of overhoord worden voor een toets.							
7	Samen naar het strand, het bos of de dierentuin gaan.							
8	Samen naar de bioscoop, een theatervoorstelling of een museum gaan.							

6. Ondersteuning

Hier willen we kijken op wat voor manier jouw ouders (of een andere bekende volwassene) je helpen bij huiswerk. Kruis het antwoord dat je wilt geven aan.

VUL AAN: Mijn familie helpt mij...		Helemaal oneens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	... als ik geen zin heb om mijn huiswerk te doen.						
2	... als ik het moeilijk vind om mijn huiswerk af te krijgen.						
3	... om te zien hoeveel huiswerk ik nog moet maken.						
4	... om mijn huiswerk op andere manieren te doen wanneer ik het lastig vind.						
5	... als ik mijn huiswerk moeilijk vind.						
6	... om mijn huiswerk interessanter te vinden.						
7	... om te geloven dat ik het goed kan doen op school.						
8	... om te geloven dat ik nieuwe dingen kan leren.						

7. Ten slotte

Bedankt voor je hulp! Wij gebruiken jouw antwoorden alleen voor dit onderzoek. De antwoorden die je geeft worden anoniem verwerkt. Jouw mentor/vakleerkracht en jouw ouders weten niet dat jij deze antwoorden hebt gegeven.

Ik geef toestemming voor het gebruiken van mijn antwoorden voor dit onderzoek.

O Ja

O Nee

Hartelijk bedankt voor jouw medewerking aan dit onderzoek!

Als je meer wilt weten, kun je terecht bij jouw mentor of vakleerkracht. Je kunt ook terecht bij hoofdonderzoeker Ragnar Dienske (r.dienske@hr.nl), Hogeschool Rotterdam.

Wil je liever iemand spreken die niet direct bij het onderzoek betrokken is - bijvoorbeeld als je een klacht wilt indienen, maar dit liever niet bij de hoofdonderzoeker doet - neem dan contact op met meneer Frans Spierings (f.c.p.p.spierings@hr.nl), Hogeschool Rotterdam.

Oudervragenlijst ouders en huiswerk

Tweede meting VO, klassen met thuisopdrachten

Inleiding

De klas van uw kind doet mee met een onderzoek naar 'thuisopdrachten'. Deze thuisopdrachten zijn bedoeld om u en uw kind met elkaar in gesprek te brengen over wat uw kind leert op school. In totaal heeft uw kind zes thuisopdrachten mee naar huis gekregen.

Wij, onderzoekers van Hogeschool Rotterdam, zijn benieuwd naar uw mening over deze thuisopdrachten en de ondersteuning die u uw kind thuis biedt. Wilt u onderstaande vragen beantwoorden? Voor de school met thuisopdrachten ging werken, hebben wij een soortgelijke vragenlijst afgenomen.

Invullen door onderzoeker

School ..... **Klas** .....

Datum .....

Vragenlijstnummer .....

Niveau school/klas vmbo basis/kader vmbo gemengd/theoretisch havo
 vwo havo/vwo gymnasium

Invullen door ouder

Basisgegevens

Ik ben: vader moeder anders, namelijk .....

In deze klas zit mijn zoon mijn dochter

Thuis spreken wij Nederlands een andere taal, namelijk .....
 Nederlands en een andere taal, namelijk .....

Ik vind mijzelf het meest horen bij de volgende cultuur (u mag ook twee culturen aankruisen):

☐ Nederlandse cultuur	☐ Turkse cultuur	☐ Marokkaanse cultuur
☐ Surinaamse cultuur	☐ Antilliaanse cultuur	☐ Poolse cultuur
☐ Kaapverdische cultuur	☐ Weet ik niet	☐ Andere cultuur, namelijk .....

De hoogste opleiding die ik heb afgerond is:

☐ geen school	☐ basisschool	☐ vmbo (lbo, mavo)
☐ havo	☐ vwo	☐ mbo
☐ hbo	☐ universiteit	☐ anders, namelijk .....

Ik heb dit schooljaar 0 / 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6 thuisopdrachten met mijn kind gedaan (omcirkel het aantal)

1. Thuisopdrachten

De afgelopen periode heeft uw kind zes keer een thuisopdracht meegekregen van school, om samen met u te maken. We willen graag weten wat u van deze thuisopdrachten vond. Kruis bij elke stelling één antwoord aan.

	Stellingen	Helemaal oneens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	De thuisopdrachten die mijn kind met mij moest maken zijn een goed idee.						
2	Ik* vond het leuk om aan de thuisopdrachten te werken.						
3	Mijn kind vond het leuk om samen met mij* aan de thuisopdrachten te werken.						
4	De thuisopdrachten helpen mij om te zien wat mijn kind leert op school.						
5	Ik had meer informatie van school nodig om de thuisopdrachten met mijn kind goed te kunnen doen.						
6	Ik vind het leuk dat ik door de thuisopdrachten meer hoor over wat mijn kind leert op school.						
7	Mijn kind vond het leuk om door de thuisopdrachten te laten zien wat hij/zij leert op school.						
8	Op deze school zouden ze volgend jaar weer met de thuisopdrachten moeten werken.						
9	De thuisopdrachten kostten mijn kind te veel tijd.						
10	De thuisopdrachten kostten mij* te veel tijd.						

*Als uw kind de thuisopdrachten samen met een ander volwassen familielid heeft gemaakt, kunt u hier de mening van die persoon invullen.

2. Leerondersteuning

Vindt u dat u uw kind goed kan helpen met school? Kruis bij elke stelling één antwoord aan.

	Stellingen	Helemaal oneens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	Ik weet hoe ik mijn kind kan helpen het goed te doen op school.						
2	Mijn kind snapt mijn hulp <u>niet</u> .						
3	Ik weet <u>niet</u> hoe ik mijn kind kan helpen om goede cijfers op school te halen.						
4	Het lukt mij om mijn kind te helpen met leren.						
5	Andere mensen hebben meer invloed op de cijfers van mijn kind dan ik heb (los van de leraar).						
6	Ik weet <u>niet</u> hoe ik mijn kind kan helpen met leren.						
7	Ik lever een grote bijdrage aan de schoolprestaties van mijn kind.						
8	Ik weet hoe ik met mijn kind kan praten over de schooldag.						
9	Ik weet hoe ik mijn kind zijn of haar huiswerk kan uitleggen.						
10	Ik weet genoeg over de vakken die mijn kind krijgt om hem of haar te helpen.						

11	Ik weet hoe ik zicht kan houden op het huiswerk van mijn kind.						
----	--	--	--	--	--	--	--

3. Taakopvatting

Hoe kijkt u aan tegen de rol die u heeft met betrekking tot de school van uw kind?

VUL AAN: Het is mijn taak als ouder om....		Helemaal on- eens	Oneens	Beetje oneens	Beetje eens	Eens	Helemaal eens
1	... mijn kind aan te moedigen om zijn/haar huiswerk te maken.						
2	... met mijn kind over zijn/haar schooldag te praten.						
3	... mijn kind te helpen zijn/haar huiswerk te plannen.						
4	... mijn kind te helpen de goede spullen naar school mee te nemen.						
5	... mijn kind te overhoren voor een toets.						
6	... mijn kind het vertrouwen te geven dat hij/zij het goed doet op school.						
7	... contact te houden met de mentor van mijn kind.						
8	... naar informatieavonden op school te gaan.						
9	... te helpen op school.						
10	... naar rapportgesprekken/tienminutengesprekken van mijn kind te gaan.						

4. Activiteiten

Hoe vaak doet u de volgende activiteiten met uw kind? Kruis bij elke activiteit één hokje aan.

		nooit	1 of 2 keer dit jaar	4 of 5 keer dit jaar	1 of 2 keer per maand	1 keer per week	meerdere keren per week	elke dag
1	Samen televisie kijken en daarover praten.							
2	Samen praten over wat uw kind op school meemaakt en leert.							
3	Samen praten over wat uw kind wel en niet leuk vindt op school.							
4	Samen praten over wat uw kind wel en niet goed kan op school.							
5	Samen praten over belangrijke schoolkeuzes voor de toekomst.							
6	Uw kind overhoren voor een toets of helpen bij huiswerk							
7	Samen naar het strand, het bos of dierentuin gaan.							
8	Samen naar de bioscoop, een theater- voorstelling of een museum gaan.							

5. Ten slotte

Wij gebruiken uw antwoorden alleen voor dit onderzoek. De antwoorden die u geeft worden anoniem verwerkt en zijn niet terug te leiden naar u of uw kind. We vragen u toestemming te verlenen om uw antwoorden te gebruiken voor ons onderzoek en om de antwoorden te gebruiken die uw kind gaf op de vragenlijsten die begin dit schooljaar en nu in de klas zijn afgenomen.

Wilt u hieronder bij de twee toestemmingsvragen het rondje bij Ja aankruisen als u toestemming geeft of het rondje bij Nee als u hiervoor geen toestemming geeft?

*Ik geef toestemming voor het gebruiken van **mijn** antwoorden voor dit onderzoek.*

Ja Nee

*Ik geef toestemming voor het gebruiken van de antwoorden van **mijn kind** in de leerlingvragenlijst.*

Ja Nee

Hartelijk bedankt voor uw medewerking aan dit onderzoek!

Als u meer wilt weten, kunt u terecht bij de leerkracht of mentor van uw kind of bij de directie van de school. U kunt ook terecht bij hoofdonderzoeker Ragnar Dienske (r.dienske@hr.nl).

Wilt u liever iemand spreken die niet direct bij het onderzoek betrokken is – bijvoorbeeld als u een klacht wilt indienen, maar dit liever niet bij de hoofdonderzoeker doet – neem dan contact op met de heer Frans Spierings (f.c.p.p.spierings@hr.nl), van Hogeschool Rotterdam.

Bijlage 4 De opgeleverde thuisopdrachten en bijbehorende toetsen

Huiswerk Taal sturend en niet-sturend

Naam:

Datum:

Hulp inspecteur gezocht! Kom er achter wat jouw ouder of bekende zou doen met een miljoen.

Je mag een woordenboek gebruiken en als je er echt niet uitkomt ook

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Bij taal leert uw kind over sturende en niet-sturende vragen. Dat helpt uw kind bij taal. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De leerkracht van groep 7

1. Eerst even oefenen

In een interview probeer je niet-sturende vragen te stellen.

- Bij een sturende vraag hoop je op een bepaald antwoord. (Bijvoorbeeld: je vindt het zeker wel spannend deze wedstrijd.)
- Bij niet-sturende vragen staat er geen antwoord waar je op hoopt in de zin.

Streep samen met je ouder het foute antwoord door.

Zou je daar meer over kunnen vertellen?	Sturend	Niet-sturend
Klopt het eigenlijk wel wat je daarnet zei?	Sturend	Niet-sturend
Je bent het er zeker niet mee eens?	Sturend	Niet-sturend
Hoe heb je dat ervaren?	Sturend	Niet-sturend
En wat nog meer?	Sturend	Niet-sturend
Vind je dat niet raar?	Sturend	Niet-sturend
Wat vind je ervan?	Sturend	Niet-sturend

Klaar? Bedenk samen nog een niet-sturende vraag.

2. Voorbereiding op het interview

De startvraag van jouw interview is: **Wat zou je doen met een miljoen?**

Wie ga je interviewen?

Kruis aan op welke manier jij het interview straks wil uitwerken.

Verslag	Filmpje	Tekening
<p>Waar moet je op letten?</p> <ul style="list-style-type: none"> Schrijf precies op wat de ander heeft verteld. Maak er een verhaaltje van.	<p>Waar moet je op letten?</p> <ul style="list-style-type: none"> Vraag of je mag filmen. Het filmpje mag maximaal 3 minuten duren.	<p>Waar moet je op letten?</p> <ul style="list-style-type: none"> Jouw tekening moet duidelijk laten zien waar het interview over ging. Gebruik kleuren.

3. Goed voorbereid. Start nu het interview!

Inleiding	Bedank je ouder of bekende voor het interview en stel de startvraag.
Kern	Stel niet-sturende vragen, luister goed en vraag door wanneer jij iets niet begrijpt of als je ergens meer over wil weten.
Slot	Herhaal het gesprek in eigen woorden. Vraag of jouw samenvatting klopt en bedank je ouder of bekende voor de

4. Klaar met het interview? Schrijf 3 vragen op die je hebt gesteld.

	Sturend	Niet-sturend
	Sturend	Niet-sturend
	Sturend	Niet-sturend

Waren deze vragen sturend of niet sturend?
OMCIRKEL het JUISTE antwoord.

5. Werk hieronder je verslag of tekening uit! Gekozen voor het filmpje? Stuur deze dan naar jouw juf of meester.

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	Handtekening ouder/bekende

Let op! Waar moest je op letten bij de uitwerking?

Jij bent de hulp inspecteur waarnaar ik op zoek was.

Goed gedaan!!

Toets Taal Sturend en niet-sturend

Naam:

Datum:

Hey hulpinspecteur!

Enige tijd geleden hebben we het gehad over sturende en niet sturende vragen. Weet jij nog wat het verschil is?

1. Zijn deze vragen sturend of niet-sturend? Omcirkel het juiste antwoord.

Hoe denk jij over zwerfafval?	Sturend	Niet-sturend
Kom je nog steeds te laat op school?	Sturend	Niet-sturend
Wat vond jij van die film?	Sturend	Niet-sturend
En wat nog meer?	Sturend	Niet-sturend
Dat vind je niet lekker, toch?	Sturend	Niet-sturend
Jij vindt toch ook dat de juf te streng is?	Sturend	Niet-sturend
Weet je wel dat je hier niet mag fietsen?	Sturend	Niet-sturend
Hoe heb jij dat huiswerk gemaakt?	Sturend	Niet-sturend
Wat gebeurde er toen je thuiskwam?	Sturend	Niet-sturend
Je zal wel balen van dat cijfer, hè?	Sturend	Niet-sturend

2. Beantwoord de volgende vragen

1. Leg uit wat een sturende vraag is.

.....

-----

2. Leg uit wat een Niet-sturende vraag is

.....

**3. Lees het interview hieronder.
Heeft de interviewer sturende- of niet-sturende vragen gesteld?**

Wat doe je precies?

‘Ik zorg ervoor dat de natuur in de Efteling mooi en verzorgd is. Dus de planten, vijvers en grasvelden. Eigenlijk alles, behalve de attracties.’

Omcirkel het juiste antwoord.

Sturend

Niet Sturend

Hoe kies je de planten uit?

‘Eerst kijk ik naar welke kleur mooi is, daarna zoek ik een bloem met een toepasselijke naam. Bij de Fata Morgana staat bijvoorbeeld een oranjerode tulp die ‘Tulipa Aladdin’ heet.

Omcirkel het juiste antwoord.

Sturend

Niet Sturend

Ik zie nergens rozen staan. Die bloemen vind je zeker niet zo mooi?

‘Jawel, ik vind rozen zeker wel mooie bloemen, maar aan sommige rozen zitten behoorlijke doornen en dat is niet zo veilig.’

Omcirkel het juiste antwoord.

Sturend

Niet Sturend

Wat is jouw lievelingsbloem?

‘Ik heb niet echt één lievelingsbloem. Ik houd van alle bloemen!’

Omcirkel het juiste antwoord.

Sturend

Niet Sturend

Is het gelukt?

**Super goed gedaan,
ik ben trots op je!**

Geef de toets aan je
leerkracht.

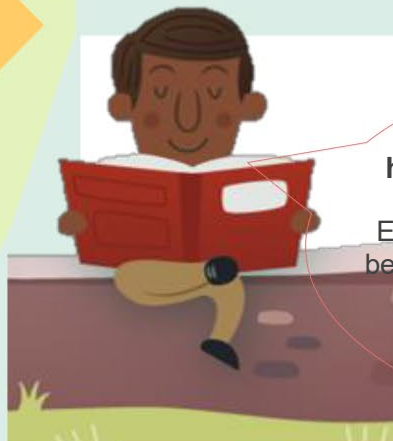

Huiswerk Taal Synoniemen

Naam:

Datum:

Woordkunstenaar gezocht! Kan jij mij helpen met het vinden van synoniemen?

Een synoniem is een ander woord dat hetzelfde betekent. Je mag een woordenboek gebruiken en als je het echt niet meer weet ook **Google**

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Bij taal leert uw kind over synoniemen. Dat helpt uw kind bij lezen en vergroot zijn/haar taalbegrip. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De leerkracht van groep 7

1. Eerst even oefenen met synoniemen

Besprek samen welke twee woorden hetzelfde betekenen en trek een lijntje

Het afval	☐	☐ De familie	Het eten	☐	☐ De trofee
De stad	☐	☐ De zak	Het dier	☐	☐ Het voedsel
Het gezin	☐	☐ De plaats	De regen	☐	☐ De beroemdheid
Het huis	☐	☐ Het vuilnis	De beker	☐	☐ De neerslag
De tas	☐	☐ De woning	De ster	☐	☐ Het beest

2. Memory maken

Hieronder staan 40 woorden. Lees alle woorden voor. Zoek hierna **8 woorden** uit en schrijf die in een hokje hieronder.

De fauteuil	De vitrage	Het schoeisel	Het linoleum	De etage
De provisiekast	Het trottoir	Het souterrain	De portiek	De fuif
Het uurwerk	Het gewas	De serre	De mantel	De kelk
De box spring	Het dessin	Het stortbad	Het ledikant	De vaat
Het halssnoer	De pantalon	Het rijwiel	De etagère	De luifel
De calculator	Het dressoir	De compact disc	De gootsteen	De claxon
Het watercloset	De klikjes	De bolide	De monitor	De toupet
De pedaalemmer	Het karpert	De radiator	De kandelaar	De sofa

3. Goed gedaan! Welk synoniem?

Schrijf nu de 8 woorden hieronder op en schrijf het synoniem erachter.

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Schrijf de synoniemen onderaan het blad en knip ze uit.

4. Memory spelen

Draai alle kaartjes om met de woorden naar beneden. Om de beurt mogen jullie twee kaartjes omdraaien. Lees de twee woorden hardop voor. Horen de twee woorden bij elkaar? Dan mag je het setje houden en mag je nog een keer twee kaartjes omdraaien. Horen de twee woorden niet bij elkaar? Draai de kaartjes dan weer om zodat de ander kan spelen.

Wie heeft er bij jullie gewonnen?

5. Maak zinnen met de moeilijke woorden

Kies samen 4 moeilijke woorden uit en maak met die woorden een goede zin.

1.	
2.	
3.	
4.	

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	

Heeft u nog een opmerking of tip?

**Handtekening
ouder/bekende**

Jij bent de
woordkunstenaar
waarnaar ik op zoek
was.

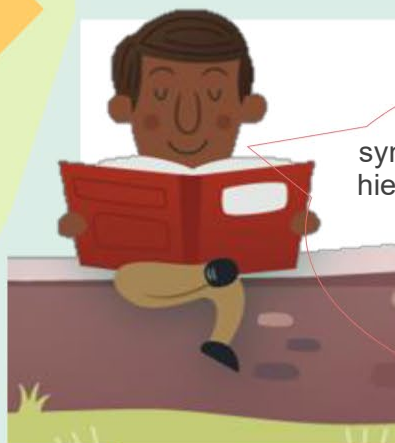
**Goed
gedaan!!**

Toets Taal Synoniemen

Naam:

Datum:

Enige tijd geleden hebben we het over synoniemen gehad. We willen kijken hoeveel jij hier nog over weet. Maak de opdrachten die op dit blad staan.

Succes!

1. Welke woorden zijn synoniemen van elkaar? Zet een kruisje op de juiste plek

Woorden	Synoniem	Geen synoniem
De fauteuil – de stoel		
Het ledikant – het bed		
Het halssnoer – de armband		
Het watercloset – de rijbaan		
Het souterrain – de zolder		
Het stortbad – het zwembad		
Het uurwerk – de klok		
De pantalon – de broek		
De regen – de neerslag		
De vaat – de doek		

2. Bedenk nu zelf het synoniem

Woord	Synoniem
De bank	<i>De divan</i>
Het gezin	
Het afval	
De calculator	
De regen	
De tas	

3. Bedenk nu zelf vijf synoniemen

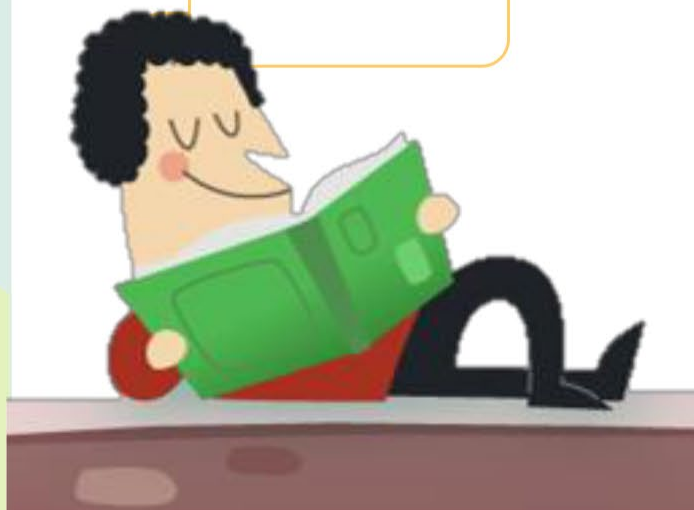
	Woord	Synoniem
1.	<i>De portemonnee</i>	<i>De beurs</i>
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Is het gelukt?

**Super goed
gedaan, ik ben
trots op je!**

Geef de toets aan
je leerkracht.

...

Homework English Rooms in the house

Durf en probeer ook Engels te spreken en niet alleen te schrijven.

Hey people!!

Je gaat samen met een ouder of bekende op zoek naar de Engelse vertaling van de kamers in jullie huis.

Je mag een woordenboek gebruiken en als je het echt niet weet ook **Google**

What is your name and the date today??

Name:

Date:

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert voor Engels over de kamers in het huis. Dit helpt uw kind bij zijn of haar Engels. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De leerkracht Engels van groep 7

1. Rooms (kamers)

Besprek met je ouder wat de Engelse vertaling van de volgende kamers is. Spreek de Engelse woorden hardop uit en schrijf ze op.

Kamers Nederlands	Rooms Engels
Woonkamer	
Slaapkamer	
Badkamer	
Eetkamer	
Keuken	

2. Ask a question (stel een vraag)

Bedenk een Engelse vraag en stel deze aan je ouders. Gebruik in elke vraag een van de volgende woorden: who(m), what, where, when, why, how

👉 Example: *where can I sit and drink some coffee?*

1.

2.

Well done!!

3. Items (voorwerpen) in the room

Jij schrijft ze op in het Nederlands en zoekt de Engelse vertaling op. Lees het Engelse woord voor aan je ouder of bekende. Schrijf het Engelse woord op.

Room	Voorwerpen Nederlands	Items Engels
Woonkamer	1. -	1. -
	2. -	2. -
Slaapkamer	1. -	1. -
	2. -	2. -
Badkamer	1. -	1. -
	2. -	2. -
Eetkamer	1. -	1. -
	2. -	2. -
Keuken	1. -	1. -
	2. -	2. -

4. My favorite room (mijn lievelings kamer)

Wat is jouw lievelingskamer, en waarom? En wat is de lievelingskamer van je ouder of bekende? Schrijf de antwoorden op in het Engels en lees dit hardop voor.

 Example: my favorite room is the bathroom because i can shower in the bathroom.

1.
2.

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	Handtekening ouder/bekende

Test English Rooms in the house

Naam:

Datum:

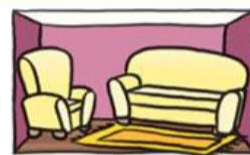
Hey People!!

Are you ready to go on this challenge with me? Let's explore what rooms there are in the house.

Good luck!!

Which room is this one? Circle the correct answer

- a. Bathroom
- b. Living room
- c. Garage

- a. Kitchen
- b. Dining room
- c. Bedroom

- a. Bathroom
- b. Bedroom
- c. Toilet

- a. Kitchen
- b. Bedroom
- c. Bathroom

- a. Dining room
- b. Kitchen
- c. Living room

**Don't forget the
backside!**

Where are the family members? Write down where everyone is.

Where is father? (The) father is in the bathroom.

Where is mother?

Where is brother?

Where is the baby?

Where is sister?

In what room are they?

Example: He's in the bathroom.

Where is she?

Where is he?

Where is she?

Where is he?

Did you finish the challenge?
Well done! I'm super proud of you!

Give the paper to your teacher.

Homework English Jobs

Name:

Date:

Durf en probeer ook Engels te spreken en niet alleen te schrijven.

Hello! Weet jij al wat je later wil worden? Ik ben een kok. Je gaat met je ouder of een bekende onderzoeken welke beroepen er nog meer zijn. Je mag een woordenboek gebruiken en als je het echt niet meer weet ook **Google**

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert voor Engels over beroepen. Dit helpt uw kind bij zijn of haar Engels. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De leerkracht Engels van groep 7

1. Can you name a few jobs? (Kan je een paar banen noemen?)

Besprek met je ouder of bekende welke beroepen er zijn. Zoek samen de Engelse vertaling op. Spreek de woorden hard op uit en schrijf ze hieronder op...

Jobs Nederlands	Jobs Engels
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

2. Ask a question (stel een vraag)

Vraag aan je ouder of bekende: Wat is uw favoriete beroep? Waarom? Vertaal dit antwoord naar het Engels. Schrijf het antwoord op en lees dit voor aan je ouder of bekende.

3. True or false (waar of niet waar)

Besprek met je ouder of bekende de zinnen hieronder. Wat is waar en wat is niet waar? **Circle true or false**

A firefighter works on a farm.	true	false
A chef works at a restaurant.	true	false
A police officer works at a shop.	true	false
A teacher teaches young children.	true	false
A scientist works at a laboratory.	true	false

Well done!!

4. Unscramble the words (maak een goede zin)

Zet samen met je ouder of bekende de woorden in de juiste volgorde.

1. does / uncle / What / do? / your

2. waiter. / He's / a

3. at / He / a / works / restaurant.

4. your / What / does / mother / do?

5. ill people / She / get well. / helps

6. hospital. / a / works / She / at

5. What job do I have? (Welk beroep heb ik?) Geef het Engelse woord

1. I grow crops on a field. Who am I?

2. I fly an airplane. Who am I?

3. I take beautiful photos. Who am I?

4. I paint wonderful pictures. Who am I?

5. I bake delicious cakes and cookies. Who am I?

6. What do you want to be when you grow up? (Wat wil jij worden als je groot bent?)

Vertel dit tegen je ouder of bekende en leg uit waarom. Schrijf daarna de zin op in het Engels. Wanneer je klaar bent spreek je de zin hard op uit.

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen

Heeft u nog een opmerking of tip?

Handtekening ouder/bekende

Test English Jobs

Name:

Date:

Hello! Ken je mij nog?

Een tijdje geleden hebben jullie het op school gehad over beroepen in het Engels. Ik ben benieuwd naar wat jij hier nog van weet! **Good luck!**

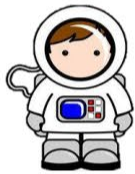
1. What job does he/she have

Circle the correct answer

The woman is:

- a. A Firefighter
- b. A police officer
- c. An astronaut
- d. A nurse

The man is:

- a. A business man
- b. A doctor
- c. A construction worker
- d. An astronaut

The man is:

- a. A business man
- b. A nurse
- c. A chef
- d. A rockstar

The man is:

- a. A construction worker
- b. A doctor
- c. A Rockstar
- d. A police officer

The man is:

- a. A firefighter
- b. A scientist
- c. A construction worker
- d. An astronaut

The man is:

- a. A doctor
- b. A Rockstar
- c. A firefighter
- d. A nurse

2. True or false
Circle the correct answer

1. A astronaut works on a spaceship.	true	false
2. A chef works at a supermarket.	true	false
3. A scientist works at a laboratory.	true	false
4. A teacher helps ill people get well.	true	false
5. A nurse works at a hospital.	true	false

3. Unscramble the words

1. does / aunt / What / do? / your

2. chef. / She's / a

3. She / at / restaurant. / works / a

4. What / your / mother / does / do?

5. ill people / She / get well. / helps

6. doctor. / She's / a

4. What job do I have?
Give the English name

1. I have a lot of cows that I milk. Who am I?	
2. I fly an airplane. Who am I?	
3. I take care of old people. Who am I?	
4. I paint wonderful pictures. Who am I?	
5. I bake delicious cakes and cookies. Who am I?	
6. I play music and I'm very popular. Who am I?	

Did you finish the challenge?

Well done! I'm super proud of you!

Give the paper to your teacher.

Huiswerk Wereldoriëntatie de welvaart van Nederland

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Nederland is een welvarend land en dat kun je best goed zien. Hoe zit dat eigenlijk met andere landen? Help jij mij bij deze opdracht?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Bij wereldoriëntatie leert uw kind nu over de welvaart in Nederland. Graag wil ik u laten zien hoe dat gaat. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.
Met vriendelijke groet,
de leerkracht van groep 7

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Opdracht:

- Nederland is een welvarend (rijk) land. Dat kun je aan een aantal dingen zien. Zijn er landen die ongeveer net zo welvarend zijn of juist minder welvarend? En wat betekent dat voor de inwoners van die landen?
- Bedenk samen met je ouder/bekende een land dat **MINDER** welvarend is.

Wij hebben gekozen voor:

Dit land ligt op het continent:

- Bedenk samen met je ouder/bekende drie dingen waaraan je kunt **ZIEN** dat Nederland welvarend is.
- Bedenk samen met je ouder/bekende drie dingen waaraan je kunt **ZIEN** dat het door jullie gekozen land **MINDER** welvarend is.

	Nederland	Ander land
VOORBEELD	Goed georganiseerd openbaar vervoer	Kleine zelfstandige busbedrijven die niet volgens een dienstregeling rijden
1		
2		
3		

Huiswerk Wereldoriëntatie de welvaart van Nederland

3. Wil je ouder/bekende het liefst in Nederland wonen of liever in het andere land. Noem drie redenen waarom. Welk van deze redenen heeft met een verschil in welvaart te maken?

MIJN OUDER/BEKENDE WIL HET LIEFSTE WONEN IN:

1. Mijn ouder/bekende wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

2. Mijn ouder/bekende wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

3. Mijn ouder/bekende wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

4. Wil jij het liefst in Nederland wonen of liever in het andere land. Noem drie redenen waarom en bespreek dit met je ouder. Welk van deze redenen heeft met een verschil in welvaart te maken?

IK WIL HET LIEFST WONEN IN:

1. Ik wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

2. Ik wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

3. Ik wil daar wonen omdat

Heeft dat te maken met een verschil in welvaart? JA of NEE Omcirkel het juiste antwoord.

5. Willen je ouder/bekende en jij in hetzelfde land wonen? Waarom wel of waarom niet? Heeft dat met welvaart te maken?

6. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende om de vakjes hieronder pas met ja of nee in te vullen als alle opdrachten helemaal af zijn.

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Hebt u nog een opmerking of tip?

Handtekening
ouder/bekende

Toets Wereldoriëntatie de welvaart van Nederland

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Nederland is een welvarend land en dat kun je best goed zien. Kun jij mij vertellen waaraan je dat kunt zien?

Instructie

Beste leerling,

Bij wereldoriëntatie leer je over Nederland en andere landen. Je leert ook dat je welvaart op verschillende manieren kan zien in een land.

Kun jij me helpen door Nederland te vergelijken met een ander land?

Bedankt,
de leerkracht van groep 7

1. Opdracht:

- Nederland is een welvarend land. Dat kun je aan een aantal dingen zien. Hoe zit dat eigenlijk met andere landen?
- Bedenk een land dat minder welvarend is dan Nederland

Ik heb gekozen voor:

Dit land ligt op het continent:

- Noem drie dingen waaraan je kunt zien dat Nederland een welvarend land is.
- Noem drie dingen waaraan je kunt zien dat het land dat jij gekozen hebt minder welvarend is dan Nederland

Nederland

.....

1

2

3

Huiswerk Wereldoriëntatie Topografie

Naam:

Datum:

Weet jij welke gerechten waar vandaan komen en hoe de wereld eruitziet?

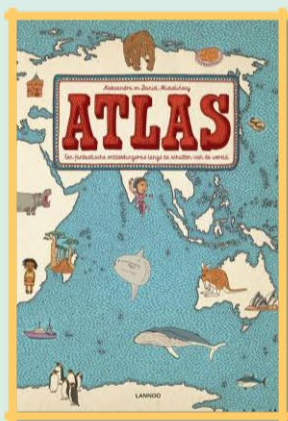
Je hebt twintig minuten de tijd om samen met je ouder of een bekende dit te ontdekken. Je mag een atlas gebruiken en als je het echt niet meer weet ook

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij wereldoriëntatie over topografie. Uw kind leert de topografie van Europa, dit is belangrijk voor zijn/haar algemene ontwikkeling. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De leerkracht van groep 7

1. Favoriete eten

Ga samen met je ouder of bekende in gesprek over jullie favoriete eten en hoe vaak jullie dat eten.

Mijn favoriete eten is:

Hoe vaak eet je jouw favoriete eten:

Het favoriete eten van mijn ouder/bekende is:

Hoe vaak eet mijn ouder bekende het favoriete eten:

2. Benoem van elk land: de hoofdstad, een buurland en een bekend gerecht afkomstig uit dat land.

Vul samen met je ouder of bekende het onderstaande schema in.

Land	Hoofdstad	Buurland	Gerecht
Nederland			
Italië			
Frankrijk			
Engeland			

Toets Wereldoriëntatie Topografie

Naam:

Datum:

Ik heb een reis door Europa gepland.
Weet jij de namen van de landen waar
ik naar toe ga nog?

Succes!!

1. Zoek het nummer op de bijgevoegde kaart vul de naam van het juiste land in.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

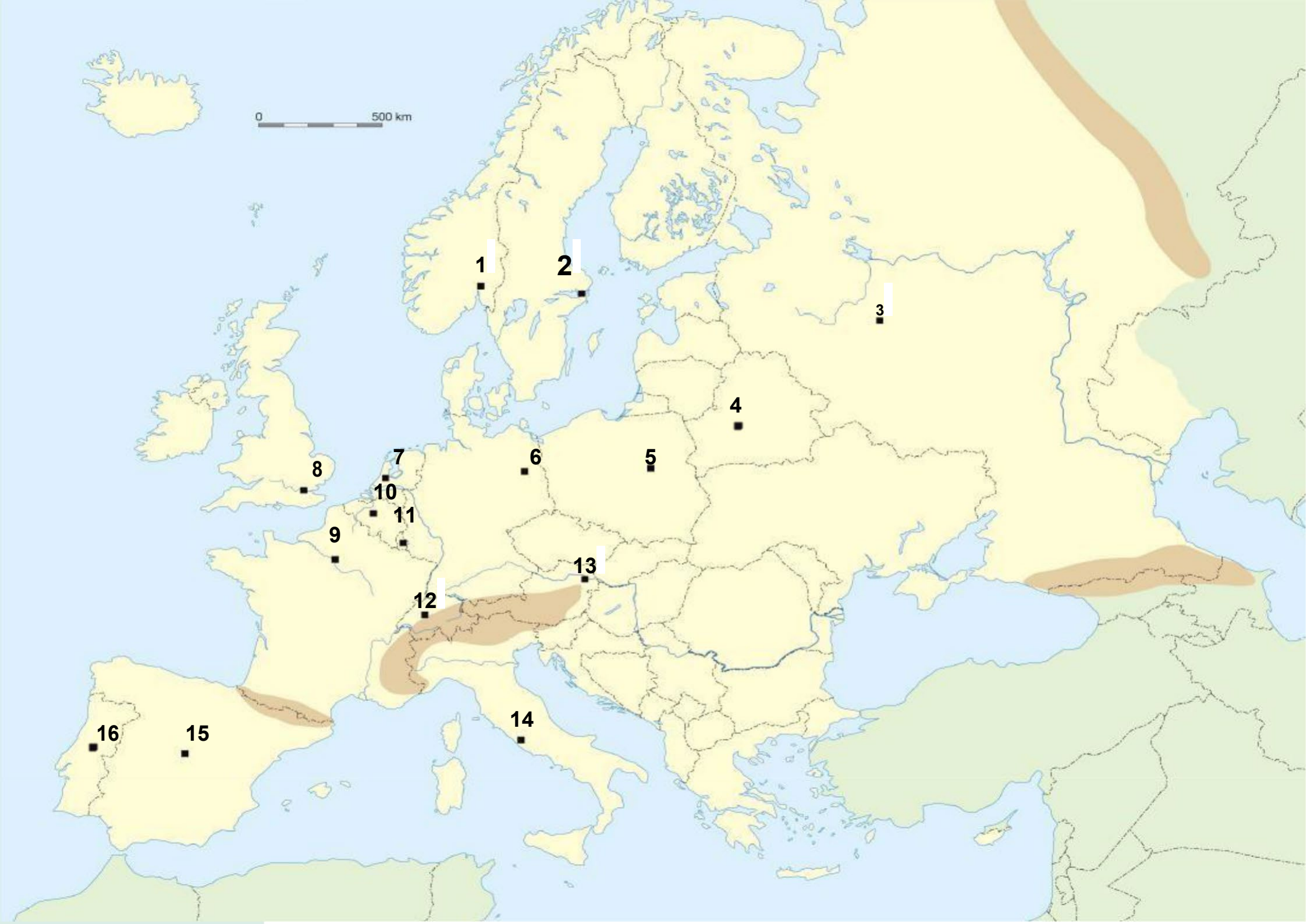
16.

2. Benoem van elk land: de hoofdstad en een buurland

Land	Hoofdstad	Buurland
Nederland		
Italië		
Frankrijk		
Engeland		
Duitsland		
Turkije		
België		
Polen		
Zweden		
Hongarije		

Klaar!?

Bedankt voor je hulp! **Geef je toets aan jouw leerkracht.**

Huiswerk Taal Verhaal

Naam:

Datum:

Hoi,

Bij taal is het belangrijk dat je een goed verhaal kunt schrijven. Kun jij deze opdracht met je ouder of bekende doen?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij taal. Uw kind leert verhalen maken, dit is belangrijk om te leren schrijven. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,

De leerkracht van groep 8

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Bekijk het onderstaande filmpje samen met je ouder/bekende door naar deze site te gaan:

<https://www.youtube.com/watch?v=DtujJRFuli0>

(Let op: hoofdletters zijn belangrijk)

3. Bespreek met je ouder/bekende het volgende:

Wat wilden de makers van het filmpje vertellen?

Huiswerk Taal Verhaal

4. Bedenk samen met je ouder:

Twee momenten dat jij een ander hielp.

- 1.
- 2.

Twee momenten waarop je ouder/bekende een ander hielp

- 1.
- 2.

Hoe maak je dit interactief? Het risico is dat de leerling dit schrijft met de ouder eraan.

1. **Goed gedaan! Schrijf nu een kort verhaaltje over wat er in dit filmpje gebeurt. Let er op dat je verhaal een begin een kern en een einde heeft. Je ouder/bekende hoeft daar niet mee te helpen. Als je klaar bent lees je het verhaaltje voor aan je ouder/bekende. Vraag of hij/zij duidelijk kan horen wat het begin, de kern en het einde is van jouw verhaaltje.**

2. reflectie (vul in ja of nee)

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Heeft u nog een opmerking of tip?

handtekening
ouder/bekende

Toets Taal Verhaal

Naam:

Datum:

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste leerling,

Voor taal is het belangrijk dat je verhalen kunt schrijven. Kun jij van een filmpje waar niet in gesproken wordt een verhaaltje maken? Succes!

Met groet,

De leerkracht van groep 8

1. Je bekijkt het onderstaande filmpje in de klas
2. https://www.youtube.com/watch?v=38y_1EWIE9I
(Let op: hoofdletters zijn belangrijk)

Wat wilden de makers van het filmpje vertellen? Wat is de boodschap die de makers van het filmpje je mee willen geven?

Toets Taal Verhaal

1. **Goed gedaan! Schrijf nu een kort verhaaltje over wat er in dit filmpje gebeurt. Let er op dat je verhaal een begin een kern en een einde heeft. Schrijf het verhaaltje in correct Nederlands!**

Naam:

Datum:

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij taal. Uw kind leert argumenteren: uw kind leert zijn/haar mening te onderbouwen. Dat is belangrijk om goed te kunnen vertellen waarom hij of zij iets vindt. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
de leerkracht van groep 8

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Lees de tekst hieronder hardop voor aan je ouder/bekende

‘Mehdi, Mehdi!’

Boos stampt Mehdi de trap op. Hij wil niet meer met zijn moeder praten. Hij is boos, want hij mag zijn telefoon niet meenemen naar zijn kamer. En dat wil hij graag, want hij vindt het leuk om met zijn telefoon bezig te zijn. Het liefst de hele dag. Mopperend gaat hij op bed liggen met zijn gezicht naar de muur toe en zijn armen gevouwen. Zijn gezicht is knorrig, dat kan hij voelen. Even blijft hij zo liggen. Dan gaat de deur open. Hij hoort de sloffen van zijn moeder zachtjes schuiven over het laminaat. Ze gaat bij hem op bed zitten. Door het gewicht rolt hij een beetje haar kant op. Nukkig gaat hij nog dichter tegen de muur aan liggen. Hij voelt de hand van zijn moeder op zijn schouder.

‘Mehdi, jongen, zullen we er nog even over praten?’

Mehdi zwijgt.

3. Begrijpt jouw ouder/bekende waar de tekst over gaat? Leg de tekst uit als dat niet zo is!

Huiswerk Taal argumenteren

4. Bedenk twee argumenten (goede redenen) waarom Mehdi wel zijn telefoon op zijn kamer zou mogen hebben (argumenten voor). Jouw ouder/bekende bedenkt twee argumenten waarom Mehdi niet zijn telefoon op zijn kamer zou mogen hebben (argumenten tegen). Schrijf de argumenten hieronder op.

Argumenten voor:

Argumenten tegen:

5. Schrijf nu samen een einde aan het verhaal, maak minstens vijf zinnen! Kunnen jullie een oplossing vinden voor het probleem van Mehdi en zijn moeder?

1.

2.

3.

4.

5.

6. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende om de vakjes hieronder pas met ja of nee in te vullen als alle opdrachten helemaal af zijn.

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Heeft u nog een opmerking of tip?

handtekening
ouder/bekende

Naam:

Datum:

Uitleg

Beste leerling,

Je leert op school je mening te onderbouwen met argumenten. Dat ga je in deze opdracht ook doen. Heel veel succes!

Probeer je argumenten in zo goed mogelijk Nederlands weer te geven!

1. Lees de stellingen hieronder.

- Dure merkkleding op school moet verboden worden.
- Ouders moeten de digitale communicatie van hun kinderen tot hun 17e jaar altijd kunnen inzien.
- Het salaris van docenten moet bepaald worden door de resultaten van hun leerlingen.

2. Kies een stelling uit die je gaat gebruiken voor deze opdracht.

Ik heb gekozen voor deze stelling:

Ik ben het EENS / NIET EENS met deze stelling (omcirkel het antwoord dat je wilt geven).

3. Hieronder ga jij jouw mening met argumenten onderbouwen. Let erop dat jouw argumenten jouw mening over de stelling ondersteunen en schrijf in correct Nederlands. Formuleer tenminste drie argumenten:

1.

2.

3.

1. Lees de stellingen hieronder.

- Snoepen op het schoolpein moet verboden worden.
- Scholen moeten klimaatpijbelars laten nablijven om de gemiste lesuren te compenseren.
- Het stemrecht moet gelden vanaf 14 jaar.

2. Kies een stelling die je gaat gebruiken voor deze opdracht

Ik heb gekozen voor deze stelling:

Ik ben het EENS / NIET EENS met deze stelling (omcirkel het antwoord dat je wilt geven).

3. Hieronder ga jij jouw mening met argumenten onderbouwen. Let erop dat jouw argumenten jouw menng over de stelling ondersteunen en schrijf in correct Nederlands. Formuleer tenminste drie argumenten:

1.

2.

3.

Huiswerk Rekenen spiegelbeeld

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij laten zien wat jij al hebt geleerd over symmetrie en spiegelbeeld? Succes!

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij het vak rekenen over spiegelbeelden en symmetrie. Uw kind leert dingen in spiegelbeeld te tekenen. Dit is belangrijk voor het ruimtelijk inzicht. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.
Met vriendelijke groet,
de leerkracht van groep 8

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Leg aan je ouder of bekende uit:

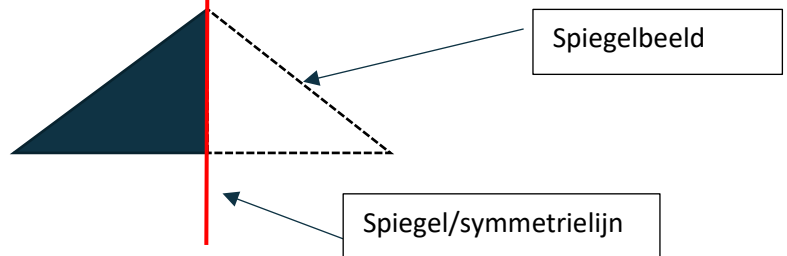
- Op school hebben we geleerd over het spiegelbeeld. Vraag je ouder/bekende naar zijn/haar lievelingseten en schrijf dat op een los briefje.
- Vraag je ouder/bekende om dat briefje voor een spiegel te houden.
- Teken na wat je in de spiegel ziet.

Dit is het lievelingseten van mijn ouder/bekende

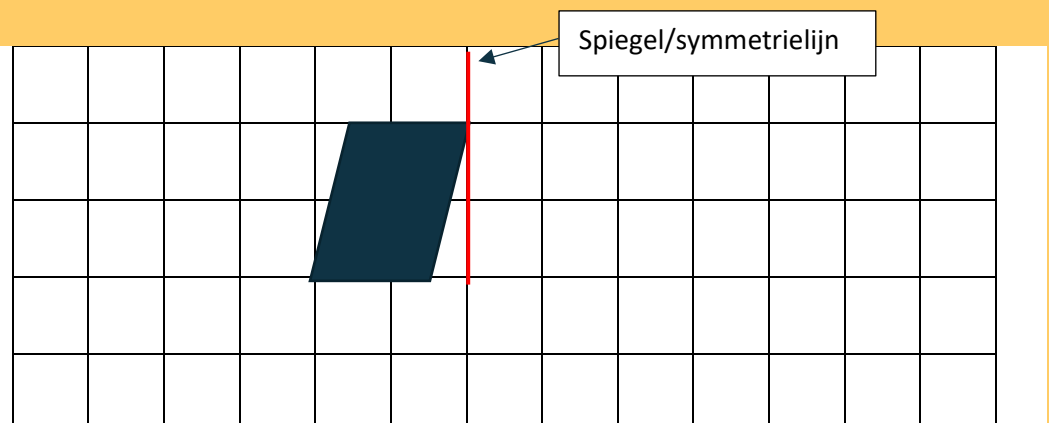
Dit staat er in spiegelbeeld

3. Op school leer je ook om figuren in spiegelbeeld te tekenen. Hiervoor gebruiken we een denkbeeldige spiegel, een symmetrielij. Ik doe het een keer voor!

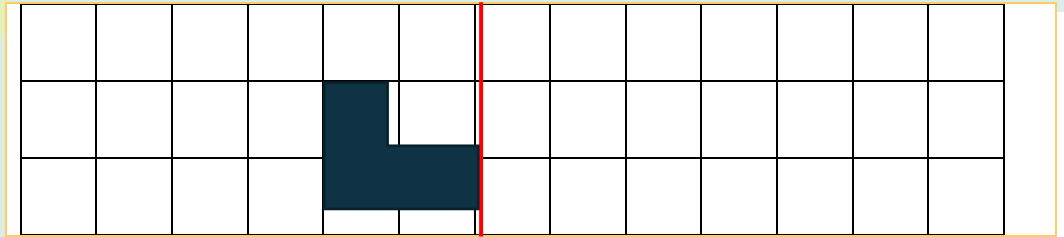
Voorbeeld:

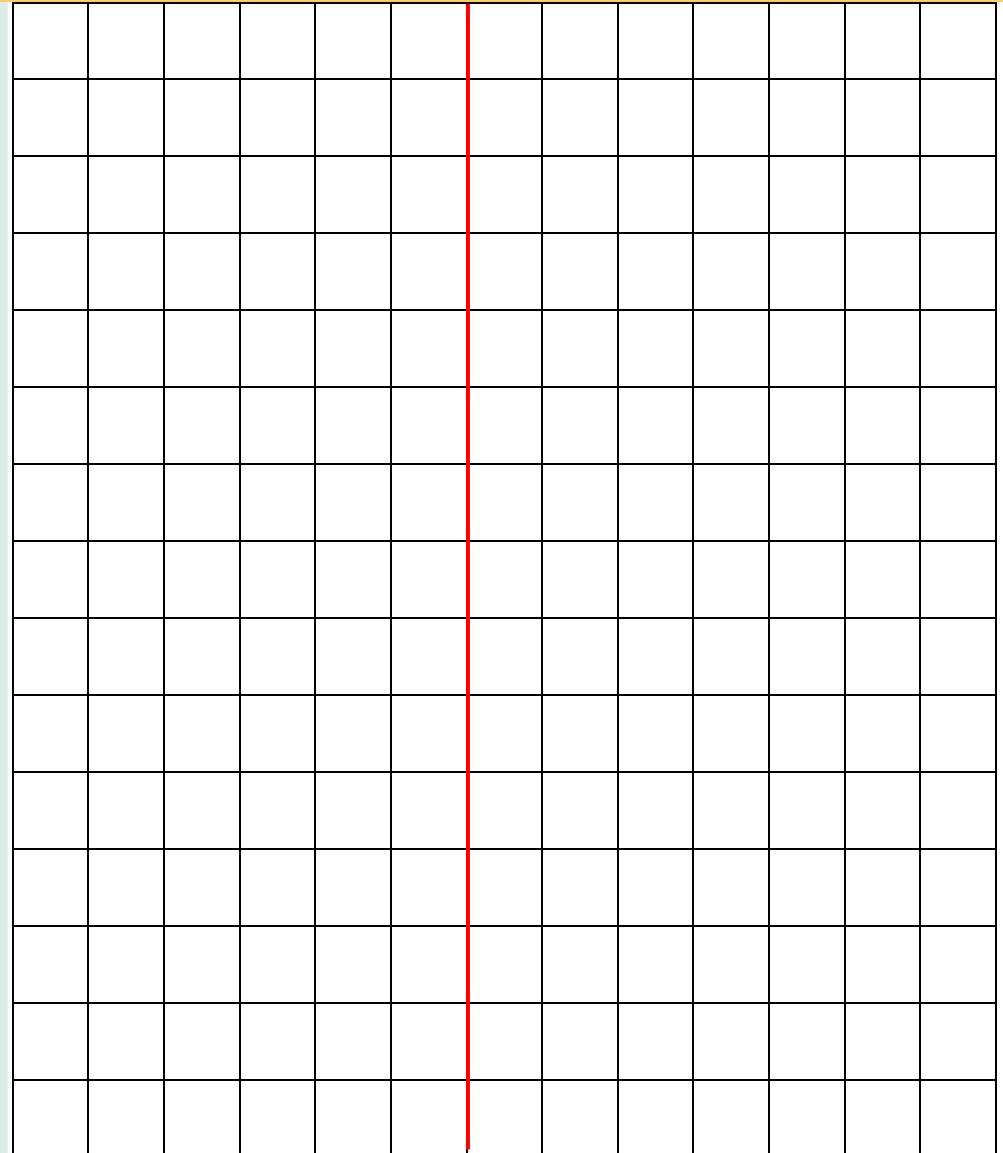
4. Probeer nu de volgende figuren in spiegelbeeld te tekenen samen met je ouder bekende.

Huiswerk Rekenen spiegelbeeld

5. Vraag nu aan je ouder/bekende om twee vormen te tekenen. Jij moet daar het spiegelbeeld van tekenen. De rode lijn is de spiegel/symmetrielij.

6. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Heeft u nog een opmerking of tip?

handtekening
ouder/bekende

Toets Rekenen spiegelbeeld

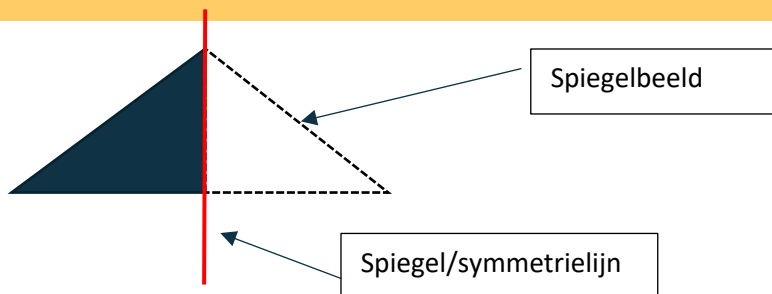
Naam:

Datum:

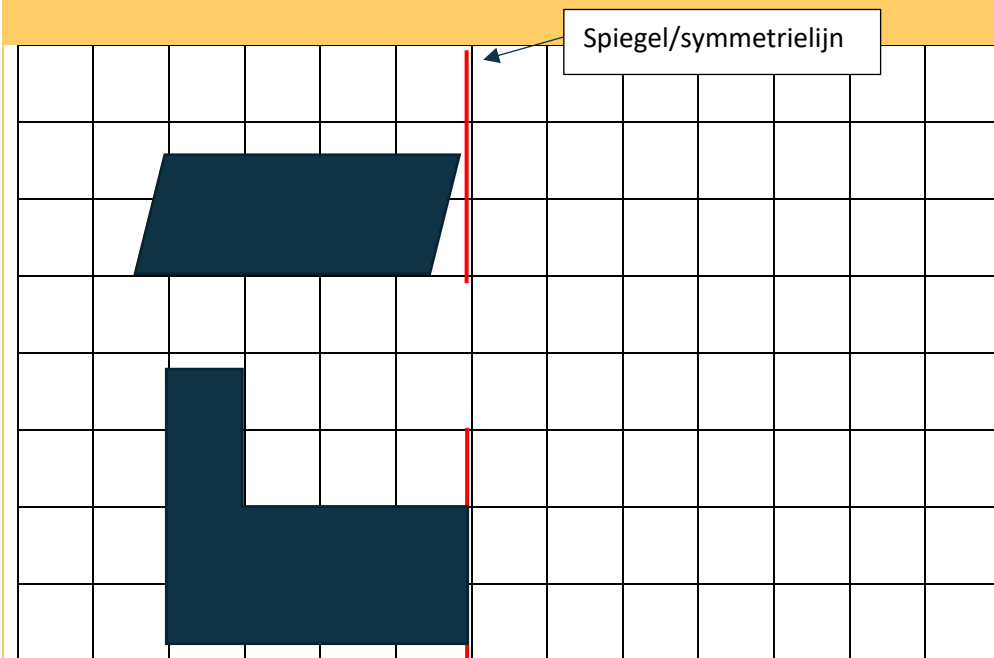
Beste leerling,
We hebben het op school gehad over het in spiegelbeeld tekenen van figuren. Kun je dit nog?"
Probeer de volgende opdrachten te maken.
Veel succes!
Met vriendelijke groet,
De leerkracht van groep 8

1. Om figuren in spiegelbeeld te tekenen gebruik je een denkbeeldige spiegel, een symmetrielij. Ik doe het nog een keer voor!

Voorbeeld:

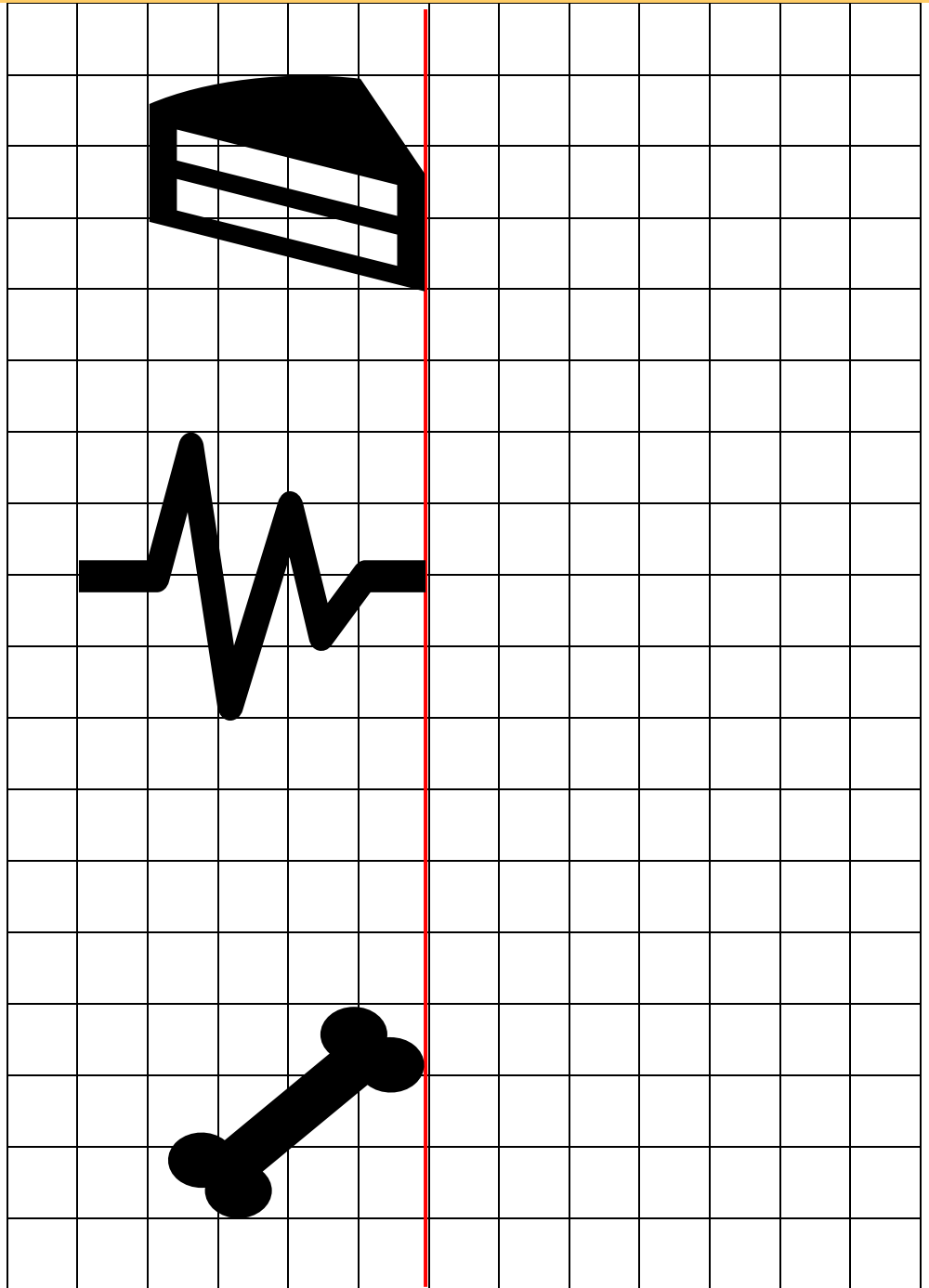

2. Teken nu de volgende figuren in spiegelbeeld.

Toets Rekenen spiegelbeeld

3.

Huiswerk Rekenen verhoudingen

Naam:

Datum:

Hoi,

Ik ben geïnteresseerd in de kamer waar jij op dit moment in bent! Kun jij me helpen hem te tekenen? Succes!

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder/bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij het vak rekenen. Uw kind leert dingen in verhouding (op schaal) te tekenen. Dit is belangrijk voor het ruimtelijk inzicht. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

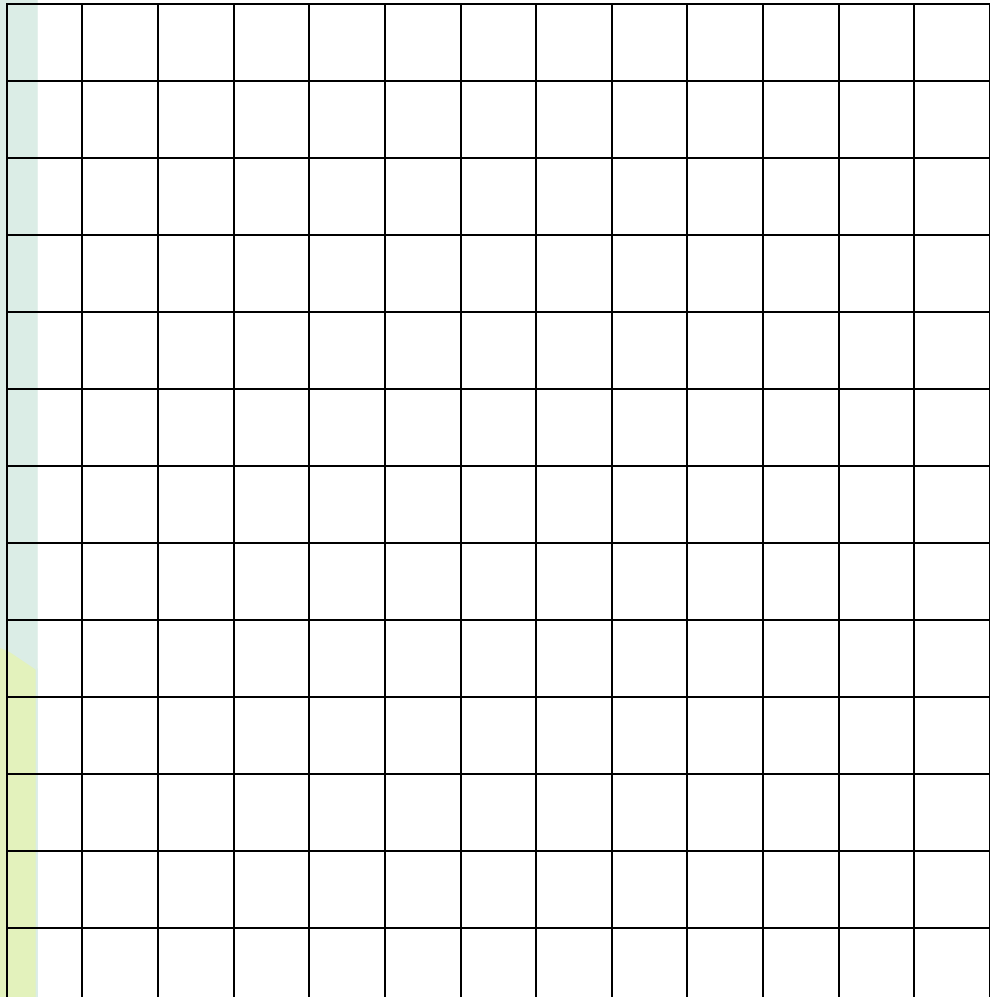
Met vriendelijke groet,

de leerkracht van groep 8

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Leg aan je ouder of bekende het volgende uit:

1. Op school hebben we geleerd over verhoudingen. Die kennis kun je gebruiken bij het tekenen van landkaarten en plattegronden van gebouwen.
2. Hieronder is een raster getekend.
3. Maak samen met je ouder/bekende een plattegrond van de kamer waarin je nu bent. Vraag je ouder/bekende om de kamer op te meten. De verhouding of de schaal van dit raster is 1:100 (1 cm op papier = 100 cm of 1 meter in het echt).
4. Hebben jullie geen meetlat? Een flink stap van een volwassene is ongeveer gelijk aan 1 meter.
5. Teken de meubels in de kamer in dezelfde verhouding (1 cm= in het echt 100 cm) in de plattegrond.

Huiswerk Rekenen verhoudingen

3. De omtrek van een kamer bereken je door de lengtes van alle zijdes van de kamer bij elkaar op te tellen. Wat is de omtrek van de kamer waarin jullie zijn? Zet ook de som die je gebruikt voor het berekenen hier neer!

4. Als je wilt weten hoeveel zeil of tapijt je nodig hebt voor de vloer moet je weten wat de oppervlakte van de kamer is. Bereken de oppervlakte van de vloer! Weet je nog hoe je dat moet doen? Als je het niet meer weet, kun je ook de rasterhokjes tellen.

5. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Rekenen verhoudingen

Naam:

Datum:

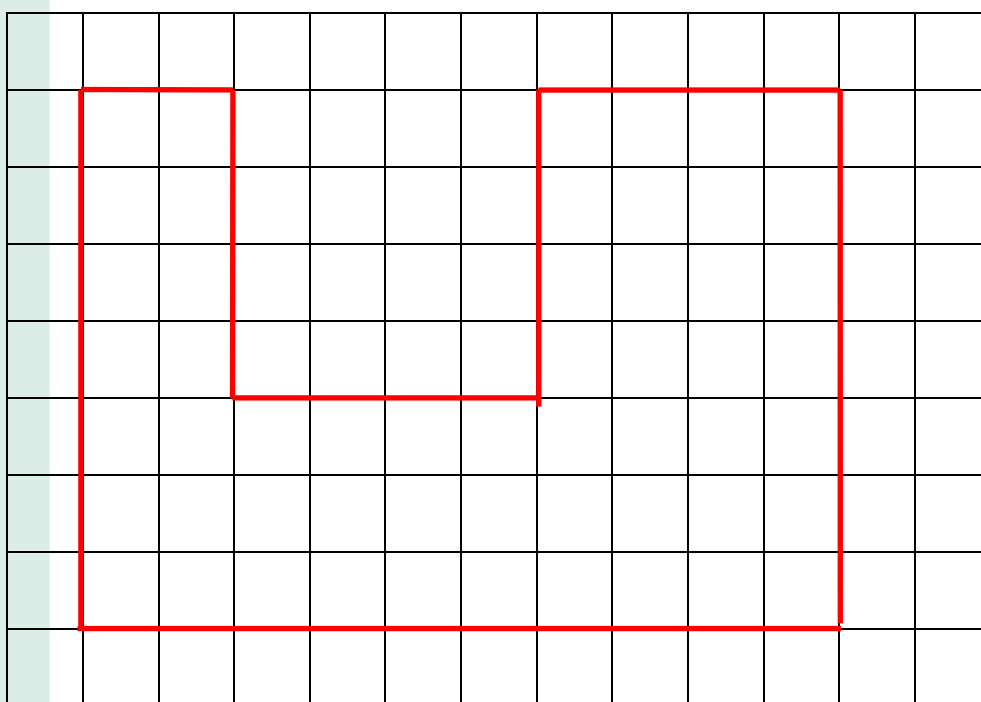
Uitleg opdracht

Beste leerling,

We hebben het op school gehad over het werken met verhoudingen. We zijn benieuwd wat je hier nog van weet. Succes!

1. Instructie

1. Op school hebben we het gehad over verhoudingen. Die kennis kun je gebruiken bij het tekenen van landkaarten en plattegronden van gebouwen.
2. Hieronder is een raster getekend. Daarin is een kamer getekend. Deze kamer is getekend op een schaal van 1:100 (1cm op papier is 100 cm in het echt).

2. Bereken de omtrek de kamer op het raster. Schrijf de som die je hiervoor hebt gebruikt hieronder op.

3. Bereken ook de oppervlakte van deze kamer. Schrijf de som die je hiervoor hebt gebruikt hieronder op.

Huiswerk Geschiedenis Allemaal jaartallen

Naam:

Hoi,

Datum:

Bij geschiedenis leren we tijdlijnen maken. We hebben een tekstje voor je over een aantal belangrijke gebeurtenissen in de Nederlandse geschiedenis

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder/bekende,

Uw kind leert over ontdekkingsreizen, de Verenigde Oostindische Compagnie en de Tachtigjarige Oorlog. Voor het tijdsbegrip van uw kind is het belangrijk dat hij/zij verschillende gebeurtenissen op volgorde van tijd kan zetten. Kunt u deze opdracht samen met uw kind maken?

Hartelijk dank, de leerkracht van groep 8

Met wie doe je deze opdracht?

1. Opdracht voor leerling:

Beste leerling,

De tekst die je nu gaat voorlezen, gaat over de ontdekkingsreizen, de Verenigde Oost-Indische Compagnie, en de Tachtigjarige Oorlog. Mocht jouw ouder/bekende geen Nederlands spreken dan kun je de tekst voor je ouder/bekende vertalen. Er zitten veel jaartallen in, en daar gaat het om! Als je de tekst voorgelezen hebt, bespreek je met je ouder/bekende waar de tekst over ging en gaan jullie samen een tijdslijn maken .

2. De tekst

Om het eten meer smaak te geven wordt al heel lang gebruik gemaakt van kruiden en specerijen. Kruiden zoals peterselie, bieslook, kervel enz. afkomstig van kleine groene planten die overal in Europa groeiden waren ook vroeger gemakkelijk te krijgen: je kon ze zelf in je tuin verbouwen.

Specerijen waren echter veel lastiger te krijgen. Deze smaakmakers zoals peper, kaneel, nootmuskaat, kruidnagel enz. waren afkomstig van planten die ver weg in tropische streken zoals Indië groeiden. Door hun schaarste waren specerijen luxe producten voor de allerrijkste Europeanen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de uitdrukking 'peperduur'. De handel in specerijen was dan ook tot de 18^e eeuw erg winstgevend.

Tussen 1498 en 1595 was de specerijenhandel op Oost-Indië volledig in handen van de Portugezen.

De Nederlanders moesten dus de specerijen inkopen bij de Portugezen.

Toen Filips II, de koning van Spanje, in 1580 ook koning van Portugal werd, werd het de Nederlanders verboden de havens van Portugal en van de Portugese koloniën binnen te varen.

De reden daarvan was dat Filips II en de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden met elkaar in oorlog waren. De Spaanse havens waren al vanaf de uitbraak van de Tachtigjarige Oorlog in 1568 verboden terrein.

Nu handel drijven met Portugal niet meer mogelijk was, besloot de Republiek om zelf specerijen te gaan halen in Oost-Indië. Er was echter wel een groot probleem: hoe moest men in Indië komen?.

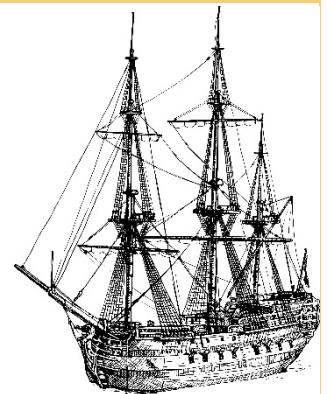
De scheepvaartroute naar Indië was alleen bekend bij de Portugezen die de route geheim hielden.

Om erachter te komen hoe de scheepvaartroute naar Indië liep, werden in 1592 Cornelis en Frederick de Houtman door Amsterdamse kooplieden naar Lissabon gestuurd.

Tijdens het spioneren werden de broers door de Portugezen betrapt en vervolgens gevangene gezet.

Gelukkig voor hen werden zij door enkele kooplieden vrij gekocht en waren zij begin 1594 weer terug in Holland.

Uiteindelijk zou tijdens de reis naar Indië gebruik gemaakt worden van de zeekaarten van Peter Plancius. Hoe Peter Plancius deze kaarten die Portugees staatsgeheim waren in zijn bezit heeft gekregen is niet duidelijk.

Huiswerk Geschiedenis Allemaal jaartallen

Voor de organisatie van de scheepsreis naar Indië, bedoeld voor de inkoop van specerijen, werd in 1594 door negen Amsterdamse kooplieden de Compagnie van Verre opgericht.

Op 2 april 1595 vertrokken de broers Cornelis en Frederik de Houtman met vier schepen van Texel naar Bantam op Java, bekend als verkoopplaats van peper. Deze reis staat bekend als 'de Eerste Schipvaart', omdat het de eerste keer was dat een Nederlands schip naar Indië voer.

Er waren in totaal 249 bemanningsleden aan boord. De reis verliep slecht: er was veel ruzie. Veel bemanningsleden stierven aan de scheurbuik of stierven tijdens de moordpartijen die door hen op de inlanders werden gepleegd. Er waren zelfs niet meer genoeg bemanningsleden in leven om met vier schepen terug te kunnen varen. Uiteindelijk keerden drie schepen met 87 bemanningsleden in augustus 1597 terug.

Overigens probeerde men niet alleen via het zuiden naar Indië te gaan maar ook via het noorden.

Er werden drie expedities via het noorden ondernomen die alle onder het bevel van Willem Barentz stonden. Bij de eerste twee expedities gelukte het niet de doorvaart te vinden.

In 1596 werd de derde expeditie uitgerust, bestaande uit twee schepen: één onder het bevel Willem Barentsz en Jacob van Heemskerck en één onder het bevel van Jan Cornelisz Rijk. Tijdens deze tocht werden Bereneiland en Spitsbergen ontdekt.

Vervolgens was het de bedoeling dat het schip met Jan Cornelisz Rijk de doorvaart tussen Spitsbergen en Groenland zou proberen te vinden. Van deze expeditie is weinig bekend. In elk geval kwam Rijk nog hetzelfde jaar terug in Nederland.

Het schip met Jacob van Heemskerck en Willem Barentsz ging op weg om via de noordoostelijke route, boven Rusland langs, een route te vinden naar Indië. Helaas kwam het schip bij Nova Zembla vast te zitten in het ijs. De winter van 1596-1597 brachten de manschappen door in een zelf getimmerde hut, het Behouden Huys. veel manschappen onder wie Willem Barentsz vonden de dood bij deze expeditie.

Gerrit de Veer, een van de lagere officieren, hield een dagboek bij van de tocht en de overwintering en publiceerde dit later in Nederland.

In dit dagboek werden alle gebeurtenissen van dag tot dag beschreven. De Veer noteerde ook de stand van de zon, planeten en sterren. Door de beweging van de hemellichamen bij te houden, wisten de bemanningsleden welke dag het was en wanneer zij een poging konden wagen om naar Nederland terug te varen. De Veer beschrijft in zijn verslag ook de terugtocht met de sloepen langs de kust van Nova Zembla naar Kola. Daar werden ze opgepikt door een Nederlands schip.

Er ontstonden vanaf 1594 meerdere compagnieën met handel op Oost-Indië. Door de onderlinge concurrentie werd er minder winst gemaakt. Ook konden deze zogenaamde voorcompagnieën geen belangrijke rol spelen in de strijd tegen Spanje.

Een grote verenigde compagnie zou een krachtig militair én economisch wapen kunnen zijn.

Zo werd in 1602 de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) opgericht. De VOC was geen staatsbedrijf, maar een gewone handelsonderneming met als doel het maken van winst.

De VOC was destijds het grootste handelsbedrijf ter wereld en was het eerste bedrijf dat in meerdere landen vestigingen had.

De VOC sloot zelf overeenkomsten met vorsten af en had een leger en een oorlogsvloot om de Portugezen te verdrijven uit hun Aziatische handelsposten, het eigen handelsgebied te beschermen en om zo nodig handel met de lokale bevolking af te dwingen. Rond 1700 was de helft van de medewerkers soldaat.

De VOC maakte vele jaren grote winst.

Later ging het echter door vele oorzaken veel minder goed met deze handelsmaatschappij.

Zo had de VOC veel te lijden van de Vierde Engels-Nederlandse Oorlog (1780-1784) toen door de Engelsen handelsposten ingenomen werden en volle handelsschepen gekaapt werden.

De VOC had veel schulden en werd uiteindelijk door de Nederlandse staat overgenomen op 1 maart 1796. Alle bestuursleden van de VOC werden toen ontslagen.

Op 31 december 1800 werd de VOC opgeheven.

3. Instructie tijdslijn

1. Bespreek met je ouder/bekende: Wat heb je gelezen? Waar ging het over? Wie komen er allemaal in voor? Wanneer heeft het verhaal plaatsgevonden?
2. Maak op de achterzijde van dit vel samen met je ouder/bekende een tijdslijn waarin jullie de verschillende gebeurtenissen op volgorde van tijd zetten. Wees creatief en maak de tijdsbalk zo interessant mogelijk. Dit kunnen jullie doen door verschillende kleuren te gebruiken, afbeeldingen of tekeningen toe te voegen. Hieronder geven we een voorbeeld van een tijdslijn, maar jullie mogen ook een andere vorm bedenken!

Huiswerk Geschiedenis Allemaal jaartallen

Three rows of empty boxes for writing dates, connected by lines. The first row starts with a red arrow pointing to the first box. The second row starts with a curved line from the left. The third row starts with a curved line from the left and ends with a red dot.

1. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende om de vakjes hieronder pas met ja of nee in te vullen als alle opdrachten helemaal af zijn.

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Geschiedenis allemaal jaartallen

Naam:

Datum:

Hoi,

Bij geschiedenis leren we teksten lezen en begrijpen. We hebben een tekstje voor je over de WIC, slavernij en de Marrons in Suriname. Lees je mee?

1. Opdracht

Beste leerling,

In de tekst die je nu gaat lezen worden veel verschillende jaartallen door elkaar heen gebruikt. Kun jij de gebeurtenissen in de juiste volgorde zetten? Veel succes!!!

2. De tekst

De afschaffing van de slavernij

Op 1 juli 1863 heeft Nederland de slavernij in haar koloniën afgeschaft, maar toch ook niet helemaal. De mensen moesten namelijk nog tien jaar verplicht voor de plantage-eigenaar blijven werken. Ze kregen daar wel een klein loon voor. Sommige mensen vinden daarom dat de slavernij pas echt is afgeschaft in 1873.

In 1621 werd de West-Indische Compagnie opgericht met als doel de Spaanse activiteiten bij de Amerikaanse kusten te hinderen. Aanvankelijk was de WIC vooral actief in Brazilië.

De WIC begon zich echter steeds meer bezig te houden met het verhandelen van tot slaaf gemaakte mensen.

Elmina, het fort waar de Afrikaanse slavenhandelaren de tot slaaf gemaakten naar toe brachten, bestaat nog steeds. Het ligt aan de Ghanese kust en werd in 1482 door de Portugezen gebouwd. Aanvankelijk heette het fort Sint George, maar het werd al snel Elmina (mina betekent mijn) genoemd. Het fort diende eerst ter bescherming van de goudwinning en de mijn en om de kust te verdedigen tegen vijandige landen. Later werd het gebruikt voor de slavenhandel.

Vanaf 1526 vonden er vanaf het fort slaventransporten naar Noord- en Zuid-Amerika plaats. Eerst door de Portugezen en na de verovering van het fort door de Nederlanders.

De Nederlanders ondernamen diverse pogingen om het fort Elmina te veroveren en zo de slavenhandel van de Portugezen over te nemen. In 1596 en in 1625 gelukte het niet, maar in 1673 werd het fort veroverd. Vanuit Elmina werden de tot slaaf gemaakte mensen in grote aantallen onder heel slechte omstandigheden naar andere landen in Noord- en Zuid-Amerika vervoerd, waaronder naar Suriname.

In Suriname, dat eerst in het bezit was van de Engelsen, was men rond 1650 al begonnen met het aanleggen van plantages waar de tot slaaf gemaakte mensen zouden moeten werken.

In 1667 werd Suriname echter door de Staten van Zeeland veroverd.

Amsterdamse kooplieden drongen er bij het Stadsbestuur van Amsterdam en bij de WIC op aan om samen Suriname over te nemen van Zeeland, zodat de Amsterdammers vrij handel konden drijven met de kolonie. De Staten van Zeeland verkochten in 1682 Suriname aan de WIC die de Sociëteit van Suriname in het leven riep.

Deze Sociëteit was een particuliere onderneming, een onderneming die dus als doel had het maken van winst. De Sociëteit van Suriname bestond uit drie partijen met elk een derde deel van de aandelen: het Stadsbestuur van Amsterdam, de WIC en de familie Aerssen van Sommelsdyck.

Deze bestuursvorm bleef bestaan van 1683-1795.

Suriname is een land met vruchtbare grond en een tropisch klimaat.

Toets Geschiedenis allemaal jaartallen

De plantages werden voornamelijk gebruikt voor de productie van rietsuiker, katoen en indigo (blauwe kleurstof die uit een plant wordt gewonnen). Vanaf 1720 werd de productie van koffie- en cacao bonen steeds belangrijker.

In 1770 waren er in totaal wel 400 plantages!

Op de plantages werkten bijna alleen maar tot slaaf gemaakte mensen uit Afrika.

Eerder hadden de Engelsen geprobeerd om de inheemse Surinaamse bevolking tot slaaf te maken maar dat was mislukt. De inheemse bevolking stierf vaak aan de ziektes, die de Europeanen met zich meebrachten (mazelen, pokken enz.). Bovendien waren de inheemsen volgens de Engelsen niet gehoorzaam genoeg.

De meeste tot slaaf gemaakte mensen hadden op de plantages een zwaar leven: zij moesten hard werken onder vreselijke omstandigheden en werden onrechtvaardig behandeld. Er werden zeer wrede straffen toegediend wanneer de tot slaaf gemaakten iets misdagen in de ogen van de slavenhouder. Vandaar dat er regelmatig tot slaaf gemaakten de bossen in vluchtten en daar probeerden te overleven. Deze mensen worden de Marrons genoemd.

Er zijn zes verschillende Marronvolken en ook zes verschillende talen die door de Marrons worden gesproken.

Een heel bekende Marron is Boni (geboren in 1730, overleden in 1793). Boni zou de zoon van een Nederlandse vader en tot slaaf gemaakte moeder zijn. Boni's moeder werd verstoten door haar minnaar omdat ze zwanger was. Zij vluchtte toen het bos in en vond onderdak bij de Marrons.

In 1765 werd Boni de leider van de naar hem vernoemde groep: 'Boni's'. Hij trainde zijn mensen en werd een geduchte vijand van de Nederlanders. Zo lukte het hem bijvoorbeeld om in 1772 zeventig slaven te bevrijden uit de plantage Poelwijk.

Na deze geslaagde bevrijding van tot slaaf gemaakte mensen uit plantage Poelwijk bleef Boni nog 20 jaar een geduchte tegenstander van de Nederlandse kolonisten.

Uiteindelijk werd hij vermoord door een kapitein (dorpshoofd) van een andere stam. Deze kapitein werd onder druk gezet door Jurriaan François de Friderici die in 1792 tot gouverneur van Suriname was benoemd.

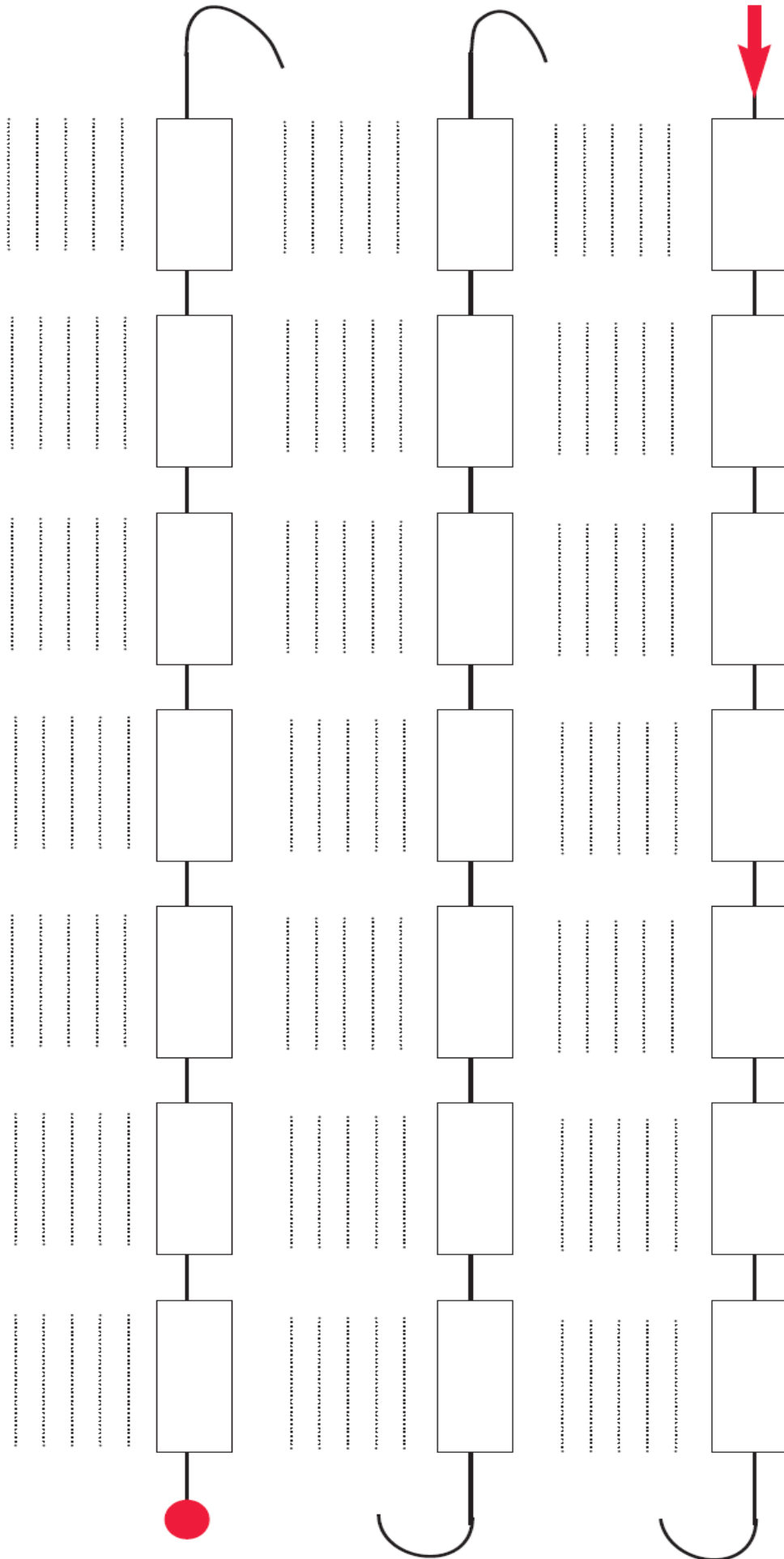
In 1974 is in Suriname 10 oktober uitgeroepen tot de nationale feestdag 'Dag van de Marrons'.

3. Instructie tijdslijn

1. Wat heb je gelezen? Waar ging het over? Wie komen er allemaal in voor? Wanneer heeft het verhaal plaatsgevonden?

Maak op een **apart** vel een tijdslijn waarin je de verschillende gebeurtenissen op volgorde van tijd zet. Maak de tijdsbalk zo interessant mogelijk. Dit kun je doen door verschillende kleuren te gebruiken of tekeningen toe te voegen. Hieronder geven we een voorbeeld van een tijdslijn, maar je mag ook een andere vorm bedenken!

Toets Geschiedenis allemaal jaartallen

Huiswerk Geschiedenis Tachtigjarige oorlog

Naam:

Hoi,

Datum:

Bij geschiedenis leren we over de Tachtigjarige oorlog maken. We hebben een tekstje voor je dat je samen met je ouder/bekende gaat lezen. Veel succes!

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder/bekende,

Uw kind leert over de Tachtigjarige Oorlog. Daarvoor is het belangrijk dat uw kind goed informatie uit teksten kan halen. Kunt u deze opdracht samen met uw kind maken? Zo wordt uw kind tegelijkertijd beter in geschiedenis en in taal! Uw kind heeft de leiding.

Hartelijk dank,

De leerkracht van groep 8

Met wie doe je deze opdracht?

1. Opdracht voor leerling:

Beste leerling,

De tekst hieronder gaat over de Tachtigjarige Oorlog. Lees de tekst voor aan je ouder/bekende. Je kunt de tekst vertalen als jouw ouder/bekende de tekst in het Nederlands niet goed genoeg begrijpt.

2. De tekst

Van 1568 tot 1648 woedde in Nederland de Tachtigjarige Oorlog.

Nederland en Spanje

Het huidige Nederland bestond nog niet in de 16^e eeuw. De Nederlanden of Lage Landen bestonden toen uit aparte stukjes land waarover de koning van Spanje, Karel de Vijfde, de baas was. Karel de Vijfde maakte een eenheid van deze Nederlanden om zo het bestuur ervan te vergemakkelijken. In 1548 had hij de gebieden verenigd in de Zeventien Provinciën.

Karel de Vijfde en de protestanten

Karel de Vijfde was streng katholiek en wilde dat alle inwoners van zijn koninkrijk katholiek waren. In Spanje was bijna iedereen katholiek, in de noordelijke provincies van zijn rijk waren veel mensen protestants. Om de protestanten te bestrijden stuurde Karel de Vijfde in zijn rijk brieven (Plakkaten) rond, waarin stond aan welke regels men zich moest houden wat betreft het geloof. Daarin stond dat het streng verboden was naar protestantse kerken te gaan of protestantse boeken te hebben. Eerst waren de Plakkaten nog niet zo streng, al werden deze snel strenger. Ondanks de zware straffen werden steeds meer mensen protestants. In 1550 stelde Karel de Vijfde de strengste wetten op, de zogenaamde Bloedplakkaten. Op veel activiteiten stond de doodstraf en als iemand veroordeeld was, werden zijn bezittingen.

Filips de Tweede in strijd met de protestanten

In 1555 maakt Karel de Vijfde zijn zoon, Filips de Tweede de koning van Nederland. Ook Filips de Tweede was een zeer gelovige katholiek en hij vervolgde de protestanten streng. Door Filips' manier van optreden tegen de protestanten en het buitenspel zetten van de Hollandse adel bij het landsbestuur kwamen steeds meer hoge edelen in verzet.

Op 31 december 1554 sprak Willem van Oranje zijn beroemde 'Oudejaarsrede' uit. In deze toespraak doet hij een oproep om te komen tot godsdienstvrijheid: geef iedereen het recht de godsdienst te hebben die hijzelf wil.

Huiswerk Geschiedenis Tachtigjarige oorlog

In 1566 kwamen de protestantse Nederlanders in opstand: ze drongen de rooms-katholieke kerken binnen en vernielden er de vele beelden en schilderijen die volgens hen niet thuis hoorden in de kerk. Dit noemen we ook wel de Beeldenstorm.

Filips de Tweede was zo boos over deze Beeldenstorm, dat hij de hertog van Alva naar de Nederlanden stuurde om de opstand neer te slaan. Alva kreeg een leger van 10.000 man mee en kwam op 22 augustus 1567 in Brussel aan. Alva werd dat zelfde jaar landvoogd (bestuurder) van de Nederlanden en begon onmiddellijk met de vervolging van de protestantse ketteren. Naar schatting werden er 6.000 tot 8.000 protestanten veroordeeld.

Na Alva's komst sloegen veel edelen onder wie Willem van Oranje, op de vlucht. Achterblijvers werden vaak vervolgd en ter dood veroordeeld.

In januari 1568 werd het besluit om Willem Van Oranje te vervolgen openbaar gemaakt: Willem raakte al zijn eigendommen in Nederland kwijt. Vervolgens besloot Willem van Oranje om vanuit Duitsland een leger te vormen om de Spanjaarden te bestrijden.

Op 23 mei 1568 versloegen de Nederlanders voor het eerst de Spanjaarden bij een veldslag. Deze 'slag bij Heiligerlee' was het begin van de echte oorlog, die tachtig jaar zou duren. Maar de Nederlanders hadden niet altijd succes in de strijd. De Spanjaarden bezetten de belangrijkste steden en hadden een groot leger.

De 'geboorte' van Nederland

Eerst trokken de Zeventien Provinciën samen op tegen de Spaanse overheerser. Na 1576 groeiden de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden uit elkaar, doordat er in het noorden veel protestanten waren en in het zuidelijk deel meer katholieken.

Tijdens een vergadering van de Staten-Generaal, waarin de afgevaardigden van de Noordelijke Nederlanden zitting hadden, werd besloten de koning van Spanje niet langer te erkennen als heerser. Op 26 juli 1581 werd het Plakkaat van Verlatinghe goedgekeurd door de Staten-Generaal. In het Plakkaat van Verlatinghe staat dat men Filips de Tweede afwijst als koning omdat men van mening is dat een volk het recht heeft in opstand te komen als een koning zijn plichten jegens het volk niet na komt en zich als een tiran gedraagt. Het Plakkaat van Verlatinghe wordt gezien als een onafhankelijkheids-verklaring van de Nederlanden.

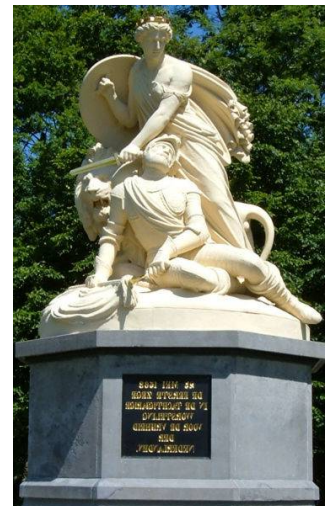
In 1587 werd besloten dat de noordelijke Nederlandse gewesten verder zouden gaan als een republiek en in 1588 was de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden een feit.

Willem vogelvrij

Filips de Tweede had in 1580 Willem 'vogelvrij' verklaard. Dat wil zeggen dat men Willem mocht vermoorden en dat de moordenaar daarvoor met goud zou worden beloond.

In 1584 was het zover: Balthasar Gerards schoot Willem van Oranje neer. Je kunt in het Prinsenhof in Delft waar Willem toen woonde nog steeds de twee kogelgaten in de muur zien.

In 1648 tekenden de twee landen in de Duitse stad Münster het vredesverdrag.

3. Instructie

1. **Bespreek met jouw ouder/bekende: Waar ging de tekst over? Wie komen er allemaal in voor? In welke tijdsperiode vond dit verhaal plaats?**
2. **In de tekst vinden jullie veel personen en jaartallen. Op de pagina hierachter staan 2 schema's: een met personen, de andere met jaartallen.**
3. **Schrijf samen met je ouder/bekende achter de personen wat hun baan was en wat ze in dit verhaal doen, en schrijf achter het jaartal wat er dat jaar gebeurde in dit verhaal. Kijk hieronder hoe je het doen moet. Weet jouw ouder/bekende de belangrijke namen nog?**
4. **Let erop dat jullie voldoende ruimte hebben om te kunnen schrijven. Tip: schrijf eerst alles op wat jullie kunnen vinden over de eerste persoon of het eerste jaartal, en begin dan aan de tweede persoon.**

PERSOON	BAAN OF FUNCTIE	DIT DEED HIJ
Karel de Vijfde	Koning van Spanje	Wetten (Plakkaten) maken om het protestantisme uit te roeien

JAARTAL	DIT GEBEURDE ER TOEN
Vanaf 1523	Vervolging van de protestanten. Protestanten worden ter dood veroordeeld. Er komen steeds meer protestanten.

1. Is het gelukt? Vraag je ouder/bekende om onderstaande vragen te beantwoorden (vul in ja of nee)	
Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Geschiedenis Tachtigjarige oorlog

Naam:

Datum:

Hoi,

Bij geschiedenis leren we over de Tachtigjarige oorlog maken. We hebben een tekstje voor je dat je samen met je ouder/bekende gaat lezen. Veel succes!

1. Opdracht voor leerling:

Beste leerling,

De tekst die je nu gaat lezen, gaat over de Tachtigjarige Oorlog. Mocht jouw ouder/bekende geen Nederlands spreken dan kun je de tekst voor je ouder/bekende vertalen.

2. De tekst

Van 1568 tot 1648 was het oorlog in Nederland. Dat lijkt erg lang, gelukkig werd niet elke dag even hard gevochten. Het duurde echter wel tot 1648 voordat de vrede getekend werd.

Nederland en Spanje

In de zestiende eeuw was het Nederland van nu onderdeel van Spanje. De baas van Nederland was dus de koning van Spanje, Karel de Vijfde. In Spanje waren de mensen Katholiek en dat hield in dat de inwoners alleen maar naar de katholieke kerk mochten. De Nederlanders waren het hier niet mee eens: daar waren veel mensen die naar de protestantse kerk wilden maar dat vond Karel de Vijfde geen goed idee. Hij stuurde een brief naar Nederland, het bloedplakkaat. Hierop stond geschreven dat protestantse kerken verboden waren en dat je straf kreeg als je hier toch naartoe ging. Het bloedplakkaat werd in heel Nederland gedrukt, opgehangen en overgeschreven.

Filips de Tweede

In 1555 besluit Karel de Vijfde dat zijn zoon Filips de Tweede de nieuwe koning is van Spanje in het noorden (Nederland dus). Filips De Tweede is even streng als zijn vader. Hij besluit daarbij ook nog belastingen te gaan heffen! Vanaf nu moet een tiende deel van alles wat Nederlanders verdienen voortaan naar Spanje.

Willem van Oranje werkte toen nog als raadsman voor Filips de Tweede maar zij waren het steeds vaker oneens. In 1566 waren de Nederlanders het helemaal zat dat zij niet naar een protestantse kerk mochten. Ze bestormden massaal katholieke kerken en vernielden en roofden beelden, schilderijen, boeken en gewaden die in de kerk waren. Deze plundertochten worden de beeldenstorm genoemd (omdat er heel veel beelden kapot werden gemaakt). Willem van Oranje vond het niet leuk dat de Nederlanders dat deden maar hij had we begrip voor de woede van de Nederlanders.

Oorlog!

Filips de Tweede was woest over de beeldenstorm. Hij was zo boos dat hij zijn best generaal naar het noorden stuurde met een heel groot leger. Deze generaal was de Hertog van Alva. Alva werd ook wel de IJzeren hertog genoemd omdat hij altijd in zijn harnas rond liep.

De Nederlanders zagen dit als een oorlogsverklaring en vochten terug. Willem van Oranje vocht toen nog niet mee, hij bleef trouw aan Filips de Tweede en de Hertog van Alva. In december 1568 werd duidelijk dat Hij door de Hertog van Alva vervolgd werd. Al zijn eigendommen in Nederland werden afgepakt en verloor hij. Toen dit gebeurde besloot Willem van Oranje om vanuit Duitsland een leger te verzamelen en geld bij elkaar te sprokkelen om de Spanjaarden definitief te verdrijven! In 1568 lukt dit een klein beetje. Het leger, onder leiding van graaf Lodewijk van Nassau versloeg de spanjaarden in de slag bij Heiligerlee (vlakbij Groningen). Dit was het begin van een oorlog die 80 jaar heeft geduurd.

Het begin van Nederland

Nederland heeft het zwaar in de oorlog. De Spanjaarden bezitten de belangrijkste steden en hebben een groot leger. Alva is een uitstekende militair die ver ging voor een overwinning. Als een stad zich niet overgaf omsingelde hij deze stad en zorgde hij ervoor dat er geen eten meer naar binnen kwam. De inwoners kregen dan heel veel honger en gaven zich ten slotte overgaf.

Een groep invloedrijke Nederlanders (de Staten-Generaal der Nederlanden) besloot dat zij de Filips de Tweede niet meer als koning van Nederland erkenden. Dit was nog nooit gebeurd! Zij schreven Filips de

Toets Geschiedenis Tachtigjarige oorlog

Tweede in 1581 een brief, die noemden ze: "De Akte van erlatinghe". Dat betekende dat Nederland Spanje verliet en zo is Nederland 'geboren'.

Willem vogelvrij

Filips de Tweede was woest toen hij dit hoorde en stuurde nog meer soldaten! Filips had Willem al in 1580 vogelvrij verklaard. Dat betekent dat iedereen Willem mocht vermoorden en daar een beloning voor zou krijgen. In 1984 lukte het Balthasar Gerards om Willem van Oranje in Delft. Je kunt nog steeds de twee kogelgaten zien in het Prinsenhof in die stad. Onderzoek toonde in 2012 aan dat het de echte kogelgaten van het pistool van Gerards zijn.

Onder leiding van Maurits, de zoon van Willem bleven de Nederlanders terugvechten. In 1625 nam Frederik Hendrik, de jongste zoon van Willem de leiding over. Hem lukte het om de grote steden te heroveren op de Spanjaarden. Hij kreeg hierdoor de bijnaam stedendwinger. Omdat Nederland in de tussentijd de VOC had opgericht werd Nederland rijk door de handel met Azië. Hierdoor kon Nederland meer wapens kopen en soldaten inhuren en versloeg Nederland de Spanjaarden definitief. In 1648 werd de vrede van Münster ondertekend en daarmee kwam er een eind aan de oorlog die 80 jaar duurde.

3. Instructie tijdslijn

1. Wat heb je gelezen? Waar ging het over? Wie komen er allemaal in voor? In welke tijdsperiode vond dit verhaal plaats?
2. In de tekst vinden jullie veel personen en jaartallen. Op de pagina hierachter staan 2 schema's: een met personen, de andere met jaartallen.
3. Schrijf achter de personen wat hun baan was en wat ze in dit verhaal doen, en schrijf achter het jaartal wat er dat jaar gebeurde in dit verhaal. Kijk hieronder hoe je het doen moet. Weet jij de belangrijke namen nog?
4. Je mag om extra papier vragen aan de juf/meester.

Huiswerk Nederlands Mijn opmerkelijkste dag

Naam:

Datum:

Hoi beste leerling, Deze opdracht maak je samen met je ouder of een bekende. Je leert tijdens deze opdracht hoe je een goed verslag kunt schrijven en wat er allemaal in een goed verslag moet staan. Als hulpmiddel mag je je tekstboek Nederlands gebruiken. **Succes!**

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Voor Nederlands leert uw kind over het schrijven van een verslag. Dat helpt uw kind met zijn/haar schrijfvaardigheid. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De docent Nederlands

1. Instructie

Vraag aan je ouder of bekende om een opmerkelijke ervaring van de afgelopen week te vertellen. Noteer een aantal kernwoorden zodat je het verhaal goed na kunt vertellen.

---

2. Inleiding: Vertel je ouder of bekende het volgende:

- ✚ Een verslag wordt in de verleden tijd geschreven
- ✚ In een inleiding staat waar het verslag in grote lijnen over gaat
- ✚ Een inleiding maakt nieuwsgierig naar de rest van het verslag

Schrijf hieronder jouw inleiding en vraag aan je ouder of bekende mee te lezen en te kijken of jouw inleiding past bij het verhaal.

---

3. Kern: Vertel je ouder of bekende het volgende over de kern van een verslag

- ✚ De kern bestaat uit *minstens twee alinea's*
- ✚ Er wordt gebruik gemaakt van *signaalwoorden van tijd* zoals: *toen, eerst, daarna, voordat, vervolgens, later*
- ✚ Er wordt gebruik gemaakt van *verschillende verwijswwoorden*. Bijvoorbeeld in plaats van *iedere keer "mijn vader"* te schrijven, *vervang je het soms door: "hij" of "mijn pa"*

Schrijf hieronder jouw kern en vraag aan je ouder of bekende mee te lezen en te kijken of jouw kern past bij het verhaal

---

---

4. Slot: Vertel je ouder of bekende het volgende over wat een goed slot van een verslag bevat

- ✚ Een *korte samenvatting van de kern*
- ✚ De *laatste zin is een logisch einde van je verslag*

Schrijf hieronder jouw slot en vraag aan je ouder of bekende mee te lezen en te kijken of jouw slot past bij het verhaal

---

---

5. Bijna klaar: Stel de volgende vragen aan je ouder of bekende

Wat vind u goed aan mijn verslag?	
Wat kan er beter in mijn verslag?	
Bedenk samen een titel voor het verslag:	

Draai de rollen nu om en vertel jouw eigen opmerkelijke ervaring van de afgelopen week aan je ouder of bekende

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	

Heeft u nog een opmerking of tip?

**Handtekening
ouder/bekende**

Is het jou gelukt om de opdracht samen met je ouder of bekende te maken ??

**Goed
gedaan!!**

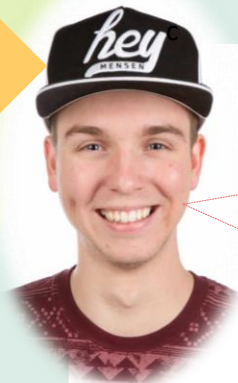

Toets Nederlands Mijn opmerkelijkste dag

Naam:

Datum:

Hoi beste leerling,

Je hebt het op school gehad over het schrijven van verslagen. Om te kijken of jij je deze informatie herinnert ga je een verslag schrijven.

Succes!

We gaan een verslag schrijven!

Voor dit verslag kun je kiezen uit één van de volgende drie onderwerpen:

- ✚ Een verslag over je laatste vakantie
- ✚ Een verslag over je laatste verjaardag
- ✚ Een verslag over het laatste feestje dat je hebt meegemaakt

Het onderwerp van mijn verslag wordt:

Waarom moet je verslag voldoen?

- ✚ Je verslag heeft minimaal 4 alinea's.
- ✚ De inleiding vertelt waar het verslag in grote lijnen over gaat.
- ✚ De inleiding maakt nieuwsgierig en is geschreven in verleden tijd
- ✚ Er wordt gebruik gemaakt van signaalwoorden van tijd (minstens 3 x) zoals vervolgens, eerst, daarna.
- ✚ Het slot bevat een samenvatting van de kern van het verslag.
- ✚ Je let op spelfouten.
- ✚ Je let op hoofdletters, punten, komma's en andere interpunctie.
- ✚ Je verslag is tussen de 100 en 200 woorden.
- ✚ Je let erop dat "een vreemde" jouw verslag goed kan volgen.

NOTEER DE INLEVERDATUM:

Veel succes met je verslag!

Schrijf hieronder je verslag

A large rectangular area with a dashed horizontal line for writing a report.

Is het gelukt om het verslag te schrijven?

Super goed gedaan, ik ben trots op je!

Geef de toets aan je leerkracht.

Huiswerk Nederlands: open/gesloten vragen

Naam:

Datum:

Hier eerst een berichtje voor jou!

Beste leerling,
Deze opdracht maak je samen met je ouder of een bekende. Je leert tijdens deze opdracht hoe je een interview met open vragen moet houden. Als hulpmiddel mag je je tekstboek Nederlands gebruiken. Succes!

Nu een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Voor Nederlands leert uw kind over **open** en **gesloten** vragen. Dat helpt uw kind met zijn/haar spreekvaardigheid. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De docent Nederlands

1. Open vragen

Op school heb je geleerd over **open en gesloten** vragen. Een gesloten vraag kun je alleen met JA of NEE beantwoorden, bij een **open** vraag zijn er meerdere antwoorden mogelijk. Een voorbeeld van een **gesloten** vraag is: "Ben jij vandaag naar voetbal gegaan?"

Jij gaat samen met je ouder of bekende vier **open** vragen verzinnen die je gebruikt voor het interview dat je later gaat houden. Het interview mag gaan over: Het beroep, de hobby of over de laatste vakantie van je ouder/bekende

Vraag
1

Vraag
2

Vraag
3

Vraag
4

2. Het interview.

Je gaat nu je ouder/bekende interviewen. Let erop dat je naast de vraag die je eerst hebt gesteld ook een **open** vervolgvraag stelt. Noteer het gesprekje in correct Nederlands

Vraag 1

Antwoord

Vervolgvraag

Antwoord

3. Stel een tweede vraag

Vraag 2

Antwoord

Vervolgvraag

Antwoord

Huiswerk Nederlands: open/gesloten vragen

4. Nu komt de derde open vraag

Vraag	<hr/> <hr/>
Antwoord	<hr/> <hr/> <hr/>
Vervolg vraag	<hr/> <hr/>
Antwoord	<hr/> <hr/> <hr/>

5. De laatste vraag al weer!

Vraag	<hr/> <hr/>
Antwoord	<hr/> <hr/> <hr/>
Vervolg vraag	<hr/> <hr/>
Antwoord	<hr/> <hr/> <hr/>

6. Slot: Lees samen met je ouder/bekende het interview door en vraag wat de geïnterviewde er van vond.

<i>Mijn ouder/bekende vond dit goed aan mijn interview:</i>	
<i>Dit vond mijn ouder/bekende beter kunnen aan mijn interview</i>	
<i>Dit heb ik geleerd</i>	
<i>Ik heb ..... open vragen gesteld in mijn interview</i>	

7. Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Nederlands: open/gesloten vragen

Naam:

Datum:

Beste leerling

Je hebt het op school gehad over open en gesloten vragen. Om te zien hoeveel jij hiervan hebt onthouden hebben we een toets voor je gemaakt. Veel succes!

1. Schrijf achter de volgende vragen of zij open of gesloten zijn:	Open/gesloten
Is het warm buiten?	
Hoe vind jij het om naar school te gaan?	
Wat heb je deze vakantie gedaan?	
Hoe ging het huiswerk maken gisteren?	
Heb jij gisteren op de Playstation gespeeld?	
Heeft Anne een blauwe jas aan?	
Waarom heb jij gister niet naar Enzoknol gekeken?	
Waarom krijg jij les over geschiedenis?	
Ben je naar het optreden van rapper Boef geweest?	
Hoe maak je een Snapchat account aan?	

2. Maak de volgende vragen open:

Regent het?	
Wil jij brood eten?	
Heb je deze vakantie aan het strand gelegen?	
Maak jij je huiswerk altijd?	
Heb jij bananen bij je voor de lunch?	
Wil jij tennissen vanmiddag?	
Ben je nieuwsgierig naar je nieuwe klas?	
Ben je verdrietig?	
Ga jij zaterdag naar voetbal?	
Ben jij fan van Famke Louise	

Toets Nederlands: open/gesloten vragen

3. Bedenk nu zelf 5 open vragen. Let erop dat deze vragen niet hetzelfde zijn als de vragen die al behandeld zijn.

1

2

3

4

5

Naam:

Datum:

Hier eerst een berichtje voor jou!

Duizenden jaren geleden bedacht! Weet jij hoe je hoeken kan meten en tekenen?
Je gaat aan je ouder of een bekende uitleggen hoe je hoeken meet

Nu een berichtje voor de ouder/bekende

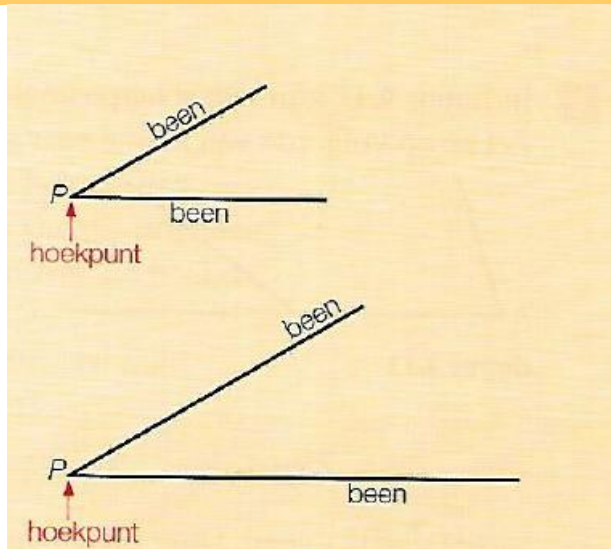
Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Voor Wiskunde leert uw kind over hoeken berekenen. Dat helpt uw kind met zijn/haar ruimtelijk inzicht. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,

De docent Wiskunde

1. Theorie: Wat is een hoek?

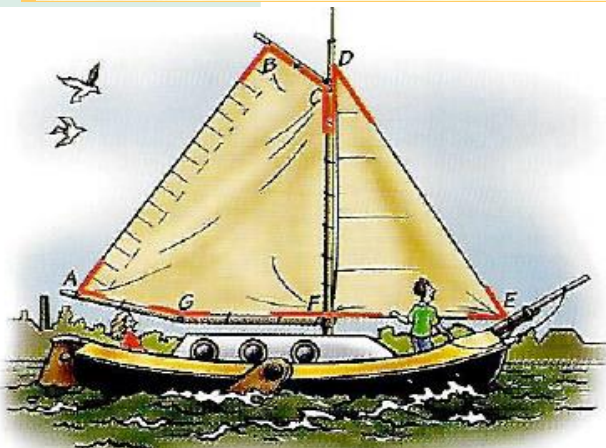
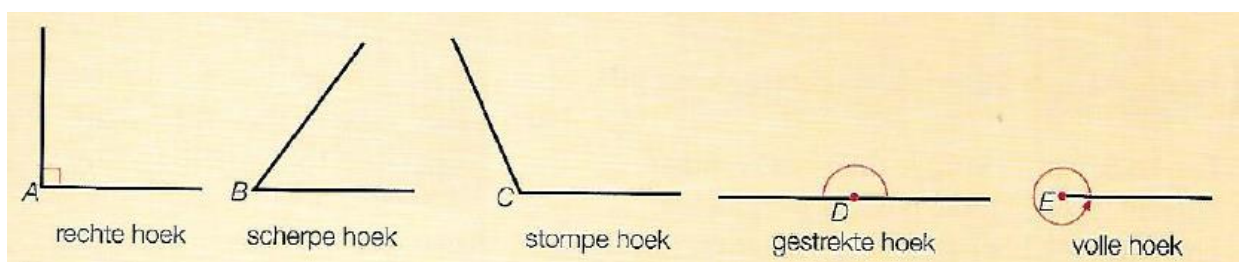

Een hoek bestaat uit twee halve lijnen die het zelfde eindpunt hebben. Die halve lijnen heten de benen van de hoek

Hoe lang je de benen tekent maakt niet uit. De hoek blijft altijd even groot.

Hier naast zie je twee even grote hoeken!

Hoeken worden verdeeld in verschillende categorieën. Hieronder zie je de vijf groepen met de benaming.

2. Opdracht

In het schip zijn 7 hoeken aangegeven; A tot en met G.

Deze hoeken zijn scherp

Deze hoeken zijn stomp

Deze hoek is recht

Deze hoek is gestrekt

Huiswerk Wiskunde: meten is weten

3. Opdracht

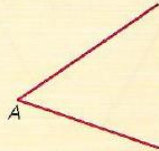
Zet de volgende hoeken in de juiste volgorde van klein naar groot. Door de hoek te nummeren

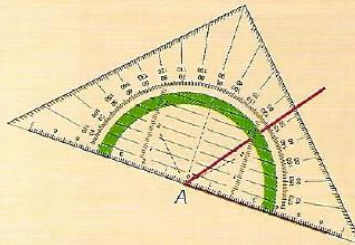
4. Theorie: Hoeken meten!

Hieronder zie je hoe je met je geodriehoek een hoek kunt meten.

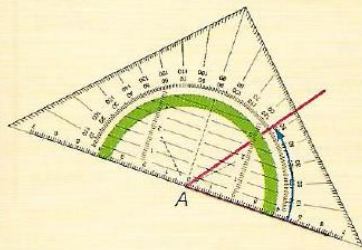
Werkschema: zo meet je hoek A

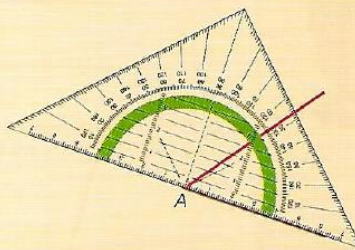
1 Is hoek A scherp of stomp?

2 Leg de geodriehoek op hoek A. De 0 komt precies op punt A en de lange kant van je geodriehoek langs een been van hoek A.

3 Loop vanaf dat been langs de boog met 10, 20, 30, ...

4 Lees bij het andere been af hoe groot die hoek is. $\angle A = 53^\circ$

5. Opdracht

Teken samen met je ouder/bekende de volgende hoeken in het wit hieronder!

- Hoek A van 67 graden
- Hoek B van 112 graden
- Hoek C met 88 graden.

6. Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Wiskunde: hoeken meten

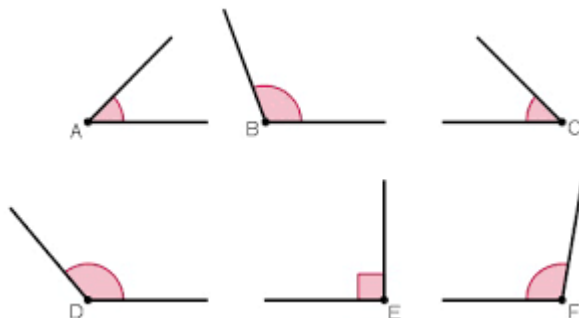
Naam:

Datum:

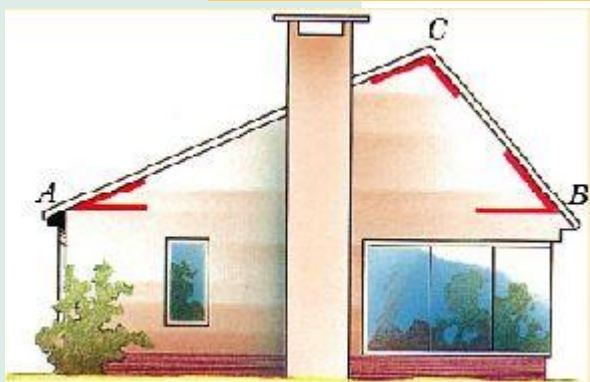
Hier eerst een berichtje voor jou!

Enige tijd geleden hebben we je het één en ander geleerd over hoeken. Weet jij nog waar we het over hebben gehad? Succes!!

1. Verschillende soorten hoeken

Hoek A is een	..... Hoek
Hoek B is een	..... Hoek
Hoek C is een	..... Hoek
Hoek D is een	..... Hoek
Hoek E is een	..... Hoek
Hoek F is een	..... Hoek

2. Opdracht: zet op volgorde van Scherp naar stomp

1	Hoek .....
2	Hoek .....
3	Hoek .....

Toets Wiskunde: hoeken meten

3. Opdracht: meet onderstaande hoeken

Hoek A is ..... graden

Hoek B is ..... graden

Hoek C is ..... graden

Hoek D is ..... graden

5. Opdracht: teken de volgende hoeken:

Hoek A van 58 graden

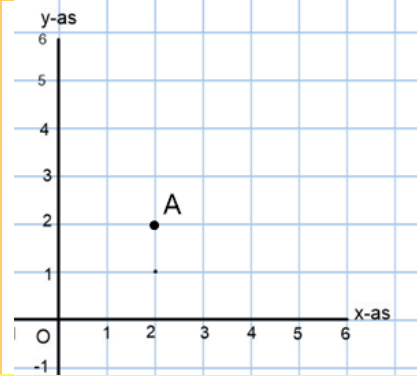
Hoek B van 125 graden

Hoek C met 99 graden.

Huiswerk Wiskunde: Assenstelsels

3. Theorie: leg aan je ouder/bekende uit

Je ziet hier een stukje van het assenstelsel en een punt A.

We kunnen de plaats van punt A aangeven door te vertellen bij welk getal het punt op de x-as ligt en bij welk getal het punt op de y-as ligt.

Punt A ligt op plek (2, 2), dus 2 op de x-as en 2 op de y-as. Als we het zo schrijven heet het een coördinaat. Bij het benoemen van coördinator wordt altijd eerst de x-as en daarna de y-as benoemd

4. Opdracht

Teken de punten A (1, 2), B (5, 2) en C (3, 4) op het door jou getekende assenstelsel op de vorige pagina.

Teken lijnen tussen A en B, B en C en C en A.

Wij hebben een: _____ getekend.

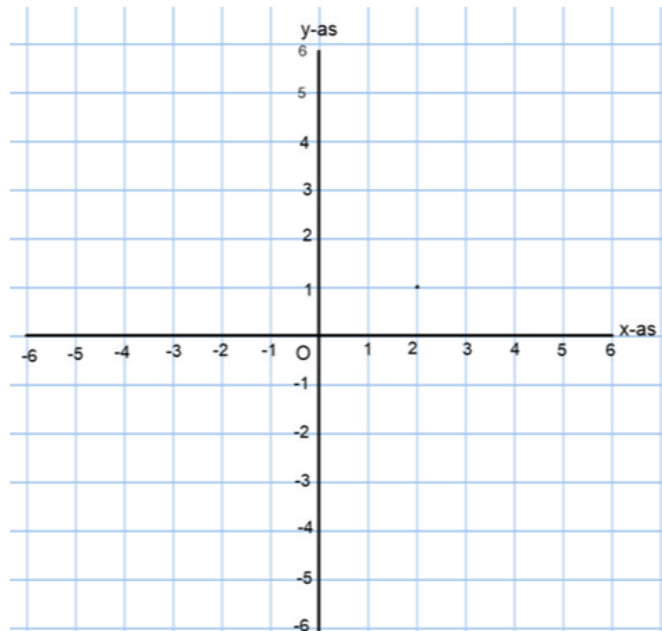
Teken de punten D (0, 3), E (-3, 3), F (-3, -4) en G (0, -4). (op hetzelfde assenstelsel als eerst)
Teken de lijnen tussen D-E, E-F, F-G en G-D

Wij hebben een: _____ getekend.

5. Opdracht

Hieronder zie je een assenstelsel. Teken de volgende punten en teken de lijnen tussen de punten in de volgorde van het alfabet (dus van A naar B, van B naar C enz zoals je in de opdrachten hiervoor ook hebt gedaan.

A (-3, -1), B (-3, -4), C (3, -4), D (3, -1), E (4, -1), F (3, 4), G (-3, 4)
en H (-4, -1). Trek een extra lijn van A naar D. Maak de tekening af.

6. Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Wiskunde: Assenstelsels

Naam:

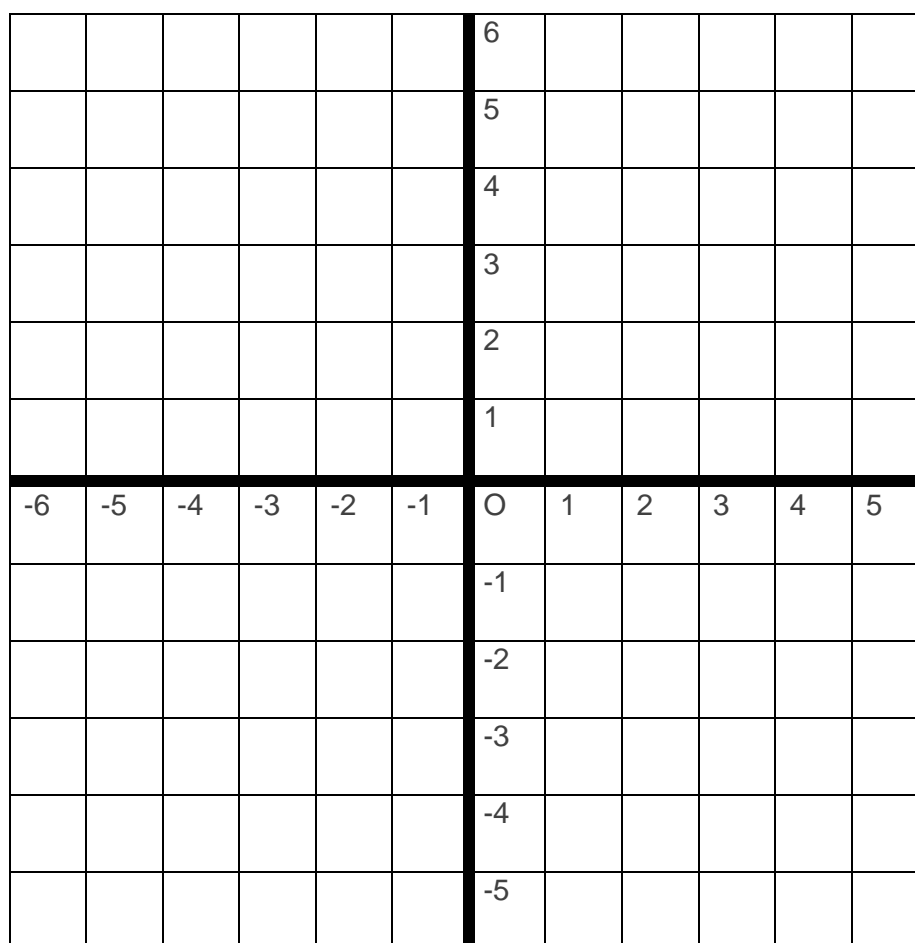
Datum:

Hier eerst een berichtje voor jou!

Hallo! Enige tijd geleden hebben we het over assenstelsels gehad. Kun jij onderstaande opdrachten nog doen?

1. Opdracht

Ken jij het assenstelsel nog?

Teken de volgende punten!

A (-5, -5)

B (-1, -5)

C (-1, -1),

D (-5, -1),

E (-3, 2)

F (0, 3)

G (2, 0)

H (2, -4)

I (-4, -5)

J (-3, -5)

K (-4, -3)

L (-3, -3)

1. Opdracht: Trek een lijn tussen de volgende punten

A-I

J-B

D-E

H-G

I-K

B-C

E-C

G-F

K-L

C-D

C-G

F-E

L-J

D-A

B-H

Welk figuur is er ontstaan?

Ik zie een:

Huiswerk Biologie Metamorfozes

Hallo,

Kun jij mij helpen? Ik ben geïnteresseerd in de levenscyclus van kikkers. Doe je onderstaande opdracht met een ouder of bekende?

Succes!

Naam

Datum

Hier eerst een berichtje voor de ouder of bekende

Beste ouder of bekende,
Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Voor biologie leert uw kind over metamorfozes. Dat helpt de natuurkennis van uw kind vergroten. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
De docent Biologie

1. Met wie ga je deze opdracht doen?

2. Op school heb je geleerd dat kikkers en kikkervisjes een bepaalde levenscyclus hebben. Leg aan je ouder/bekende uit wat de levenscyclus van een bruine kikker is aan de hand van onderstaand figuur!

3. Zet op juiste volgorde door nummer achter fase te zetten.

Fase	Nummer
Kikkervisje met inwendige kieuwen	
Eieren van een kikker (kikkerdril)	
Kikkervisje met uitwendige kieuwen	
De staart is verdwenen	
De kieuwen zijn verdwenen	
De metamorfose begint: het kikkervisje krijgt achterpoten	
Het kikkervisje krijgt voorpoten en de staart wordt kleiner	
Volwassen kikkers paren	

4. Zoek uit:

Zoek samen met jouw ouder of bekende uit wat er met een metamorfose wordt bedoeld.

Een metamorfose is....

5. Zoek uit:

Bedenk samen met je ouder of bekende nog een dier dat een metamorfose doormaakt. TIP: Gebruik je boek of google voor een voorbeeld! Schrijf daarna de verschillende stadia die het dier doormaakt op.

Wij hebben dit dier gekozen:

1

2

3

4

5

6

Reflectie: vul in ja of nee

Mijn kind begreep de opdracht	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen	
Heeft u nog een opmerking of tip?	Handtekening ouder/bekende

Is het jou gelukt om de opdracht samen met je ouder of bekende te maken ??

Goed gedaan!!

Toets Biologie Metamorfose

Hallo,

Enige tijd geleden hebben we het gehad over de levenscyclus van verschillende dieren. Weet jij nog welke waarbij hoort?

Succes!

Naam

Datum

1. Beantwoord de volgende vragen

1 Beschrijf in eigen woorden wat in biologie wordt bedoeld met een metamorfose

---

---

2 Benoem nog tenminste twee dieren die behalve kikkers ook een metamorfose doormaken

---

---

2. Zet het juiste nummer achter de fase

Fase	Nummer
Kikkervisje met uitwendige kieuwen	
Kikkervisje met inwendige kieuwen	
Kikkerdril	
De staart is verdwenen	
De kieuwen zijn verdwenen	
De metamorfose begint: het kikkervisje krijgt achterpoten	
Het kikkervisje krijgt voorpoten en de staart wordt kleiner	
Volwassen kikkers paren	

Is het gelukt?

Super goed gedaan, ik ben trots op je!

Geef de toets aan je leerkracht.

Huiswerk Biologie determineren

Hoi,

Organismes zijn er in allerlei soorten en maten! Kun jij uitvinden waar ze allemaal toe behoren?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert. Bij het vak biologie leert uw kind determineren. Determineren is het vaststellen tot welke groep een plant of dier behoort. Om bij een groep te kunnen behoren moet een plant of dier over bepaalde eigenschappen beschikken. Voor het determineren is het dus nodig te kijken naar de eigenschappen of kenmerken van planten of dieren (ook wel organismen genoemd). Zo leert uw kind meer over de natuur. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
de docent biologie

1. Bij biologie heb je geleerd over de determinatietabel. Hieronder hebben we daar een voorbeeld van. Een determinatietabel zorgt ervoor dat je organismen kunt indelen in rijken (dieren, planten, schimmels, bacteriën) en groepen (bijvoorbeeld insecten).

1.	A	Het organisme heeft om elke cel een celwand.	Kijk verder bij 2
	B	Het organisme heeft geen celwand om de cellen.	Dieren , kijk verder bij 3
2.	A	Het organisme heeft bladgroenkorrels.	Planten , kijk verder bij 15
	B	Het organisme heeft geen bladgroenkorrels.	Schimmels
3.	A	Het dier is symmetrisch.	Kijk verder bij 4
	B	Het dier is niet symmetrisch.	Sponsdieren
4.	A	Het dier is veelzijdig symmetrisch.	Kijk verder bij 5
	B	Het dier is tweezijdig symmetrisch.	Kijk verder bij 6
5.	A	Het dier heeft tentakels (vangarmen).	Neteldieren
	B	De huid van het dier is bedekt met stekels of knobbels.	Stekelhuidigen
6.	A	Het skelet van het dier is een huisje of schelp.	Weekdieren
	B	Het dier heeft geen huisje of schelp.	Kijk verder bij 7
7.	A	Het dier heeft een uitwendig skelet (een pantser).	Geleedpotigen , kijk verder bij 8
	B	Het dier heeft een inwendig skelet met wervelkolom.	Gewervelden , kijk verder bij 11
8.	A	Het dier heeft meer dan vijftien poten.	Duizendpoten
	B	Het dier heeft minder dan 15 poten.	Kijk verder bij 9
9.	A	Het dier heeft tien, twaalf of 14 poten.	Hogere kreeftachtigen
	B	Het dier heeft minder dan tien poten.	Kijk verder bij 10
10.	A	Het dier heeft acht poten.	Spinachtigen
	B	Het dier heeft zes poten.	Insecten
11.	A	De huid van het dier is bedekt met schubben	Kijk verder bij 12
	B	De huid van het dier is niet bedekt met schubben.	Kijk verder bij 13
12.	A	De schubben zijn bedekt met slijm.	Beenvissen
	B	De schubben zijn droog (niet bedekt met slijm).	Reptielen
13.	A	De huid van het dier is bedekt met slijm.	Amfibieën
	B	De huid van het dier is niet bedekt met slijm.	Kijk verder bij 14
14.	A	De huid van het dier is bedekt met veren.	Vogels
	B	De huid van het dier is bedekt met haren.	Zoogdieren
15.	A	De plant heeft bloemen.	Zaadplanten
	B	De plant heeft geen bloemen.	Sporenplanten

Huiswerk Biologie determineren

Van eerder weten we nog dat.....

1. ALLE SPOREN EN PLANTEN OM ELKE CEL EEN CELWAND HEBBEN
2. ALLEEN PLANTEN BLADGROENKORRELS HEBBEN.
3. SPONSDIEREN NIET SYMMETRISCH ZIJN
4. NETELDIEREN EN STEKELHUIDIGEN VEELZIJDIG SYMMETRISCH ZIJN

2. Opdracht: Deel samen met je ouder/bekende de volgende planten of dieren (organismen) in op rijk en groep. Je ouder/bekende moet de vragen beantwoorden (je mag hem/haar wel helpen als dat nodig is. Zoek samen met je ouder/bekende een afbeelding van het dier/de plant. Vul onderstaande tabel in. Zet bij stappen de nummers en letters van de stappen die jullie nemen in de determinatietabel. Je hebt een voorbeeld gekregen hieronder!

Organisme	Behoort tot	Stappen
1. Zeester	Rijk: <i>Dieren</i>	1B, 3A, 4A, 5B
	Groep: <i>Stekelhuidigen</i>	
2. Vleermuis	Rijk:	
	Groep:	
3. Brilkaaiman	Rijk:	
	Groep:	
5. Champignon	Rijk:	
	Groep:	

3. Opdracht: Vraag aan je ouder/bekende om 4 planten of dieren te bedenken en determineer deze samen met hem/haar.

Organisme	Behoort tot	Stappen
1.	Rijk:	
	Groep:	
2.	Rijk:	
	Groep:	
3.	Rijk:	
	Groep:	

4. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende om de vakjes hieronder pas met ja of nee in te vullen als alle opdrachten helemaal af zijn.

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Biologie determineren

Naam:

Datum:

Hoi,

We hebben het op school gehad over determineren van organismen: weet jij nog hoe dat moet?

1. Instructie

Bij biologie leer je hoe je planten en dieren (organismen) kan indelen in soorten en rijken. Daarvoor kun je een determinatietabel gebruiken (zie hieronder).

2. DETERMINATIETABEL

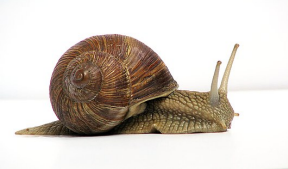

1.	A	Het organisme heeft om elke cel een celwand.	Kijk verder bij 2
	B	Het organisme heeft geen celwand om de cellen.	Dieren , kijk verder bij 3
2.	A	Het organisme heeft bladgroenkorrels.	Planten , kijk verder bij 15
	B	Het organisme heeft geen bladgroenkorrels.	Schimmels
3.	A	Het dier is symmetrisch.	Kijk verder bij 4
	B	Het dier is niet symmetrisch.	Sponsdieren
4.	A	Het dier is veelzijdig symmetrisch.	Kijk verder bij 5
	B	Het dier is tweezijdig symmetrisch.	Kijk verder bij 6
5.	A	Het dier heeft tentakels (vangarmen).	Neteldieren
	B	De huid van het dier is bedekt met stekels of knobbels.	Stekelhuidigen
6.	A	Het skelet van het dier is een huisje of schelp.	Weekdieren
	B	Het dier heeft geen huisje of schelp.	Kijk verder bij 7
7.	A	Het dier heeft een uitwendig skelet (een pantser).	Geleedpotigen , kijk verder bij 8
	B	Het dier heeft een inwendig skelet met wervelkolom.	Gewervelden , kijk verder bij 11
8.	A	Het dier heeft meer dan vijftien poten.	Duizendpoten
	B	Het dier heeft minder dan 15 poten.	Kijk verder bij 9
9.	A	Het dier heeft tien, twaalf of 14 poten.	Hogere kreeftachtigen
	B	Het dier heeft minder dan tien poten.	Kijk verder bij 10
10.	A	Het dier heeft acht poten.	Spinachtigen
	B	Het dier heeft zes poten.	Insecten
11.	A	De huid van het dier is bedekt met schubben	Kijk verder bij 12
	B	De huid van het dier is niet bedekt met schubben.	Kijk verder bij 13
12.	A	De schubben zijn bedekt met slijm.	Beenvissen
	B	De schubben zijn droog (niet bedekt met slijm).	Reptielen
13.	A	De huid van het dier is bedekt met slijm.	Amfibieën
	B	De huid van het dier is niet bedekt met slijm.	Kijk verder bij 14
14.	A	De huid van het dier is bedekt met veren.	Vogels
	B	De huid van het dier is bedekt met haren.	Zoogdieren
15.	A	De plant heeft bloemen.	Zaadplanten
	B	De plant heeft geen bloemen.	Sporenplanten

3. Van eerder weten we nog dat.....

1. ALLE SPOREN EN PLANTEN OM ELKE CEL EEN CELWAND HEBBEN
2. ALLEEN PLANTEN BLADGROENKORRELS HEBBEN.
3. SPONSDIEREN ZIJN NIET SYMMETRISCH
4. NETELDIEREN EN STEKELHUIDIGEN ZIJN VEELZIJDIG SYMMETRISCH

Toets Biologie determineren

4. Kun jij verschillende dieren en planten (organismen) die hieronder staan indelen? Gebruik daarbij de determinatietabel. Schrijf op bij welk rijk en groep elk organisme hoort. Zet in de hokjes onder Stappen de nummers en letters van de stappen die jullie nemen in de determinatietabel bij het determineren van de 7 organismen.

Organisme	Behoort tot	Stappen
1. Slak 	Rijk:	
	Groep:	
2. Tarsier 	Rijk:	
	Groep:	
3. Komodovaraan 	Rijk:	
	Groep:	
5. Champignon 	Rijk:	
	Groep:	
6. Kameelspin 	Rijk:	
	Groep:	
7. Vliegend hert 	Rijk:	
	Groep:	

Huiswerk Nederlands Straattaal

Naam:

Datum:

Hoi,

We hebben het vandaag over straattaal. Wat weten jij en je ouder/bekende daarvan? Ik snapte dit nieuwsbericht van Loretta Schrijver totaal niet! Help je?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij Nederlands. Uw kind leert dat verschillende situaties vragen om verschillend taalgebruik: de manier waarop u met uw kind praat verschilt met de manier waarop u met uw dokter spreekt. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,

de docent Nederlands van klas 2

Met wie doe je deze opdracht?

1. Bekijk samen met je ouder/bekende de volgende video:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Bcxf9ElaElo>

2. Schrijf de woorden op die de nieuwslezeres in straattaal zegt op en geef de betekenis in Algemeen Nederlands (Standaardnederlands). Zoek het op als je die niet weet).

	Woord in straattaal	Betekenis in Algemeen Nederlands
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Huiswerk Nederlands Straattaal

3. Bespreek met je ouder/bekende en schrijf op in steekwoorden:

Wat kan de functie, het nut of de werking van straattaal zijn?

Vinden jullie dat nieuws meer moet worden afgestemd op jongeren? En is het gebruik van straattaal bij het nieuws hier een goed middel voor? Waarom wel/niet?

- ## 4. Schrijf het nieuwsbericht dat jij en je ouder/bekende hebben bekeken in Algemeen Nederlands op. Maak er een bericht van dat Loretta Schrijver kan gebruiken in een echt journaal. Let hierbij op de volgende punten:
- Leesbaarheid
  - Afstemming op je doelgroep (volwassenen die RTL nieuws kijken)
  - Correct gebruik van het Algemeen Nederland

13. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende om de vakjes hieronder pas met ja of nee in te vullen als alle opdrachten helemaal af zijn.

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Heeft u nog een opmerking of tip?

handtekening
ouder/bekende

Naam:

Datum:

Uitleg

Beste leerling,

Op school leer jij dat verschillende situaties vragen om verschillend taalgebruik (de manier waarop je met een vriend/vriendin praat verschilt met de manier waarop je met jouw docent biologie spreekt). Wil je deze opdracht doen?

Met vriendelijke groet,
de docent Nederlands van klas 2

- 1. Lees de onderstaande tekst. Deze tekst is een aangepaste versie van een nep politiebericht dat de politie Zaanstreek bij wijze van grap onder haar volgers verspreidde.**

In Agga is een kill helemaal loco gegaan. In de osso van zijn ouders was deze alles behalve lit.

De Tjappie bleek ter plaatse helemaal droeli te zijn omdat hij te veel bieries op had. De boy was bang dat de po po hem wilde pakken omdat hij de bieries had geript van de Appie H.

Zijn brada probeerde de tjap nog te laten chillen maar dat lukte niet. Uiteindelijk hebben de burenen van de swa de scootoe gebeld omdat het al diep in de nacht was. De wouten hebben de kill en zijn brada meegenomen naar het bureau waar de jongen zijn roes kon uitslapen.

- 2. Schrijf de woorden op die in straattaal zijn en zoek de betekenis op (als je die niet weet).**

Nummer	Woord	Betekenis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		

3. Beantwoord de volgende vragen:

Wat kan de functie, het nut of de werking van straattaal zijn?

In Amsterdam wordt er door de politie steeds vaker straattaal gebruikt om jongeren aan te spreken. Wat vind je hiervan? Zou de politie dit vaker moeten doen of niet?

- Schrijf het politiebericht op de vorige pagina in Algemeen Nederlands (Standaardnederlands) zodat de politie Zaanstreek dit zou kunnen delen met haar volgers. Let hierbij op de volgende punten:
- Leesbaarheid
- Afstemming op je doelgroep (volwassen Nederlanders)
- Correct gebruik van het Algemeen Nederlands.

Huiswerk Nederlands Recepten

Naam:

Datum:

Hoi,

Omdat bijna iedereen van eten houdt gaan we een 'receptenboek' maken. Kun jij hierbij helpen?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij Nederlands. Uw kind leert instructies te schrijven. Dit is belangrijk voor de schrijfvaardigheid van uw kind. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,
de leerkracht van klas 2

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Wat is het lievelingsrecept van jouw ouder/bekende?

Je gaat het recept van het lievelingsgerecht van jouw ouder/bekende opschrijven, zodat de andere kinderen uit jouw klas én hun ouders het na zouden kunnen maken. Houd rekening met de volgende punten:

- Het recept is geschikt voor vier personen
- Leg in het recept uit om welke gang het gaat (voorgerecht, hoofdgerecht, bijgerecht of nagerecht)
- Bedenk samen waarom dit recept zo lekker is en schrijf dat op onder 'introductie'.
- Schrijf in correct Nederlands en gebruik passende taal voor jouw doelgroep (andere ouders en leerlingen).
- Schrijf het recept eerst op een kladblaadje en gebruik voor het definitieve recept het schema op de andere kant van dit blad.
- Zorg ervoor dat het gerecht zo netjes geschreven is dat deze opdracht kan worden gekopieerd. Alle recepten worden gebundeld in een receptenboek.
- Lees het definitieve recept voor aan je ouder/bekende en bespreek met elkaar of dit recept is na te maken voor iemand die dat nog nooit gedaan heeft.

3. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de hokjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Huiswerk Nederlands Recepten

PLAK HIER EEN AFBEELDING
VAN HET RECEPT
(ALS JE DAT HEBT)

1. Dit is het recept van de ouder/bekende van:

2. Naam gerecht:

3. Gang:

4. Introductie

5. Ingrediënten en keukenspullen

6. Instructie

Toets Nederlands Recepten

Naam:

Datum:

Instructie

Beste leerling,

Voor Nederlands leer jij om instructies te schrijven. Dit is belangrijk voor jouw schrijfvaardigheid. Wil je deze opdracht doen?

Met vriendelijke groet,

de leerkracht van klas 2

1. Recept: Bananenbrood

Eerst moet je de bloem (250g tarwebloem) het bakpoeder (2 theelepeltjes), het kaneel (1 theelepeltje) en het zout (1 mespuntje) in een grote kom zeven. Dan moet je de banaan pellen en prakken (300 gram). Als je dit gedaan hebt, moet je de boter (100 gram ongezoeten), de basterdsuiker (200 gram wit) en de vanillesuiker (8 gram) in de keukenmachine tot een glad geheel mengen. Als dat gedaan is, voeg je 1 voor 1 de eieren (2, middelgroot) toe en daarna ook nog de crème fraîche (125 ml) toe. Hierna schep je dat mengsel door het bloemmengsel en daarna de bananepuree door het beslag. Als dit gemengd is, doe je het in een cakevorm en bak je de cake in de oven (180 graden) ongeveer een uur. Controleer na 50 minuten met een satéprikker of de cake gaar is door er in te prikken. Als de prikker schoon terugkomt, is de cake gaar. Eet smakelijk!

2. Opdracht: Maak het bovenstaande recept beter leesbaar!

Je gaat het recept hierboven beter leesbaar maken. Houd rekening met de volgende punten:

- Bedenk een pakkende zin die ervoor zorgt dat de lezer dit recept wil namaken en schrijf deze zin op onder het kopje 'introductie'.
- Maak een duidelijke lijst van alle ingrediënten en keukenspullen die je nodig hebt. Let er op dat je alles consequent benoemt.
- Schrijf in correct Nederlands en gebruik passende taal voor jouw doelgroep (volwassenen die graag koken).
- Schrijf het recept eerst op een kladblaadje en gebruik voor het definitieve recept het schema op de andere kant van dit blad.

1. Naam gerecht:

2. Introductie

3. Ingrediënten en keukenspullen

4. Instructie

Huiswerk Wiskunde Pythagoras

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Ik wil meer leren over het berekenen van zijden van driehoeken. Help je mij? Succes!

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij het vak wiskunde. Uw kind heeft de stelling van Pythagoras geleerd. Met behulp van deze stelling kan uw kind een zijde van een driehoek met een rechte hoek berekenen. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding. Met vriendelijke groet, de docent wiskunde

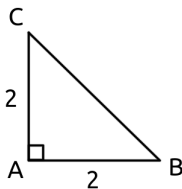
1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Eerst even dit!

- Op school heb je de stelling van Pythagoras geleerd. Deze methode gebruik je om een zijde van een rechthoekige driehoek te berekenen als je de lengte van twee zijden weet.

3. Leg nu het volgende uit aan je ouder/bekende uit:

1. Leg uit wat een rechthoekige driehoek is (zie figuur hieronder)

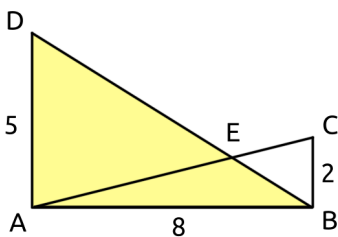
Leg uit wat de stelling van Pythagoras is en hoe je die kunt gebruiken bij het berekenen van de lengte van de langste zijde, de zijde tegenover de rechte hoek.

$$a^2 + b^2 = c^2$$

$$c = \sqrt{2^2 + 2^2}$$

$$c = \sqrt{4 + 4}$$

4. Doe voor aan je ouder bekende:

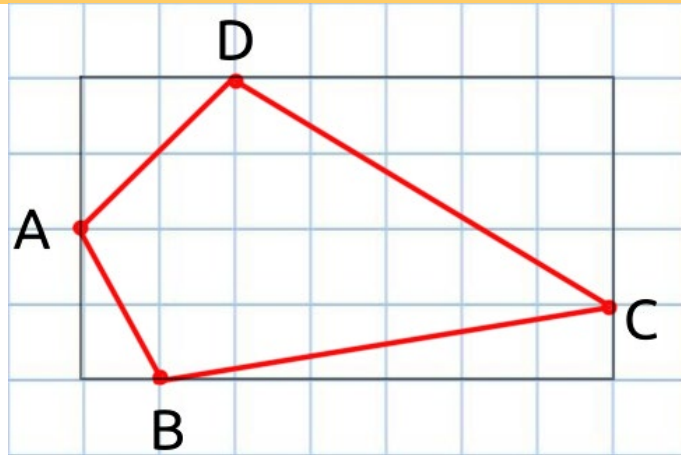
- Leg aan je ouder/bekende uit welke hoeken van deze driehoeken recht zijn
Rechte hoeken zijn:

- De zijden AD, AB, en BC zijn gegeven.

Doe op de volgende pagina voor aan je ouder/bekende hoe jij de zijden AC en DB berekent.

Schrijf de sommen op zodat jouw docent kan zien wat je gedaan hebt.

5. Kijk samen met je oude/bekende naar onderstaand figuur.

- Elk vakje is 1x1 centimeter. Laat aan je ouder bekende zien hoe je de zijden AB, BC, CD en DA berekent door extra rechthoekige driehoeken te tekenen en dan de stelling van Pythagoras toe te passen. Schrijf je berekening op.

AB = ...

BC = ...

CD = ...

DA = ...

5. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Wiskunde Pythagoras

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Ik wil meer leren over het berekenen van zijden van driehoeken. Help je mij? Succes!

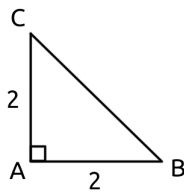
Inleiding

Beste leerling,

Op school hebben we het gehad over de stelling van pythagoras. Deze stelling kun je gebruiken om de schuine zijde van een driehoek te berekenen. Kun jij onderstaande opdrachten maken? Veel succes,

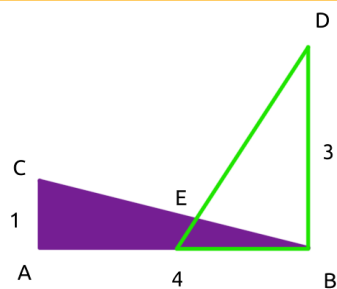
de wiskundedocent van klas 2

1. Bekijk onderstaand figuur

Bereken de lengte van zijde BC

2. Bekijk onderstaand figuur:

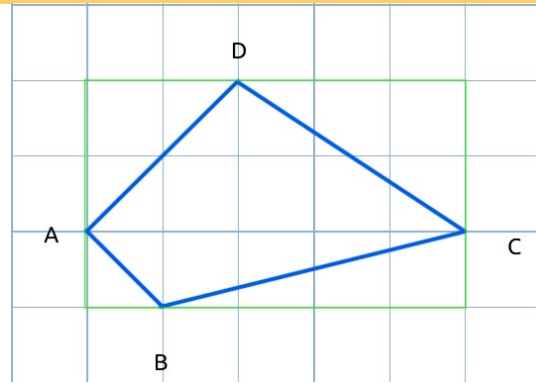

- De zijden AC, AB, en BD zijn gegeven.
Bereken de zijden BC en ED.

Schrijf de sommen op zodat jouw docent kan zien wat je gedaan hebt.

5. Kijk naar onderstaand figuur.

- Elk vakje is 1x1 centimeter. Beken AB, BC, CD en DA door extra rechthoekige driehoeken te tekenen en dan de stelling van Pythagoras toe te passen. Schrijf je berekening op.

AB = ...

BC = ...

CD = ...

DA = ...

Huiswerk Wiskunde Vergelijkingen

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Ik wil meer leren over vergelijkingen.
Help je mij? Succes!

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,
Uw kind leert momenteel bij wiskunde 'vergelijkingen'. Dit is belangrijk voor het wiskundig inzicht van uw kind. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind gaat u uitleggen hoe je een vergelijking op moet lossen. Zo ziet u wat uw kind leert op school en weet uw kind of hij of zij dit onderdeel goed onder de knie heeft, of nog extra uitleg van mij nodig heeft.
Met vriendelijke groet, de docent wiskunde

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Eerst even dit!

- Op school heb je geleerd over de balansmethode om vergelijkingen op te lossen (wat je aan de ene kant van de vergelijking weghaalt moet je ook aan de andere kant weghalen).
- Voorbeeld: $4a + 11 = 6a + 3$
- wordt $11 = 2a + 3$ (aan beide kanten $4a$ eraf)
- $8 = 2a$ (aan beide kanten $+3$ eraf halen)
- wordt $a = 4$ (8 delen door 2)
-

3. Probeer nu aan je ouder/bekende uit te leggen:

$$5x + 4 = 3x + 10$$

Als je aan beide kanten $3x$ weg haalt hou je over :

.....

Als je aan beide kanten $+4$ weghaald hou je over:

.....

Als je 6 door 2 deelt hou je over:

$$x = \dots\dots$$

4. Nog eentje:

$$5x + 3 = 4x + 7$$

Als je aan beide kanten $4x$ weg haalt hou je over:

.....

Als je aan beide kanten $+3$ weg haalt hou je over:

$$x = \dots\dots\dots$$

5. Los de volgende vergelijkingen samen met je ouder/bekende op

$$6x + 9 = 4x + 15$$

Wordt:

.....

Wordt:

.....

x =

$$10x + 12 = 6x + 24$$

Wordt:

.....

Wordt:

.....

x = ...

6. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Wiskunde Vergelijkingen

Naam:

Datum:

Hoi,

Kun jij mij helpen? Ik wil meer leren over vergelijkingen.
Help je mij? Succes!

Inleiding

Beste leerling,

Bij wiskunde hebben we het gehad over het oplossen van vergelijkingen door gebruik te maken van de balansmethode (alles wat je er aan de ene kant afhaalt, moet er aan de andere kant ook af). Ik ben benieuwd of jij dit nog kan doen. Kun je onderstaande opgaven maken?

Succes!

De Wiskundedocent van klas 2

1. Eerst even dit!

- Op school heb je geleerd over de balansmethode om vergelijkingen op te lossen (wat je aan de ene kant van de vergelijking weghaalt moet je ook aan de andere kant weghalen).
- Voorbeeld: $4a + 11 = 6a + 3$
- wordt $11 = 2a + 3$ (aan beide kanten $4a$ eraf)
- $8 = 2a$ (aan beide kanten $+3$ eraf halen)
- wordt $a = 4$ (8 delen door 2)

2. Los de volgende vergelijking op:

$$10x + 9 = 8x + 15$$

Als je aan beide kanten $8x$ weg haalt hou je over :

.....

Als je aan beide kanten $+9$ weghaald hou je over:

.....

Als je 6 door 2 deelt hou je over:

$$x = \dots\dots$$

3. Los de volgende vergelijking op

$$5x + 3 = 2x + 30$$

Wordt: .....

Wordt: .....

$$X = \dots\dots\dots$$

4. Los de volgende vergelijkingen op

$$7x + 19 = 2x + 29$$

Wordt: .....

Wordt: .....

X=.....

$$4x + 10 = 2x + 2$$

Wordt: .....

Wordt: .....

X=

$$30 + 2x = 20 + 4x$$

Wordt: .....

Wordt: .....

X=

Huiswerk Geschiedenis gebeurtenissen

Naam:

Datum:

Hoi,

Ik wil graag een inkijkje in het leven van jouw ouder/bekende. Kun je me hierbij helpen?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij het vak geschiedenis. Uw kind leert informatiebronnen opzoeken. Dit is een belangrijke vaardigheid voor uw kind. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,

de leerkracht van klas 2/groep 8

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Opdracht:

Vraag aan je ouder/bekende naar drie belangrijke gebeurtenissen of veranderingen in zijn of haar leven (bijvoorbeeld een verhuizing).

- In welk jaar vonden deze belangrijke gebeurtenissen ongeveer plaats?
- Waarom was deze levensgebeurtenis belangrijk in het leven van je ouder/bekende?
- In welk land of welke stad of dorp vond die belangrijke gebeurtenis plaats?

Je hebt als het goed is nu de drie jaartallen waarin de drie belangrijke gebeurtenissen of veranderingen in het leven van jouw ouder/bekende plaats vonden.

- Wat gebeurde er tijdens deze veranderingen nog meer in de wereld (zoek ook buiten Europa!).
- Waar heb je deze informatie gevonden?

Levensgebeurtenis
ouder/bekende

O 1

O 2

O 3

Wat was de gebeurtenis?

In welk jaar speelde de
gebeurtenis zich af?

Waarom was deze gebeurtenis of
verandering belangrijk?

In welke stad/land/regio vond
deze gebeurtenis plaats?

Belangrijke gebeurtenis in de
wereld

W1

W 2

W 3

Wat voor andere belangrijke
gebeurtenis speelde er in die tijd
in de wereld?

Waar speelde deze gebeurtenis
zich af?

Waar heb je deze informatie
gevonden?

Huiswerk Geschiedenis gebeurtenissen

3. Opdracht: Vul de codes van de gebeurtenissen op de vorige pagina in op bovenstaande kaart (O1, O2, O3, W1, W2 en W3)

Wat heb je geleerd over het leven van jouw ouder/bekende?

4. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.

De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.

Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.

Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.

Heeft u nog een opmerking of tip?

handtekening
ouder/bekende

Toets Geschiedenis gebeurtenissen

Naam:

Datum:

Hoi,

Bij geschiedenis leer je over belangrijke gebeurtenissen in de wereld. Ken jij er nog een paar?

1. Opdracht:

Schrijf drie belangrijke gebeurtenissen op die je zelf hebt meegemaakt of iemand die je kent. Schrijf dan wel bij elke gebeurtenis wie deze gebeurtenis heeft meegemaakt. Probeer ook de volgende vragen te beantwoorden.

- Wanneer vonden deze belangrijke gebeurtenissen ongeveer plaats?
- Waarom was deze gebeurtenis belangrijk voor jou/de andere persoon?
- Waar vond die belangrijke gebeurtenis plaats?

Je hebt als het goed is nu de drie jaartallen waarin de belangrijke gebeurtenissen in jouw leven of in het leven van de andere persoon plaatsvonden.

- Wat gebeurde er tijdens deze gebeurtenissen nog meer in de wereld (probeer ook buiten Europa te zoeken naar belangrijke gebeurtenissen).
- Waar heb je deze informatie gevonden?

Voor deze opdracht mag je gebruik maken van internet!

Levensgebeurtenis van jezelf/ander	Levensgebeurtenis 1	Levensgebeurtenis 2	Levensgebeurtenis 3
Wat was de gebeurtenis?			
Wanneer speelde deze zich af?			
Waarom was deze gebeurtenis belangrijk voor jou/de ander?			
In welke stad/land/regio vond de gebeurtenis plaats?			
Belangrijke gebeurtenis in de wereld	Andere belangrijke gebeurtenis 1	Andere belangrijke gebeurtenis 2	Andere belangrijke gebeurtenis 3
Wat voor andere belangrijke gebeurtenis speelde er in die tijd?			
Waar speelde deze zich af?			
Waar heb je de informatie gevonden over deze belangrijke gebeurtenis?			

Toets Geschiedenis gebeurtenissen

2. Opdracht: Trek een lijn naar waar elke gebeurtenis heeft plaatsgevonden.

	Levensgebeurtenis 1	Levensgebeurtenis 2	Levensgebeurtenis 3
Land:			
	Andere gebeurtenis 1	Andere gebeurtenis 2	Andere gebeurtenis 3
Land:			

Huiswerk Geschiedenis ontwikkelingen

Naam:

Datum:

Hoi,

De samenleving verandert in rap tempo! Ik wil dat jij met jouw ouder/bekende een aantal van deze veranderingen bespreekt. Help je mij?

Hier eerst een berichtje voor de ouder/bekende

Beste ouder of bekende,

Graag wil ik u laten zien wat uw kind momenteel op school leert bij het vak geschiedenis. Uw kind leert over de veranderingen in de samenleving. Dit is goed voor het historisch besef van uw kind. Wilt u deze opdracht samen met uw kind doen? Uw kind heeft de leiding.

Met vriendelijke groet,

de leerkracht van klas 2

1. Met wie doe je deze opdracht?

2. Opdracht:

- Vraag aan een volwassene (een ouder of bekende) of je hem of haar mag interviewen.
- Je vraagt aan deze persoon om iemand in gedachten te nemen die een generatie ouder is dan de persoon die meedoet aan het interview (bijvoorbeeld zijn of haar moeder of vader).
- Probeer samen drie verschillen te benoemen in het leven van de persoon die jouw geïnterviewde in gedachten heeft en het leven dat jij hebt. Probeer ook te bespreken *welke veranderingen die verschillen met zich meebrachten*.

	De persoon in gedachten	Ik
VOORBEELD	Moest alles op pen en papier doen	Kan een computer gebruiken
1		
2		
3		

Huiswerk Geschiedenis ontwikkelingen

3. Opdracht:

- Als je samen met je ouder/bekende verschillen hebt benoemd, ga dan met elkaar na welke veranderingen het gevolg waren van deze verschillen. Probeer samen met je ouder/bekende een zo volledig mogelijk verhaal te vertellen. Gebruik indien nodig een ander vel papier!

Verschil		Dit verschil bracht de volgende veranderingen
VB	De beschikbaarheid van computers	Sinds er computers zijn, is het schrijven van teksten eenvoudiger, omdat je een tekst eindeloos kunt verbeteren. Je kunt teksten ook gemakkelijker verspreiden via de e-mail. Daarnaast is opvragen van informatie via internet eenvoudiger dan het raadplegen van allerlei boeken in de bibliotheek.
1		
2		
3		

4. Reflectie: Vraag aan je ouder/bekende de vakjes hieronder pas in te vullen met ja of nee als alle opdrachten helemaal af zijn!

Mijn kind begreep de opdracht.	
De opdracht maakt mij duidelijker wat mijn kind leert op school.	
Wij hebben samen een gesprek gevoerd over de opdracht.	
Wij vonden deze opdracht leuk om te doen.	
Heeft u nog een opmerking of tip?	handtekening ouder/bekende

Toets Geschiedenis ontwikkelingen

Naam:

Datum:

Hoi,

De samenleving verandert in rap tempo! Ik wil dat jij een aantal van deze veranderingen bespreekt. Help je mij?

1. Opdracht:

Vroeger was alles anders. Jouw vader/moeder heeft een ander leven dan jij hebt. Probeer drie verschillen te benoemen in het leven van jouw ouder(s) en jouw eigen leven. Een voorbeeld geven we je al!

	.....	Ik
VOORBEELD	Moest alles op pen en papier doen	Kan een computer gebruiken
1		
2		
3		

Toets Geschiedenis ontwikkelingen

2. Opdracht:

Als je deze verschillen hebt benoemd beschrijf je welke gevolgen dit verschil teweeggebracht heeft in het dagelijks leven. Probeer een zo volledig mogelijk verhaal over deze gevolgen/ontwikkelingen te vertellen. Gebruik indien nodig een ander vel papier!

Verschil		Ontstaan door:
VB	De beschikbaarheid van computers	Sinds er computers zijn, is het schrijven van teksten eenvoudiger, omdat je een tekst eindeloos kunt verbeteren. Je kunt teksten ook gemakkelijker verspreiden via de e-mail. Daarnaast is opvragen van informatie via internet eenvoudiger dan het raadplegen van allerlei boeken in de bibliotheek.
1		
2		
3		